

Ainevaldkond “Keel ja kirjandus”

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, mis tähendab suutlikkust tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku, riikliku ja iseenda identiteedi alust, mõista erinevaid kirjandustekste ning nende tähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos.

Keele- ja kirjanduspädevus hõlmab teadmisi ja oskusi, kujundamaks keele- ja kultuuriteadlikku inimest, kes käitub nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses verbaalsele ja sotsiaalsele kontekstile vastavalt.

Keele- ja kirjandusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks omandab õpilane järgmised valdkonnapädevused:

- 1) austab keelt kui kultuuri kandjat ja vahendajat, hindab seda kui avaliku suhtluse vahendit, väärtustab eesti rahvuskirjandust ja rahvapärimust ning keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 2) saavutab keeleteadlikkuse, arvestab kultuuris välja kujunenud keelekasutus- ja suhtlustavasid, teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
- 3) loeb, esitab ning kirjutab eri tüüpi ja liiki tekste, analüüsib tekstide keelekasutust, ülesehitust ja vormistust, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) leiab, hindab kriitiliselt ning kasutab eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, austab intellektuaalomandit;
- 5) mõistab ilukirjandusteose kunstilisi väärtusi, analüüsib ja tõlgendab eri tüüpi ning eri žanris tekstide ülesehitust, väljendust ja sisu;
- 6) omandab lugemisharjumuse, väärtustab lugemist, kujundab loetu põhjal oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, rikastab mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda keele- ja kultuuriteadmisi.

1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Ainevaldkonna kohustuslikud õppeained on eesti/vene keel, kirjandus ja eesti keel teise keelena. Keelt õpitakse 1.–9. klassis, kirjandust 5.–9. klassis.

Õppeaine nädalatundide jagunemine kooliastmete sees klasside kaupa määratakse kindlaks kooli õppekavas sellise arvestusega, et kooliastmete lõpuks taotletavad õpitulemused, teadmised, oskused ja hoiakud oleksid saavutatavad.

	Klassid								
Õppeaine	1	2	3	4	5	6	7	8	9
eesti keel	6	7	6	6	3	3	2	3	2
kirjandus					2	2	2	2	2
				Üleminek eestikeelsele õppele					
				2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030
eesti keel teise keelena				5	5				
			2025/2026			Vene õppekeele klassid			
eesti keel teise keelena			4			5	5	5	5
vene keel			4			2	1	1	1

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus

Põhikooli keele- ja kirjanduse ainevaldkonna eesmärk on toetada Eesti riigikeele ja -kultuuri hoidmist õpilase igapäevaeluks. Koolis omandab õpilane eesti keele suhtluskeelena, mille kaudu on tal võimalik edasi anda oma tundeid, vajadusi ja mõtteid. Suhtluskeel on aluseks Eesti ühiskonna toimimisel, mis on ühtlasi aluseks ka jätkusuutlikuks edasiõppimiseks kõigis ainevaldkondades. Keel on aluseks õpilase sotsiaalsete suhete loomiseks ja hoidmiseks nii akadeemilises keskkonnas kui ka argiolukordades.

Kirjandus on aluseks õpilase intellektuaalse silmaringi loomisele ning avardamisele, samal ajal arendades õpilasel lugemis- ja kirjutamisoskust. Põhikooli lõpuks on õpilane teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ja suhtleja. Ainevaldkonna õppeained toetavad õpilase keele- ja kirjanduspädevuse kujunemist, identiteediloomet ning sotsiaalset ja kultuurilist arengut. Õpilane on võimeline eetilisi norme, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, motiveeritult ja teadlikult õppima ja tegutsema.

Eesti keele kui teise keele õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja selle lisade põhimõtetest ning nendes kirjeldatud keeleoskustasemetest. Eesmärk on õpilaste toimetulek eestikeelses ühiskonnas, sh suutlikkus jätkata õpinguid ja siseneda tööturule.

1.4. Valdkonnaüleline lõimimine, üldpädevuste arengu toetamine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine

Ainevaldkonna lõimingu põhialus on toetada õpilase tekstiloomet ning tekstitoiminguid, selle kaudu kujuneb õpilasel žanri- ja kontekstitunnetus, mis on aluseks erinevatele suhtlusolukordadele. Oskust tekste mõista ja luua arendatakse lõimitud aine- ja tekstiõpetuse kaudu, mis seotakse ortoloogia, grammatika ja leksika õpetamisega. Ainevaldkonnas on oluline kirjanduse vastu huvi tekitamine, avardada silmaringi ja kujundada eetilisi tõekspidamisi nii kõnes kui ka kirjas. Keele- ja kirjandusõpetusse lõimitakse audiovisuaalseid väljendusviise (pilt, film, video jm).

Üldpädevused	Tegevused ainetunnis
Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingu ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;	• Kirjanduse lugemine ja selle analüüsimine ainetundides õpetaja juhendamisel. • Raamatukogude külastamine lugemishuvi tekitamiseks ning erinevate žanrite tutvustamine. • Paindlikkus kohustusliku kirjanduse valikul lugemismotivatsiooni hoidmiseks. • Rahvakalendri tähtpäevade traditsioonide lõimine ainetundidesse kultuuriteadlikuse hoidmiseks. • Noorele põhjendatakse eluliste näidete kaudu lugemise ja kirjutamise olulisust, et õpilane väärtustab lugemist.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates olukordades; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;	• Rühmatööde läbiviimine ainetundides koostöö pädevuse arendamiseks. Rühmatööde kaudu on õpilasel võimalik osaleda argumentatsioonis, teha valikuid, jõuda kompromissini, arvestada kaasliikmetega. Rühmatöös võiksid osaleda erineva töötempo ja kodukeelega õpilased. • Tekstivalikus on eeldatavalt esindatud erinevad autentsed ühiskonnas toimimiseks vajalikud tekstitüübid ja -liigid, nii suulised kui ka kirjalikud tekstid, mis peegeldavad

	suhtlustavasid ja -olukordi. Läheneda tuleb eluliste näidete kaudu, et õpilane õppeprotsessi selgemalt mõtestaks. • Kirjandustekstide abil juhtumianalüüside lahendamine, mille käigus saab õpilane väljendada ja arendada oma ühiskondlikke ja eetilisi väärtusi. • Kultuuripäevade korraldamine ainetundides eesmärgiga aktsepteerida erinevaid rahvuseid meie kultuuriruumis.
Enesemääratluspädevus– suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;	• Eneserefleksiooni ülesanded, diskussioon ning kogemuste jagamine kaasõpilaste ja õpetajaga. • Noort õpetatakse tagasisidet andma. • Õpilane tunneb eetilisi norme (kuidas käituda, kuidas end teatud olukordades väljendada?)
Õpipädevus– suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;	• Erinevate tõhusate õpistrateegiate tutvustamine ja otsene juhendamine. Erinevate õpistrateegiate kasutamine. • Õpilane planeerib oma õppimist, seab eesmärgid, organiseerib oma tööd, hindab tulemusi töö eri etappides.
Suhtluspädevus– suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste,	• Väitluste ja dialoogide korraldamine ainetundides situatsioonist sõltuvalt eneseväljenduse arendamiseks ja kaasvestlejaga arvestamiseks. • Erinevat liiki tekstidest teabe otsimine ja analüüsimine.

kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;	• Õpilasele tutvustatakse keeleteoimetamise põhimõtteid, et väärtustada õigekeelsust läbi arutlustekstide ja esseede, sh kasutades korrektset viitamist.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;	• Tekstianalüüside, diagrammide ja muude arvuliste andmete lugemine ja mõistmine. • Teemakohaste mõistete kasutamine. • Tehnoloogiavahendite kasutamine keele- ja kirjanduse tundides. • Õpetaja näitab, et üht ülesannet võib lahendada erinevalt.
Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;	• Tekstiloomes ainetundides loovuse arendamiseks, sh oskus märgata ja parandada oma vigu. • Tegevuste eesmärgistamine reeglite ja kokkulepete mõistmiseks ja järgimiseks. • Lavastuste ja projektide organiseerimine, läbiviimine ja reflekteerimine. • Õpetaja propageerib õpilasi ise projekte algatama.
Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna	• Digivahendite kasutamine tekstiloomeks. • Viisakommu põhjal arutelu ja analüüs. • Sihipärase veebikeskkonna leidmine ja kasutamine sõltuvalt ainetunni temaatikast. Näiteks: Eesti Keele Instituut, Sõnaveeb jms. • Tutvub digivahendite kasutamise ohtude ja võimalustega. • Õpilane käitub digikeskkonnas moraali- ja väärtuspõhimõtetele vastavalt.

ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.	• Erinevate kavade, mõistekaartide koostamine erinevates veebikeskkondades tekstide loomiseks või ümberjutustamiseks. • Õpilane tutvub tekstide vormistamisega Wordis, Google Docs`is.
---	---

Läbivad teemad	Tegevused ainetunnis
Elukestev õpe ja karjääri kujundamine - taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid.	• Õpilased tutvuvad erinevate elukutsetega ning inimese seost individuaalsete eelduste ja huvidega. • Motivatsioonikirja, CV, kirja, pöördumise jne kirjutamine.
Keskkond ja jätkusuutlik areng - taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustab jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.	• Keskkonnahoiu mõiste lahti mõtestamine ja analüüsimine. • Prügi sorteerimine koolimajas. • Taaskasutuse väärtustamine. Näiteks vihiku optimaalne kasutamine.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.	• Raamatukogu külastused. • Projektiplaanide koostamine ja läbiviimine oma kogukonnas ning selle reflekteerimine.
Kultuuriline identiteet - taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel	• Erinevate kultuuride kirjanduse tutvumine ja lugemine. • Kultuuripäevad.

on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.	● Kultuuride võrdlemine (ühiste ja erinevate tunnuste leidmine). ● Erinevate kultuuride tutvustamine. ● Positiivse hoiaku ja uudishimu kujundamine.
Teabekeskond ja meediakasutus- taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab kriitiliselt analüüsida ja kasutada meediamaaailma sisu ja allikaid, tunnustab autorsust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmäärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas	● Usaldusväärsete allikate ära tundmine ja kasutamine. ● Suhtlusnormide ja õigekirja järgmine meediakanalites (e-kirjad, kommentaariumid jms.). ● Erinevate meediatekstide (sh audiovisuaalne meedia: videod, taskuhäälingud jms.) kriitiline analüüs ja arutelu nii suuliselt kui ka kirjalikult. ● Korrektselt autoritele, pealkirjale jms. viitamine.
Tehnoloogia ja innovatsioon- taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.	● Erinevate tehnoloogiavahendite kasutamine ainetundides õpitu kordamiseks ja kinnistamiseks (tahvelarvutid, sülearvutid, beebot jms.). ● Esitluste esitlemine erinevates veebikeskkondades (Drive Slides, Canva, Prezi jne.). ● Tehnoloogiavahenditega seotud kasutusjuhendite lugemine ja mõistmine, et tegevused peavad olema mõtestatud.
Tervis ja ohutus- taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.	● Tervisliku eluviisi tähtsuse mõistmine funktsionaalse lugemise ja tekstilooma kaudu. ● Vaimse ja füüsilise tervise eristamine ning põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult. ● Vaimse tervise minutid.

	• Liiklusohutusega seotud märgisüsteemide ja mõistete tundmine. • Jutustused, arutelud, rühmatööd, demonstratsioonid, rollimängud ja käitumise modelleerimine.
Väärtused ja kõlblus- taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.	• Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine

Õppe korraldamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üld- ja valdkonnapädevustest, põhikooli lõpuks taodeldavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest, õpitulemustest ning õppekavast sätestatud õppesisust lõimingust teiste ainetega ja läbivate teemadega. Õpetamisel ollakse õpilasest lähtuvad, õppesisu edasi andmisel kasutatakse mitmesuguseid ajakohaseid meetodeid. Õppetöös soodustatakse õpilase loovust, aktiivsust, koostööoskust ning kriitilist mõtlemist. Õppetegevustes kujundatakse ka õpiharjumusi ning oskust rakendada endale kõige sobilikumaid õpistrateegiaid. Õppetöös kasutatakse ajakohast ainedidaktikat.

Õppe kavandamisel on lähtutud ning arvestatud õpilaste individuaalsete eripäradega. Vajadusel on õpetaja valmis kohandama õpilasele õppematerjale, õpilase igakülgset materjali omandamist toetatakse. Ülesanded on tehtud õpilastele jõukohaseks, kuid pakuvad siiski väljakutseid ja võimalust pingutada. Õppetegevustes keskendutakse riigi kultuuri, keele ja väärtuste omandamisele, sealhulgas arvestades ning tolereerides mitmekesisust. Õppe kavandamisel lähtutakse samuti õpilase digipädevuse arendamisest. Õppetegevuste planeerimisel teeb õpetaja koostööd teiste aineõpetajatega, et aidata õpilastel omandada keelt, mis toetaks õpilast igas ainevaldkonnas. Õppekoormus jaguneb õppeperioodi jooksul ühtlaselt ning hõlmab ka iseseisvat tööd tekstiga. Kodused tööd on eesmärgistatud ning toetavad ja kinnistavad ainetunnis õpitut oskusi.

1.6. Hindamine

Keele ja kirjanduse valdkonna ainete hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest, põhikooli riikliku õppekava lisast 1 (Keele ja kirjanduse riiklik ainekava) ja kooli hindamisjuhendist.

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kontrolli ja hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest, õpilase individuaalsest arengust ja kasutada saadud teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealasete teadmiste, oskuste ja hoiakutega. Hoiakute hindamisel (nt vaadatakse, kas õppur mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid. Tagasiside tööle on suuline või numbriline. Hinnatakse nii õppeprotsessi käigus kui ka õppeteema lõppedes. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Eesti keele õppimisel

I kooliastmes hinnatakse õpilase

- 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist,
- 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet.

II ja III kooliastmes hinnatakse õpilase

- 1) suulist ja kirjalikku suhtlust,
- 2) tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist,
- 3) tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist,
- 4) keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevalikute teadvustamist.

Keeleõpetuses on suurem osakaal erinevate kirjalike tekstide hindamisel, sest kirjalik keel on peamine keeleoskuse näitaja. Õigekeelsust ja keeleteadlikke valikuid hinnatakse üldjuhul tekstiloomet osana tekstiliigi eripära ja kirjutamise eesmärgi kontekstis. Eesti / vene keeles hinnatakse peamiselt eri tüüpi ja liiki kirjalikke tekste.

I kooliastmes hinnatakse jutustavaid tekste, näiteks suulisi ja kirjalikke ümberjutustusi, kirjalikku jutustust pildi, pildiseeria või muu alusteksti põhjal, jutustusi enda elust.

II kooliastmes hinnatakse jutustavaid, kirjeldavaid ja põhjendavaid tekste, sealhulgas kirjalikku jutustust alusteksti põhjal, jutustavat kirjandit, arvustust. Teabetekstidest hinnatakse kirjeldust, iseloomustust, kokkuvõtteid, kultuuriainelisi lühiaurimusi, nende põhjal loodud esitlusi ja ettekandeid ning e-kirja kirjutamist.

III kooliastmes hinnatakse ka arutlevat kirjandit, selle ülesehitust, teksti vastavust teemale, asjakohaseid näiteid, võrdlemise, seoste loomise ja järelduste tegemise oskust ning isikliku suhtumise väljendamist põhjendatud argumentide toel. III kooliastmes hinnatakse teabetekstidest kindlal eesmärgil kirjutatud ülevaateid ja kultuuriainelisi lühiaurimusi, nende põhjal loodud esitlusi ja ettekandeid ning avaliku suhtluse žanre, nagu näiteks avaldus. Peale selle hinnatakse oskust kirjutada levinumaid meediažanre. Tekstide hindamisel seatakse hindamiskriteeriumid, mis arvestavad tekstiliigile omaseid tunnuseid ja õpilase keelelist arengut. Hindamiskriteeriumid puudutavad tekstide sisu ja ülesehitust, konteksti sobivat lausestust ja sõnastust, õigekirja ja vormistust.

Kirjanduse õpitulemusi hinnatakse eesti õpitulemustest eraldi alates 5. klassist. II ja III kooliastmes hinnatakse kirjanduse õppimisel

- 1) tervikteoste ja tekstikatkendite lugemist ja tutvustamist,
- 2) tekstide jutustamist ja esitamist,
- 3) kirjandustekstide analüüsi, tõlgendamist ja mõistmist,
- 4) omaloomingulisi töid,
- 5) kirjandusteadmisi (nt kirjandusmõistete ja kirjandusloolise konteksti tundmist).

Eesti keele ja kirjanduse õpitulemuste kontrolli ja hindamise vormid hõlmama suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased kontrolltööd, analüüsi- ja tõlgendusülesanded, lugemispäeviku pidamine ja õpimapi koostamine. Hindamiseks on mitmesuguseid oskusi edendavad sooritusülesanded, nagu luule-, proosa- ja draamateksti esitamine, arutleva kirjandi kirjutamine, uurimis- või praktilise töö tegemine, projekti koostamine ja elluviimine, ettekande loomine ja esitlemine, avalik esinemine. Lugemiskontrollil eelistatakse arutlusele suunavaid analüüsi- ja tõlgendusküsimusi, mõttevahetust teksti väärtuste ja sõnumi üle. Kirjanduse hindamisel pole alati (nt loovtöodes ja tekstitõlgendustes) võimalik täpselt määratleda teadmiste ja oskuste standardit, mistõttu on hindamise skaala võrdlemisi paindlik. Hinnates omaloomingulisi töid, võib tunnustada idee ja teostuse originaalsust, iseseisvust, üldistavust või muud vaatenurka. Arutluste (nt arutlevate kirjandite) puhul hinnatakse arvamuste ja seisukohtade veenvust, argumenteeritust, seostatust. Õpilase

seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kõikides kirjalikes töödes tähistatakse keelevead, kuid hindamisel arvestatakse soorituse väärtusi vastavalt ülesande eesmärgile ja kokkulepitud hindamiskriteeriumidele.

Eesti keele kui teise keele aines hinnatakse saavutatud õpitulemusi, mis põhinevad Euroopa keeleõppe raamdokumendi vastava taseme kirjeldustel. Eesti keele kui teise keele õppes käsitletakse keelevigu õppimise loomuliku osana ning neid parandatakse ja arvestatakse hindamisel vastavalt õppetegevuse eesmärgile.

1.7. Õppekeskkond

Kool, sh õpetaja, loob õpilasele avatud, usaldava, turvalise, vastastikku hooliva ning kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkonna. Õpetaja kasutab maksimaalselt klassis olevaid võimalusi õppetöö läbiviimiseks, näiteks võimalikke digivahendeid, klassi ruumipaigutust jms. Õppetegevused toimuvad ka väljaspool kooliruumi selleks, et rakendada õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme. Pädevuste peamiste komponentide – teadmiste, oskuste ja hoiakute - kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob sobiva õpikeskkonna ja toetab väärtuskasvatust, ning koolil, kus normide, väärtuste, traditsioonide, sümbolite ja lugude kaudu edendatakse omanäolist koolikultuuri.

2. Ainekava Eesti keel

2.1. Õppeaine kirjeldus

Eesti keele oskus on ennastjuhtiva õpilase eeldus Eesti kultuuriruumis toimimiseks.

Õpilane mõistab:

- eesti keele tähtsust sotsiaalse suhtluse vahendina ja rahvusliku kultuuri kandjana,
- suudab ennast erinevates suhtlusolukordades selgelt ja ladusalt väljendada,
- mõistab erinevaid tekste, on võimeline argumenteerima ja mõtestatud teksti looma.

Põhikoolis kujundatakse õpilaste sotsiaalset kirjaoskust, et kasutada keelt teadlikult ja kriitiliselt isiklikus ja avalikus elus, õppe- ja tööolukorras. Õpilastes kujundatakse teadmisi ja oskusi, mis hõlmavad keelt, selle variante, eri tüüpi ja liiki tekste ning mis lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ja loomisega. Keeleõpetuse kõrgeim siht on aidata õpilasel kujuneda iseseisvaks teksti vastuvõtjaks ja loojaks, kes on omandanud tänapäeva eesti kirjakeele.

1.–4. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmäärke.

I kooliastmes loeb õpilane vähemalt kümme, 4. klassis vähemalt neli tervikteost eesti või maailma lastekirjandusest. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihipärase lugemise, suulise keelekasutuse ja kirjutamisoskust.

I kooliastmes keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisel nii suulisele kui ka kirjalikule keelele. Lugemis- ja kirjutamisoskust arendatakse kuulamise, kuuldust arusaamise ja kõnelemisega. Esmase kirjutamisoskuse kujundamisest sõltub edasise kirjaliku eneseväljendusoskuse tõhusus. Suuline keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist. Lugemise õpetamisel arendatakse lugemistehnilist vilumust ja eakohat teksti analüüsi. Kirjutamise õpetamisel viimistletakse kirjatehnikat, kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning arendatakse suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt.

Loetav käekiri on alus kirjalikule eneseväljendusele. Esimeses kooliastmes on oluline saavutada sihipärane kirjutamisoskus, samuti oskus oma mõtteid kirjalikult väljendada. Ilukirjanduse terviktekste valib õpilane õpetaja soovitusel lugemiseks nii eesti kui ka välisautoritelt, arendades oskust loetud teost tutvustada, selle põhjal jutustada ja küsimuste toel arutleda. Tähtis on kujundada lugemisharjumus, soodustada positiivset lugemiskogemust ja pakkuda lugemisrõõmu.

II ja III kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning keeleteadlikkus. Eesti keele õpetamise keskmes on erinevad tekstiliigid ning nendega seotud tekstitoimingud. Keelepädevuse tagab võimalikult eripalgeline, kuid autentne ja adekvaatne tekstivalik, mis võimaldab omandada keeleteadmisi ja kujundada hoiakuid.

Suhtlemisõpetusega kujundatakse oskust kasutada multimodaalses suhtluses eri kanaleid ja keskkondi (sh internetikeskkonda), oskust arvestada suhtlemisel eesmärki, partnerit ja olukorda, oskust vahendada teavet, väljendada oma arvamusi ja hinnanguid. Tähelepanu pööratakse ka küberturvalisusele. Suhtlusoskuse arendamisel tehakse informatiivseid esitlusi (nt raamatututvustusi) nii individuaalselt kui ka koostöös.

Teksti vastuvõtu õpetusega kujundatakse oskust tekste leida ja valida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, samuti rakendatakse erinevaid lugemis- ja kuulamisvõtteid ning süvendatakse oskust teksti mõista ja sellele reageerida. Arendatakse kriitilise lugemise oskust ning analüüsitakse erinevaid tarbetekste.

- Elulähedaste ja tähenduslike aine- ja muude tekstide käsitlemine lõimitakse tekstide ülesehitusliku eripära, sõnavara, grammatika ja õigekeelsuse õpetamisega, et kujundada õpilases loomulik keeleteadlikkus.

- Tekstiloomes õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljendusoskust, mille puhul õpilane tajub situatsiooni ja adressaati ning suudab oma mõtteid selgelt ja täpselt, tekstiliigile omasel viisil väljendada.
- Jutustavate, kirjeldavate ja arutluselementidega tekstide kõrval hõlmab kirjutamine avarat tekstivälja alates tarbetekstidest kuni ilukirjanduseni.

Tekstiloomes on põhiohk kirjutamise protsessil, õpilane järgib kirjutamise etappe alates eeltööst kuni lõpptulemuse vormistamise ja viimistlemiseni. Keeleteadlikkuse õpetusega avardatakse keeleteadmisi, omandatakse õigekeelsuspõhimõtted, kujundatakse eesti keelt väärtustavat hoiakut. Arendatakse oskust tänapäeva eesti kirjakeelt teadlikult kasutada, kujundatakse arusaamist keele arengust ja muutumisest ning murrete eripärast. Keeleteadlikkust, mis peab tagama korrektse ja mitmekülgse kirjakeele omandamise, õpetatakse muude tekstitoimingute osana. Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldut, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, st, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust. Tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.

2.2. Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Õpilane: 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) väärtustab eesti keelt; 3) omandab eesti keele lugemistehnika;	Õpilane: 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit; 3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;	Õpilane: 1) väärtustab oma rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit. 3) on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja

4) loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest; 5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades; 6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult; 7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste; 8) tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu; 9) kujundab lugemise kaudu esmaseid hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist.	4) teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara; 5) loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest; 6) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel; 7) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste; 8) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära; 9) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi; 10) väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.	keeleliselt korrektselt suuliselt ning kirjalikult; 4) loeb tekste vilunult, eesmärgistatult ja kriitiliselt eri keskkondades ja allikatest; 5) kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel; 6) analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga; 7) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära ning funktsiooni; 8) kujundab lugemise kaudu väärtushoiakuid ja tõekspidamisi; 9) väljendab end sobivat ja rikkalikku sõnavara kasutades; 10) omandab lugemisharjumuse ja väärtustab lugemist.
---	--	---

2.3. Õpitulemused eesti keeles

Õpitulemused 1. klass	Õppesisu
SUULINE KEELEKASUTUS Kuulamine Õpilane:	SUULINE KEELEKASUTUS Kuulamine

1) eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; 2) toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; 3) kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu. (lõiming) Kõnelemine Õpilane: 1) teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; 2) väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; (lõiming) 3) jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust; 4) koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, 5) esitab luuletust peast.	Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Kõnelemine Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Häälde harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatäheenduse selgitamine ja täpsustamine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Üheosaliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Tuttava luuletuse peast esitamine.
LUGEMINE Õpilane: 1) tunneb häälik-tähehist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, sõnahaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt;	LUGEMINE Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade. Silpideest sõnade moodustamine. Sõnadest lausete moodustamine.

2) mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; 3) vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on tekstis otsesõnu öeldud; 4) mõtleb jutule alguse või lõpu; 5) on läbi lugenud vähemalt 2 eakohast lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...); 6) leiab huvipakkuva raamatu kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga; 7) loeb oma ja õpetaja käekirjalist teksti klassitahvlilt ja vihikust.	Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne). Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.
KIRJUTAMINE Kirjatehnika Õpilane: 1) Kirjutab ja seostab õigesti suuri ja väikeseid kirjatähti. 2) Lapsel on õige pliiatsihoid. 3) Laps teeb korrektselt ära kirja. 4) Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Kirjalik tekstiloome	KIRJUTAMINE Kirjatehnika Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi, kriidi ja tahvlimarkeriga, joonistähete kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähete õppimine. Suurte kirjatähete õppimine (vajadusel 2. klassis). Tähtede seostamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ära kiri tahvlilt, õpikust. Kirjalik tekstiloome

Õpilane: 1) koostab näidise järgi kutse; Õigekeelsus Õpilane: 1) eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; 2) kirjutab omasõnade algusesse k, p, t; 3) kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; 4) teab, et lause lõpeb punktiga; 5) teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; 6) kirjutab õigesti oma nime; 7) tutvub sõnade lõpu õigekirjaga, -d ja -vad (mitmus) ning -b (tegusõna 3. pööre); 8) parandab oma kirjutusvigu õpetaja abiga; 9) kirjutab etteütlemise järgi kuni kahesilbilisi sõnu.	Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse (kujundamine näidise järgi). Õigekeelsus Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. i ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses. Liitsõna vaatlus (moodustamine). Sõnade lõpu õigekiri – d ja -vad (mitmus) ning -b (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine. Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus). Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga. Etteütlemise järgi sõnade kirjutamine vastavalt õpilaste võimekusele.
---	---

Õpitulemused 2. klass	Õppesisu
SUULINE KEELEKASUTUS Kuulamine Õpilane: 1) Eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; 2) kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; 3) koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja	SUULINE KEELEKASUTUS Kuulamine Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul. Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejäätmine ja selle järgi toimimine. Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel.

abil; Kõnelemine Õpilane: 1) kasutab kõnes terviklauseid; 2) teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; 3) väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; 4) annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; 5) koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; 6) vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; 7) esitab luuletust peast; 8) selgitab sõnatäheendusi aktiivse sõnavara laiendamiseks.	Kaaslase ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kõnelemine Sõnatäheenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule. Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine.. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine. Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil. Mõtete väljendamine terviklausetega. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.
LUGEMINE Õpilane: 1) loeb õpitud teksti valdavalt õigesti, ladusalt 2) (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), 3) parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu; 4) mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu;	LUGEMINE Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades. Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev

5) vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; 6) leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; 7) tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; 8) kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; 9) on läbi lugenud vähemalt 4 eakohast lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi; 10) tunneb tekstis ära küsimuse, palve, käsu ja keelu; 11) riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.	lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes. Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus vanasõna. Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.
KIRJUTAMINE Kirjatehnika Õpilane: 1) Kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; 2) teeb tahvlilt või õpikust ärakirja; 3) täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirjutab	KIRJUTAMINE Kirjatehnika Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.

joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga. Kirjalik tekstiloom 1) koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; 2) kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; Õigekeelsus Õpilane: 1) eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; 2) kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; 3) märgib kirjas õigesti täishäälikuid; 4) teab peast võõrtähtedega tähestikku; 5) alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, 6) tuttavates kohanimes; 7) kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kellela? milleta?); 8) kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena).	Kirjalik tekstiloom Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Endakirjutatud teksti üle arutlemine. Õigekeelsus Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted. Lauseliik ja lõpumärk (jutustav ehk väit- ja küsilause). Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimes. Sõnade lõpu õigekiri –d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse?) millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kellela? milleta?). ma, sa, ta, me, te, nad õigekiri. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausetena). Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohlikule kohale tähelepanu juhitakse.
--	---

Õpitulemused 3. klass	Õppesisu
SUULINE KEELEKASUTUS Kuulamine Õpilane: 1) kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumite või juhendite järgi; 2) eristab hääliku pikkusi, põhirõhk sulghääliku pikkusel; 3) kuulab kaaslase ja õpetaja suulisi juhtnööre ja toimib nende järgi.	SUULINE KEELEKASUTUS Kuulamine Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine ning nende järgi toimimine. Ettelugemise kuulamine ja hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. Etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsama skeemi koostamine. Kuuldu (muinasjutt, lühijutt, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.
Kõnelemine Õpilane: 1) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; 2) vaatlleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; 3) avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;	Kõnelemine Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Kõnetus- ja viisakusväljendid. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms. Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse

4) annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; 5) jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; 6) leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; 7) tuttava luuletuse ja dialoogi ilmeka (mõtestatud) esitamine. 8) hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Jälgib teksti esitades selget hääldust. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.	sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine. Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega. Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks. Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmeka esitamine. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.
LUGEMINE Õpilane: 1) loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; 2) loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; 3) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; 4) vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; 5) eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku,	LUGEMINE Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhatakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (kutse, õnnitluse,

keeldu; 6) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; 7) on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; 8) teab nimetada mõnda lastekirjanikku.	saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades. Loetud raamatust jutustamine, hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt. Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri. Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.
KIRJUTAMINE Kirjatehnika	KIRJUTAMINE Kirjatehnika

Õpilane: 1) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kiiruse arendamine, kirjutab loetava käekirjaga; 2) kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; 3) kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi.	Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.
Õigekiri Õpilane: 1) valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu; 2) märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöördõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; 3) teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses; 4) kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed; 5) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);	Õigekiri Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. K, p, t s-i ja h kõrval. I ja j õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). H sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna. Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning sse-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus). Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine. Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.

Tekstiloomed Õpilane: 1) piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi; 2) koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a. ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.	Tekstiloomed Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek. Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel. Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus. Sündmusest ja loomast kirjutamine. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Kirja kirjutamine. Kaaslasega arutamine enda loodud teksti üle.

Õpitulemused 4. klass	Õppesisu
Suuline ja kirjalik suhtlus Õpilane: 1) mõistab eesti keelt kui keelekandjat; 2) teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt; 3) loeb, kuulab mõtestatud eakohast teksti; 4) esitab küsimusi, vastab täislausega küsimustele; 5) kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid, leiab abi internetist; 6) nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.	Suuline ja kirjalik suhtlus Loetust oluliste mõtete ja seoste leidmine. Infoallikad. Fakt ja arvamus. Keelekasutus erinevates situatsioonides - sõbraga, avalikus kohas, õpetajaga jne. Vestlus etteantud teema piires. Dialoogi koostamine. Pantomiiim, rollimängud. Arutelu. Võrdlemine. Kirjeldamine. Intervjuu koostamine.

Teksti vastuvõtt Õpilane: 1) mõistab lihtsamat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; 2) leiab teksti peamõtte, idee; 3) kirjeldab tegelaste välimust ja käitumist; 4) oskab leida infot, analüüsib erinevaid tekste; 5) eristab tekstiliike: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri; 6) leiab vajaliku või huvipakkuva raamatu; 7) on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost; 8) tutvustab loetud raamatut kaaslastele, annab loetule suuliselt või kirjalikult hinnangu ning põhjendab seda.	Teksti vastuvõtt Kava, mõttekaardi, skeemi koostamine. Lühendid ja nende kasutamine. Kirjeldus, omadussõnade kasutamine. Luuletus, proosa, näidend, muinasjutt, muistend, vanasõna, kõnekäänd. Tarbe- ja teabetekstide mõtestatud lugemine. Luuletuse eripära. Riim. Trükised-ajaleht, ajakiri Huvipakkuva väärtkirjandusteose lugemine.
Tekstiloom Õpilane -jutustab ja kirjutab eakohaseid tekste -vormistab tööd korrektselt järgides keelereegleid -analüüsib tekste -tunneb erinevaid tekstiliike ja annab neile hinnangu, oskab arvamust avaldada - eesmärgistab loetavat teksti.	Tekstiloom Tekstipõhine ümberjutustus. Loo suuline ümberjutustamine kava alusel või peast. Hinnang loetule. Sisuline ja kirjalik lühikokkuvõte. Järgib õpitud õigekirjareegleid. Õpilane analüüsib õpetaja abiga erinevaid tekstiliike.
Keeleteadlikkus Õpilane: moodustab lauseid; omandab mitmekülgse keelesüsteemi; eristab keelevariante, sh murdeid;	Keeleteadlikkus Häälikuõpetus Häälikusüsteem, häälikute liigitamine, häälikuühendid. h õigekiri -gi ja -ki rõhuliide

tunneb häälikusüsteemi; järgib õpitud keelereegleid.	i ja j õigekiri silbitamine ja poolitamine, ka liitsõnades. Võõrsõnade tähendus ja õigekiri-igapäevaelus enim kasutatavad võõrsõnad. Lühendid. Nimi ja nimetus ja pealkiri. <u>Sõnavaraõpetus</u> Sünonüümid ja antonüümid. Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna. Liitsõna ja liitega sõna. <u>Vormiõpetus</u> Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Eitav ja jaatav kõne. Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõna ja omadussõna kokkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrid. Lause, lause laiendamine. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause. Otsekõne, saatelause. Muutumatud sõnad: määrsõnad, hüüdsõnad, sidesõnad, kaassõnad. <u>Lauseõpetus</u> Lause ja lauseliikmed. Alus, öeldis, sihitis määrus ja nende ülesanne lauses kui tervikus. Lihtsamad lause laiendamise võimalused.
---	--

Õpitulemused 5. klass	Õppesisu
Suuline ja kirjalik suhtlus	Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpilane: 1) loeb ja kuulab isiklikust huvist ja õppimise eesmärgil eakohast teksti; 2) valib juhendamise abil sobiva suhtluskanali 3) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid rühmatöös; 4) põhjendab enda ja aktsepteerib kaaslaste seisukohti; 5) kasutab korrektset suhtluskeelt.	Keelekasutus erinevates olukordades suulises ja kirjalikus kõnes. Õpetaja ja kaasõpilaste eesmärgistatud kuulamine. Tööjuhendi lugemine ja järgimine. Suuline arvamuse avaldamine. Väitlus. Küsimuste koostamine ja korrektne vastamine.
Teksti vastuvõtt Õpilane: 1) valib ja loeb erinevaid eakohaseid tekstiliike; 2) tunneb keelevaldkonna teabekeskkondi, leiab infot.	Teksti vastuvõtt Tööjuhendi koostamine ja lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine: reegel, juhend, plaan jms. Kokkuvõtte materjalist. Kuuldu konspekterimine. Visuaalselt esitatud materjali põhjal kokkuvõtte või järelduste tegemine: foto, joonis, graafik.
Tekstiloo Õpilane: 1) jutustab, kirjeldab, arutleb suuliselt ja kirjalikult; 2) vormistab tekstid korrektselt; 3) esineb suuliselt; 4) kirjutab eakohaseid tekste ja tunneb kirjutamise etappe; 5) teeb lühiettekande, oskab allikaid valida ja hinnata, koostab lihtsama viite.	Tekstiloo Ümberjutustus - tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline. Kirjeldamine - sõnavalik, olulised tunnused. Kirjelduse ülesehitus. Jutustamine. Jutustuse ülesehitus. Sidus lausestus. Mina vorm. Arutlemine. Põhjus ja tagajärg. Lühiettekanne ja esitlus internetist või teatmeteostest leitud ainealase info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika: lihtsama viite vormistamine, refereerimine.
Keeleteadlikkus 1) õpilane nimetab Eestis kõnelevaid keeli, sugulaskeeli; 2) eristab keelevariante, sh murdeid;	Keeleteadlikkus <u>Häälikuõpetus.Õigekiri</u> Tähestik koos võõrtähtedega.

3) kirjeldab häälikusüsteemi; 4) järgib õigekirja aluseid ja õpitud keelereegleid; 5) oskab kasutada trüki- ja digisõnastikke; 6) eristab nime ja nimetust, märgib enda tekstis nimed ja nimetused korrektselt; 7) moodustab omadussõnade võrdlusastmeid ja kasutab neid enda tekstis korrektselt	Täis- ja kaashäälik. Helilised ja helitud häälikud. Häälikuühendid ja nende õigekiri, erandid. Poolitamine, ka liitsõnades. <u>Sõnavaraõpetus</u> Liitsõna. Liitsõna täiend- ja põhiosa. Liitsõna tähendusvarjund. Liitega sõna. Sõna tähenduse leidmine. Mitmetähenduslikud sõnad. <u>Vormiõpetus</u> Sõnaliigid, käandsõnad, pöördõnad, muutumatud sõnad. Tegusõna ajavormid. Jaatav ja eitav kõne. Tegusõna pööramine olevikus ja minevikus. Käandsõnad - nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Tutvumine käänetega. Käändelõpud ja küsimused. Ainsus ja mitmus. <u>Lauseõpetus</u> Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamine. Korduvad lauseliikmed. Koondlause kirjavahemärgid. Algustäht - nimi, nimetus, pealkiri. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Otsekõne kirjavahemärgid.
--	---

Õpitulemused 6. klass	Õppesisu
Suuline ja kirjalik suhtlus Õpilane: 1) valib sobiva suhtlusvahendi; 2) Vestleb sobivalt nii kirjas kui ka virtuaalkeskkonna	Suuline ja kirjalik suhtlus Arvamus. Põhjendamine. Kaaslaste tööde parandamine ja täiendamine. Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine.

suhtluskanalites; 3) võtab loetu kokku nii suuliselt kui kirjalikult; 4) lahendab probleemülesanded kasutades nii suulist kui kirjalikku suhtlusvormi.	Diskussioon. Tekstide kriitiline kuulamine, faktide leidmine ja kontrollimine, kuuldule hinnangu andmine. Kriitiliste küsimuste esitamine vahetus suhtluses. Telefonivestlus sõbraga, võõraga, ametikõne. Suhtlemine virtuaalkeskkonnas. E-kiri.
Teksti vastuvõtt Õpilane: 1) tunneb erinevaid õpitud tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi; 2) võrdleb tekste; 3) esitab küsimusi ja arvamusi, teeb lühikokkuvõtte; 4) teab ja tunneb keelevaldkonna teabekeskkondi, 5) leiab infot erinevatest teabetekstidest; 6) oskab eristada fakti ja arvamust, võrdleb eri allikate infot; 7) teeb järeldusi; 8) nimetab põhilisi Eesti meediakanaleid, eristab rahvusringhäälingu ja kommertskanalite eesmäärke.	Teksti vastuvõtt Raadio ja telesaadete eripära. Eesmärgistatud kuulamine. Trükiajakirjandus. Pressifoto. Karikatuur. Teabetekstide keel. Kataloogid, toote etikett, kuulutus. Lühendid. Info leidmine erinevatest allikatest. Kuulutus, sõiduplaan, hinnakiri jms.
Tekstiloome Õpilane: 1) leiab vajalikku infot erinevatest allikatest; 2) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; 3) kirjutab eesmärgistatult loovtöid; 4) kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid ja teeb teadlikke keelevalikuid; 5) kirjutab kirjandi, milles kasutab kirjeldamist, jutustamist,	Tekstiloome Protsesskirjutamine-suuline eeltöö, mõttekaart, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside. Kirjand. Kirjutamine etappide kaupa: sissejuhatus, teemaarendus, lõpetamine. Mustand, oma vigade leidmine. Tabav pealkiri. Alustekst ja selle edasiarendamine. Lisateabe otsimine erinevatest allikatest. Lühiettekanne. Esitus.

koostab argumentatsiooni.	
Keeleteadlikkus Õpilane: 1) väärtustab eesti keelt; 2) järgib õigekirjareegleid; 3) kasutab kirjakeelt avalikes kohtades ja õppides; 4) leiab ja kontrollib ÕS-ist sõna tähendust ja õigekirja; 5) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja tekste analüüsides; 6) eristab kirjakeelt, murdekeelt ja argikeelt,	Keeleteadlikkus <u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> g, b, d s-i ja h kõrval i ja j õigekiri Liite -gi ja -ki õigekiri. Sulghäälik võõrsõna alguses. f ja š õigekiri. Võõrsõna tähendus ja õigekiri. <u>Sõnavaraõpetus</u> Kirjakeele ja kõnekeele sõnavara. Uudissõnad. Murdesõnad. Släng. <u>Vormiõpetus</u> Nimisõna kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõna käänamine nimisõnaga. lik- ja line-liitelise omadussõna käänamine. Omadussõna võrdlusastmed. Omadussõna tuletusliited. Arvsõnade õigekiri. Põhi- ja järgarvsõna. Kuupäev. Arvsõnade käänamine. <u>Lauseõpetus</u> Liitlause. Lihtlause sidumine liitlauseks. Sidesõnade kasutamine. Koma lauses. Otsekõne ja saatelause. Otsekõne kirjavahemärgid. Algustähe õigekiri: ajaloosündmused, pealkirjad. Lühendid.

Õpitulemused 7. klass	Õppesisu
Suuline ja kirjalik suhtlus Õpilane: 1) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 2) esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 3) teeb kuuldu ja loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte; 4) selgitab ametliku ja mitteametliku suhtluse keelelist eripära; 5) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust diskussioonides ja rühmaaruteludes, on arvestav vestluspartner;	Suuline ja kirjalik suhtlus Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, suhtlemise lõpetamine. Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine ning asjakohaste küsimuste esitamine. e-kirjavahetus, e-kirja kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine. Osalemine diskussioonis, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Diskussioonis partneri mõtte ümbersõnastamine, oma arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Hinnangu väljendamine neutraalselt ja viisakalt.
Teksti vastuvõtt Õpilane: 6) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; 7) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; 8) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 9) selgitab arusaamatut, esitab eri liiki küsimusi ja vastuväiteid, avaldab arvamust, vahendab teksti, võtab	Teksti vastuvõtt Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Kõne kuulamine ning märkmete tegemine. Kõnest olulise teabe ja probleemide leidmine ning kokkuvõtte tegemine.

kokku, kommenteerib, tõlgendab ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega.	Meediatekstide põhiliigid ja tunnused: uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaž, kuulutus. Uudise ülesehitus ja pealkiri. Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri.
Tekstiloom Õpilane: 1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet eri allikatest ja keskkondadest, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis; 2) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; 3) ehitab teksti üles vastuvõtjaga arvestades, järjestab ja seostab infot loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 4) kasutab kirjutamisel ŌSi ja Sõnaveebi ja teeb saadud teabe põhjal teadlikke keelevalikuid, mis sobivad enda teksti; 5) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne)	Tekstiloom Teabe leidmine, reprodutseerimine ning seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires. Alustekstide (meedia- ja teabetekstid) põhjal kirjutamine: refereerimine, arutlemine. Materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest. Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine. Kõne näitlikustamine. Ettekande koostamine ning esitamine. Tekstilõik ja selle ülesehitus: väide, põhjendus, järeldus. Lõikude järjestamise põhimõtted ja võimalused. Teksti sidusus. Kirjalike tööde vormistamise ja teksti arvutitöötuse põhimõtted. Tehisintellektiga töötamine kirjutamise planeerimisel ja toimetamisel. Intellektuaalomand.
Keeleteadlikkus Õpilane: 1) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest, kirjeldab ja mõistab eesti keele eripära, kujunemist ja rolli teiste keelte taustal, suhestab keeli teadlikult; 2) suhtub mõistvalt eesti keelt teise keelena kõnelejatesse, on toetav vestluspartner;	Keeleteadlikkus Keelesugulus, soome-ugri ja indoeuroopa keeled. Eesti keele eripära ning võrdlus teiste keeltega. Oskussõnavara. Eesti kirjakeele kujunemine. Keeleuuendus ja keele areng: võimalused ja ohud . Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad ja nende kasutamine. Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehääluse kontrollimine

3) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhimõtteid, kasutab õigekirjakorrektorit; 4) nimetab helilisi ja helituid häälikuid; 5) rakendab kaashäälikuühendi põhireeglit liitega sõnades, kirjutab õigesti kaashäälikuühendi õigekirja erandeid; 6) silbitab sõnu, eristab pikka, lühikest, kinnist ja lahtist silpi; 7) seostab vältet ja õigekirja; 8) eraldab tüve sõnavormist; 9) määrab sõna vältet ja rõhu ÕSi abil; 10) kontrollib võõrsõnade õigekirja ja hääldamist; 11) pöörab tegusõnu sobivas vormis: pööre, arv; 12) nimetab tegusõna ajas, kõneviisis ja tegumoes ja tähendusvarjundid; 13) valib teksti sobiva käändelise ja pöördelise vormi; 14) kasutab eesmärgistatult teksti sidusvahendeid: kordust, asendust, väljajätu; 15) nimetada sidendide ülesandeid.	Häälikute liigitamine. Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid. Veaohtriku häälikuõigekirjaga sõnad. Silbitamine, pikk ja lühike silp. Poolitamine, sealhulgas võõrsõnad ja nimed. Välte ja õigekirja seosed. Omasõnad ja võõrsõnad. Veaohtrike võõrsõnade õigekiri.. Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad. Lauseliikmed: öeldis, alus, sihtis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste määruste ning täiendite kirjavahemärgistamine, koondlause. Lisand Tsitaatsõnade märkimine kirjas. Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus. Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.
---	--

Õpitulemused 8. klass	Õppesisu
Suuline ja kirjalik suhtlus Õpilane: 1) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ja osaleb diskussioonides;	Suuline ja kirjalik suhtlus Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Arvamuse avaldamine ja põhjendamine.

2) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult; 3) esitab kuuldu ja loetu kohta täpsustavaid ja kriitilisi küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi; 4) analüüsib virtuaalsuhtluse olukordi.	Väitlus, väitluse reeglid. Vestluspartneri väite ümbersõnastamine, selle kohta küsimuste esitamine. Oma hinnangu andmine. Argumendi ja vastuargumendi esitamine. Järeldamine ja üldistamine. Väitlemine rühmas.
Teksti vastuvõtt Õpilane: 1) teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina; 2) hindab kriitiliselt sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 3) võtab kokku ja konspekteerib tekste, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel, osutab arusaamatule; 4) kirjeldab meedia eesmärke ja olemust, võrdleb eri meediaväljaandeid ja kanaleid ning nende kasutusvõimalusi ja eesmärke.	Teksti vastuvõtt Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine. Konspekteerimine. Kõne põhjal küsimuste esitamine. Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval. Põhilised meediakanalid. Televisioon ning raadio: avalik-õiguslikud ja erakanalid. Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia. Meediaeetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõte ning selle piirangud. Avalik ja varjatud mõjutamine.
Tekstiloom Õpilane: 1) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt, vormistab korrektselt eri liike tekste (teabetekstid, sh kindla eesmärgiga ülevaated, kokkuvõtted ja lühikirjutused; meediatekstid, sh uudis, intervjuu; arvamustekstid, sh	Tekstiloom Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused. Intervjuu tegemine: valmistumine, küsitlemine, kirjutamine, toimetamine ja vormistamine. Arvamuse kirjutamine: seisukoha kujundamine käsitletava probleemi kohta, selle põhjendamine.

kirjand, kommentaar, arvamislugu; avaliku suhtluse tekstid, sh avaldus, seletuskiri); 2) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toimingu eesmärgiga, vahendab kuulnud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale; 3) kirjutab alustekstide (meedia- ja teabetekstid) põhjal; 4) leiab mõtteid loetud tekstidest ning seostada enda mõtetega; 5) sõnastab peamõtet ja pealkirja; 6) koostab kava, kirjutab mustandi, tagasisidestab mustandit (teksti ülesehitus ja sidusus, teksti liigendamine); 7) kasutab alusteksti võtteid: tsitaat ja referaat.; 8) parafraseerib; 9) kasutab alustekstist saadud mõtete väljendamiseks vajalikke keelereegleid ja väljendusvahendeid; 10) viitab teabeallikatele ja alustekstidele; 11) kirjutab arvamust: eeskujutekstide analüüs, eesmärgi, sihtrühma ja avaldamiskoha valimine; 12) esitab põhiseisukohti; 13) tagasisidestab kaaslaste teksti, kirjutab enda teksti ümber ja toimetab kommentaaride põhjal. 14) avaldab teksti.	Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. Kirjandi teema ja peamõte. Kirjandi ülesehitus. Teksti liigendamine. Jutustava, kirjeldava ja arutleva kirjandi kirjutamine. Arutlusteema leidmine ja sõnastamine isikliku kogemuse või alustekstide põhjal. Teksti pealkirjastamine. Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik. Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus, seletuskiri, avaldus, taotlus. Kirjalike tööde vormistamise ja teksti arvutitöötluse põhimõtted.
Keeleteadlikkus Õpilane: 1) kasutab eesti kirjakeelt avalikult esinedes ning õppides; kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, lauseehituse peajooni;	Keeleteadlikkus Sõna ja tähendus. Sõnastuse rikastamine: sünonüümide tähendusvarjundid, homonüümid ja veaohtrikud paronüümid. Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving.

2) tunneb peamisi lausetarindeid ja varieerib neid kirjutades korrektsel ja sobival viisil, sh kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet; 3) nimetab eesti keele murdeid, toob näiteid murdekeele eripäradest; 4) nimetab oskuskeeli, kasutab oskussõnastikke ja teab erialamärgendi tähendust sõnastikes; 5) selgitab rind- ja põimlause erinevust, leiab rind- ja põimlause osad, sidendid ning kasutab neid korrektselt ja eesmärgipäraselt; 6) kirjavahemärgistab liht- ja lihtlauseid, segalihtlauseid, otsekõnega lauseid, põhjendab sidendi ja märgi valikut; 7) valib konteksti otsekõne, tsitaadi või kaudkõne, märgib need kirjas korrektselt.	õigekeelsussõnaraamatust. Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Käändsõnad. Käänetevahelised seosed. Veaohtlikud käändevormid. Käändsõna astmevaheldus: veaohtlikud käändsõnad ja sõnavormid. Omadussõna võrdlusastmed: veaohtlikud sõnad. Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Käänd- ja pöördõnade vormimoodustus tüüpsõna eeskujul. Muutumatud sõnad. Määr- ja kaassõnade eristamine. Muutumatute sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.
--	---

Õpitulemused 9. klass	Õppesisu
Suuline ja kirjalik suhtlus Õpilane: 1) märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevalikuid; 2) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi; 3) valdab vestlusvõtteid: algatab vestluse, arendab teemat, väljendab eriarvamust viisakalt.	Suuline ja kirjalik suhtlus Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslase öeldu/tehtu täiendamine ja parandamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine. Väitlus, väitluse reeglid. Keeleviisakus ja -väärikus. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Ametlik ja mitteametlik suhtlus. Suhtlejate rollid ja rollidest lähtuvad keelevalikud.

	Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine. Autorile viitamine.
Teksti vastuvõtt Õpilane: 1) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, kommenteerib, tõlgendab ning seostab oma kogemuste ja mõtetega; 2) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti vastuvõtmisel, analüüsimisel ja tõlgendamisel ning seoste loomisel.; 3) tunneb peamisi keelevaldkonna teabeallikaid; 4) analüüsib kõnet, eristab kõne osi, kirjeldab kõne eesmärki, leiab kõnest teabe, autori seisukoha; 5) koostab veebiotsingutel päringuid, kasutab saadud teavet eesmärgipäraselt.	Teksti vastuvõtt Peamised keelelised mõjutamisvõtted ja nende äratundmine. Kriitiline lugemine. Fakti ja arvamuse eristamine. Teksti kohta arvamuse avaldamine. Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine. Segateksti vastuvõtt. Kõnede analüüs: pidulik kõne ja veenmiskõne. Kõnede ülesehitus, eesmärk, Kõne kuulamine ning märkmete tegemine. Kõnest olulise teabe leidmine ja kõneleja seisukohtade sõnastamine, kõnest kokkuvõtte tegemine. Konspekteerimine. Kõne põhjal küsimuste esitamine. Kõne kohta arvamuse avaldamine. Veebist teabe otsimine erinevaid päringuid kasutades, keelevaldkonna teabeallikate tundmine, leitud teabe kriitiline hindamine. Teabe talletamine, kõrvutamine ja süstematiseerimine ning kasutamine suhtluses.
Tekstiloom 1) määratleb enne kirjutamist suhtluseesmärgi ja valib sellele vastavad keelevahendid enda teksti; 2) kirjutab suhtlussituatsiooni sobivaid tekste, arvestab teksti vastuvõtjaga, järgib õigekirjanorme, kasutab mitmekesisaid grammatilisi tarindeid ja sõnavara; 3) kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid ja teeb saadud teabe põhjal teadlikke keelevalikuid.	Tekstiloom Suhtluseesmärkide kaudu sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine. Keelekujundite kasutamine tekstiloomes: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid. Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus, seletuskiri, avaldus, taotlus.

4) kirjutab eesmärgipäraselt eri liiki tarbetekste (elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) ja vormistab neid korrektselt; 5) toimetab enda tekste tagasiside põhjal, kasutab teksti tagasisidestades õpitud keeleteadmisi.	
Keeleteadlikkus Õpilane: 1) kasutab ja mõistab tekstis erineva stiiliväärtusega sõnu ja väljendeid, tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid; 2) kirjeldab õpitud metakeele piires tekstide ülesehituslikku ja grammatilist ning sõnavaralist eripära; 3) väärtustab eesti keelt kui riigikeelt, kirjeldab kirjakeele kujunemist, keelekorralduse ja keelehooldde põhimõtteid, mõistab üldjoontes keeleseaduse olemust; 4) meenutab õigekirja aluseid ja põhireegleid, oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit	Keeleteadlikkus Sõnaraamatute kasutamine sõnade õigekirja, õigehäälduse, õige muutmisviisi, tähenduse ning stiilivärvingu leidmiseks. Lause. Lause suhtluseesmärgid. Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalausete ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudkõne ning tsitaat. Otsekõnega lause muutmise kaudkõneks. Algustähe õigekiri. ➤ Nimi, nimetus ja pealkiri. ➤ Isikud ja olendid. ➤ Kohad ja ehitised. ➤ Asutused, ettevõtted ja organisatsioonid, riigid ja osariigid. ➤ Perioodikaväljaanded. Teosed, dokumendid ja sarjad. ➤ Ajaloosündmused. ➤ Üritused.

	➤ Kaubad.
--	-----------

3. Ainekava Kirjandus

3.1. Õppeaine kirjeldus

Kirjandus on alates 5. klassist eraldi õppeaine, milles õpilane arendab oma lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ja verbaalset loomevõimet. Ilukirjanduse ja rahvaluule lugemise, 11 analüüsi ja tõlgendamise kaudu kujundab õpilane oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, arendab enda mõtte- ja tundemaailma.

Kirjandusõpetus toetab õpilase isiksuse ja maailmapildi kujunemist. Lugemis- ja tekstitoimingud on kirjandusõpetuse loomulik ja vajalik alus, sest kirjandust saab õppida vaid lugedes. Eesmärgistatud lugemine, eri lugemisviiside ja -mudelite kasutamine, lugemisülesannete täitmine, oma lugemiskogemuse hindamine ja lugemiskogemuse jagamine toetab õpilase kujunemist oskuslikuks lugejaks.

Põhikooli kirjandusõpetuses loetakse õpilastele lähedasi ja olulisi teemasid käsitlevaid ilukirjandusteoseid, mis aitavad mõista inimestevahelisi suhteid ja arendada empaatiavõimet, kujundada õpilase lugemisharjumusi ning tugevdada tema sisemist motivatsiooni lugeda. Tehnoloogiliselt laienenud lugemisvõimaluste hulgast valib õpilane endale sobivad, tundes paberraamatu kui peamise trükise kõrval ka audio- ja e-raamatute kasutamise ning sisu omandamise spetsiifikat. Järk-järgult kirjanduse väljendusvahendeid tundma õppides ja muid tekstist arusaamist toetavaid oskusi omandades jõuab õpilane teose kui terviku tähendusvälja mõistmiseni ja selle väärtustamiseni.

Eri liiki ilukirjandustekste, nii tervikteoseid kui ka tekstikatkendeid lugedes saab õpilane erinevaid lugemis- ja analüüsikogemusi, arendab oma interpreteerimis- ja sünteesivõimet, täiendab oma keelepädevust, sh sõnavara ja õigekeelsust, suhestab ennast aktuaalsete eluliste teemade ja probleemidega, kujundades seeläbi mina- ja maailmapilti.

Tekstianalüüsi ja -tõlgendamise oskus on põhikooli kirjandusõpetuse põhieesmärk, mis on lahutamatu kirjanduse poeetika tundmisest, sealhulgas kujundlikkuse mõistmisest selle mitmetähenduslikkuses ja terviklikkuses. Ilukirjandusteose eritlemiseks peab õpilane valdama metakeelt kui tööriistakasti, mis avaks talle poeetilise teksti väljenduslikud võtted ja tähenduste paljususe.

Kirjandusteoste valiku põhikriteeriumideks on kunstiväärtus, humanistlik suunitlus ning positiivne mõju õpilastele, teoses püstitatud probleemide aktuaalsus õpilaste kõlbelisel kasvatamisel ning sallivuse kujundamisel. Samuti peetakse teoste valikul silmas õpilaste eakohaseid psühholoogilisi ja intellektuaalseid võimeid ning huvisid.

Lugemisvara valikul arvestatakse eesti ja maailmakirjanduse, klassikalise ja tänapäeva kirjanduse ning eri žanre esindavate luule-, proosa- ja draamateoste põhjendatud proportsioone, nais- ja meesautorite esindatust ning kooliastmele kohaseid teemavaldkondi. Tervikteoste valikul võib õpetaja jagada soovitusi, arvestades nii õpilaste eelistusi, huvisid kui ka lugemisvõimet.

Põhikoolis on kohustuslik lugeda igas klassis vähemalt neli tervikteost, kuid soovitus on lektüükiraamatute arvu võimaluse korral suurendada ja õpilasi valikutesse kaasata. Kultuuri järjepidevust ja põlvkondlikku sidusust silmas pidades peab tervikteoste soovituslik valik sisaldama rohkesti eesti väärtkirjandust (sh tüvitekste, klassikateoseid), mida käsitletakse ühiselt.

II kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka E. Raua „Kalevipoja“ adaptatsioon, E. Bornhöhe „Tasuja“, J. Krossi „Mardileib“, F. R. Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ või muud eesti muinasjutu- või muistendikogumikud.

III kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka A. Kitzbergi „Libahunt“, E. Vilde „Pisuhänd“, O. Lutsu „Kevade“, A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“ ja A. Kiviräha „Rehepapp“.

Eesti luule esindusautorid põhikoolis on L. Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel ja L. Tungal. Et toetada paikkondlikku identiteeti ja teadvustada rahvapärимuse rolli kultuuris, pööratakse kirjandusõpetuses tähelepanu regionaalsele kirjandusele ja folklooripärandile. Traditsioonilist folkloorikäsitlemist tuleb tänapäevastada, et õpilane mõistaks paremini pärimuskultuuri olemust ja funktsioone, suudaks õpituga paremini suhestuda ning tajuks, et folkloor on elav ja ajas muutuv nähtus.

Pärimuskultuuri tundmine õpetab õpilast väärtustama ja hoidma rahvus- ja omakultuuri. Kirjandustundides tegeleb õpilane ka aimetekstidega, mis on seotud kirjanike ja teiste kultuurilooliselt tähenduslike isikutega (nt elulugu, intervjuu autoriga), ja meediatekstidega, mis vahendavad kirjandusteoste kohta arvustavaid seisukohti (nt raamatututvustus, arvustus, blogi). Kultuuriloolised tekstid avavad identiteeti kujundavaid asjaolusid, aitavad mõista minevikku ja olevikku, kujundavad ajaloo- ja kultuuriteadvust.

Ühtlasi õpib õpilane tundma teose kirjanduslikku ja ajaloolist konteksti ning autorist lugejani kulgevat kirjandusprotsessi. Kirjandusteoste üle arutlemiseks ja nende sügavuti mõistmiseks peab õpilane tundma kirjandusteaduslikku mõistestikku ja kirjanikega seotud kultuuriloolist tausta. Eelkõige on tähtis, et säiliks lugemishuvi ja areneksid tõlgendusoskused, kuid selleks on tarvis ka faktiteadmisi ja mõistevaramat.

Õppeprotsessis pakutakse õpilasele rohkesti omaloomingulisi, sealhulgas kirjandusteoste, teistele tekstidele ja oma elamustele tuginevaid kirjutamiskogemusi, et ergutada ja väärtustada loovust ning tuua esile oma isikupära ja anne. Eneseväljendusoskuse igakülgse arendamise huvides analüüsib õpilane tekste ja katsetab omaloomingut nii kirjalikult kui ka suuliselt. Suulised sooritusülesanded, sh jutustamine ja esitamine on olulised just jagamis- ja tagasisidekogemuse saamiseks.

Loominguline eneseväljendus kirjanduse õppimisel hõlmab muu hulgas suhtlemist veebikeskkondades, info hankimist ja kriitilist hindamist, digitaalse sisu loomist, selle muutmist ja taasesitamist. Kirjandusõpetuse kaudu suunatakse õpilast mõistma kunstiliikide vahelisi seoseid, avastama viise, kuidas kirjanduslikud süžeed, karakterid, teemad ja motiivid leiavad kasutamist ning edasiarendamist teatris, filmis, muusikas ja kujutavas kunstis. Kirjandus lõimub eeskätt keeleõpetusega, aga ka kõikide teiste õppeainetega ning toetab õppesisu ja õpitulemuste kaudu õppekava üldpädevuste kujundamist ja läbivate teemade käsitlemist. Läbivate teemade käsitlemise iseloom, sügavus ja raskuspunkt on klassiti erinev ning paljuski seotud kirjandustekstide valikuga

3.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

II kooliaste	III kooliaste
Õpilane: 1) õpib tundma kirjandust ja pärimust rahvuskultuuri osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga; 2) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; 3) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet; 4) õpib tundma ilukirjandusteose poeetikat, iseloomustab ja võrdleb teose tegelasi, kirjeldab süžeed ja olustikku ning sõnastab peamõtte, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara; 5) loeb, analüüsib ja mõistab jõukohase keerukusega eri žanris laste- ja noortekirjandust nii eesti kui ka maailmakirjandusest, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi; 6) rikastab lugedes oma mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.	Õpilane: 1) süvendab oma arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel, tunneb ning väärtustab rahvuskultuuri traditsioone ja pärimust; 2) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; 3) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; 4) õpib mitmekülgsemalt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara; 5) loeb, analüüsib, tõlgendab ja mõistab nii eakohast noortekirjandust kui ka eri žanrites eesti ja maailmakirjanduse klassikat, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi; 6) rikastab lugedes oma mõtlemis- ja väljendusoskust, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.

3.3. Õpitulemused kirjanduses

Õpitulemused 5. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) arendab oma lugemisoskust, kujundlikku mõtlemist ja verbaalset mõtlemisoskust; 2) kujundab läbi lugemise oma eetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi; 3) arendab tunde- ja mõttemaailma; 4) õpib tundma kirjandust rahvuskultuuri osana; 5) arendab oma loovvõimeid, jutustamise ja eneseväljendamise oskusi; 6) oskab kasutada teatmeteoseid ja muid infoallikaid; 7) oskab töötada rühmas, paaris; 8) esineb ja väljendab end selgelt ja arusaadavalt; 9) loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt neli tervikteost; 10) loeb ladusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist; 11) kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad;	Lugemine On läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost; Loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; Tutvustab loetud kirjandus teose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja –kogemustest; Lugemistehnika arendamine-häälega ja hääletu lugemine, paus, tempo, intonatsioon. Teadlik lugemine info leidmise eesmärgil. Jutustamine Jutustamine tekstilähedaselt või kavapunktide alusel. Jutustamine tegelase vaatepunktist. Illustratsioonide alusel jutustamine. Aheljutustamine. Fantaasialoo jutustamine. Teksti tõlgendamine Tekstianalüüs - kasutab õigesti kirjanduslikke termineid. Küsimuste koostamine - fakti küsimused ja avatud küsimused. Küsimustele vastamine teksti põhiselt ja oma sõnadega. Põhiteema ja idee määramine. Plaani koostamine. Kirjeldus - tegelased, tegevuskoht, tegelaste suhted. Süžee. Pea- ja kõrvaltegelane. Sõnavara - võõrad sõnad ja väljendid. Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine Epiteet. Võrdlus. Metafoor esialgses tähenduses. Allegooria. Algtekst. Iroonia-tekstist koomiliste elementide leidmine.

12) õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri; 13) koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte; 14) järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut; 15) jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal;	Vanasõnad. Kõnekäänud. Erinevad tekstiliigid. Muinasjutt. Muistend. Proosatekst. Teabetekst. Luule - riim, algriim, värsimõõt, kaheasilbiline värsijalg. Rahvalaul. Esinemine - esitab peast luulet, lühikest proosateksti või rolliteksti.
---	---

Õpitulemused 6. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt neli tervikteost; 2) loeb eakohast kirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi; 3) arendab lugemisoskust, loeb ladusalt, ilmekalt, oskab tutvustada loetu sisu; 4) arutleb probleemide üle; 5) oskab ladusalt ja siduvalt jutustada; 6) oskab hankida teavet erinevatest allikatest; 7) esitab küsimusi;	Lugemine Eesmärgistatud lugemine: loeb häälega ja hääletult, peab pause, jälgib intonatsiooni. Huvipärase lugemise leidmine ja iseseisev lugemine. Klassiväline kohustuslik lugemine ja loetust kokkuvõtte tegemine. Loetu tutvustamine. Jutustamine Kava koostamine, selle põhjal jutustamine. Märksõnad, nende põhjal jutustamine. Aheljutustamine. Ümberjutustus. Jutustamine piltteksti põhjal: fotoseeria, karikatuur, koomiks. Fantaasialugu. Teksti tõlgendamine

8) koostab sisukava; 9) kirjutab erivanriliisi omaloomingulisi töid; 10) esitab peast luuletuse, lühikese proosateose või draamateksti; 11) loeb ladusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist; 12) kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad; 13) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeoleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust; 14) koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte; 15) iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist; 16) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta; 17) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse .	Küsimused: mälu-, fakti- ja loovküsimus. Küsimustele vastamine tekstipõhiselt, oma sõnadega. Lõikude keskse mõtte otsimine. Peamõtte leidmine. Kirjeldus-detailne. Pea- ja kõrvaltegelased. Tegelaste probleemide leidmine. Loetust järelduste tegemine. Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine Epiteet. Võrdlus. Vanasõna ja kõnekäänd. Valm ja selle mõistmine. Allegooria mõiste. Luuletus: luuletuse rütm, algriim. Rahvalaul. Muinasjutt: loomamuinasjutt, imemuinasjutt. Muinasjutu tunnused. Muistend: tekke-, seletus, hiiu- ja vägilasmuistend. Muistendi tunnused. Seiklusjutt: tunnus, teema, idee, probleem. Ajalooline jutustus: jutustuse tunnused. Päevik kui ilukirjanduse vorm. Blogi. Animafilmi olemus. Teksti esitus ja omalooming Esitluse eesmärgistamine. Esitluseks kohase sõnavara, tempo ja hääletugevuse valimine. Draamateksti peast esitamine, teksti lugemine. Omaloomingus kirjutab muinasjutu, muistendi, fantaasiajutu vms.
Õpitulemused 7. klass	Õppesisu

Õpilane: 1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kahteteist loetud tervikteost; 2) loeb ladusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi; 3) loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; 4) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust; 5) selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast; 6) kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes; 7) eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; 8) loeb ja analüüsib 4 tervikteost.	Lugemise eesmärgistamine ja lugemise viisid (kiire ja aeglane lugemine, ülelibisev ja süvenenud lugemine). Lugemistehnikad. Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine. Teksti eesmärgistatud lugemine ja jälgimine. Huvipakkuva kirjanduse (ilukirjandus, teabekirjandus, meediatekstdid) leidmine ja kriitiline hindamine. Rahvaluule liigid ja alaliigid. Kõnekäändu, vanasõna ja mõistatuse olemus. Naljandi ja anekdoodi tunnused. Puandi olemus. Tänapäeva folkloor ehk poploor. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste selgitamine. Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine. Mõttekorduste leidmine regilaulust. Rahvalaulu elementide leidmine autoriluulest. Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatu seostamine. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest. Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine loetuga. Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine. Ilukirjanduse põhiliigid ja -žanrid, levinumad vormid ning nende tunnused. Olulisemad mõisted (eepika, lüürika, draamatika, eepos, romaan, jutustus, novell, ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärss, tragöödia, komöödia). Seiklus-, ulme- ja detektiivromaanide tunnused. Reisikirja olemus. Draamatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik. Omaloominguliste tekstide koostamine: muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatuse, naljaloo kõnekäändude põhjal, seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eelloo, muudetud vaatepunktiga loo kirjutamine.
--	--

Õpitulemused 8. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi; 2) toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; 3) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte; 4) teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid; 5) analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga; 6) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta; 7) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes; 8) loeb ja analüüsib 4 tervikteost.	Rahvaluule liigid ja alaliigid. Muinasjutu tunnused, kompositsioon ja rändmotiivid. Muistendi tunnused. Müüdi tunnused. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte kirjutamine. Konspekti koostamine. Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine. Oma arvamuse sõnastamine, põhjendamine ja kaitsmine. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal. Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine. Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine. Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise, korduse, retoorilise küsimuse ja hüüatuse ning inversiooni tundmine ja kasutamine. Sümbolite seletamine. Allegooria ning allteksti mõistmine. Luuleteksti tõlgendamine. Autori keelekasutuse omapära leidmine. Teose stiililise eripära kirjeldamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine. Luule vorm: värss, stroof, erinevad riimiskeemid. Oodi, ballaadi, soneti, haiku ja vabavärsilise luule tunnused. Piltluule Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. ○ Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga. ○ Tegelastevahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs. ○ Tegelaste tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste

	analüüsimine. ○ Tegelasrühmade vaheline konflikt ja konflikti gradatsioon. ○ Mitme teose peategelaste võrdlemine. ○ Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüptegelasi. Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. ○ Miljö kirjeldamine. ○ Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus. ○ Pöördeliste sündmuste leidmine. ○ Sündmuste põhjuse-tagajärje seoste leidmine. Teksti kompositsioonialemendid: sissejuhatuse, sõlmituse, teemaarenduse, kulminatsiooni, lõplahenduse. Omaloominguliste tekstide koostamine: ulme- või detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailidega laiendatud loo, võrdluste- ja metafooridega teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja jm kirjutamine.
--	---

Õpitulemused 9. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;	Rahvaluule liigid ja alaliigid. Regilaul ja riimiline rahvalaul. Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis. Kirjandusteose ekraniseering.

2) kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste; 3) hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid; 4) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd; 5) koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; 6) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust; 7) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.	Arvustuse olemus. Ilukirjandusteksti esitamine. ○ Esitamise eesmärgistamine (miks?, kellele? ja mida?). ○ Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus. ○ Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valimine. ○ Korrektne kehahoid. ○ Hingamine ja diktsioon. ○ Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. ○ Miimika ja žestide jälgimine Teost tutvustava ettekande koostamine ja esitamine. Lugemissoovituste jagamine. Omaloominguliste tekstide koostamine: kirjandusteose probleemidest lähtuva arutluse, alustekstile sisulise vastandteksti, teatrietenduse, filmi- või kirjandusteose arvustuse, teemamapi või tänapäeva kultuurinähtuste või kultuurilooliste isikute kohta käiva lühiuurimuse kirjutamine.
III kooliastmes käsitletavate teoste valimise põhimõtted:	Tekstide (st mitte ainult tervikteoste) valikul tuleks lähtuda sellest, et esindatud oleks järgnevad teemavaldkonnad. Valdkondadele on lisatud näidisteemad. ● Väärtused ja kõlblus. Enesehinnang, Eneseväärikus. Ausus enese ja teiste vastu. Iseenda ja teiste vajadused ning huvid. Kirjutatud ja kirjutamata seadused. Arusaamine heast ja halvast. Õiglus ja ebaõiglus. Kiiduväärne ja taunitav. Erinevus teistest. Eesmärgid. Eneseotsingud. Minu hobid ja huvid. Minu tervis ja tulevik. Õnnelik olemine. Minu tugevad ja nõrgad küljed. Rikkuse ja vaesusega seotud probleemid

	• Kodu ja kool. Perekond. Kodu turvalisus. Vägivald kodus. Kodu toetav jõud. Armastus oma kodu ja koduste vastu. Suhted vanemate ja kasuvanematega. Eri põlvkondade ühised ja erinevad tõekspidamised. Suhted õdede, vendade, teiste lähisugulastega. Suhted eakaaslastega. Suhted õpetajatega. Poiste ja tüdrukute suhted. Esimene armastus. Ühised väärtused. Kohustused ja vastutus. Koostegutsemine ja üksiolek. Hirmud. Erinevad kooliprobleemid ja koolivägivald. Abivajaja ning aitaja. Sallivus teistsuguste inimeste suhtes. Mina grupi liikmena. Liidriks olek. Nohiklikkus ja tõrjutus. Piir oma ja võõra vahel. Piir lubatu ja lubamatu vahel • Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus. Kultuuride mitmekesisus. Elu eri kultuurides. Rahvuskultuur. Regionaalne, professionaalne, klassi-, noorte- jm kultuur. Sallivus erinevate kultuurinähtuste suhtes. Matkamine kodukohas ning reisimine kaugetes maades. Erinevate rahvaste uskumused ja tavad. Käitumine erinevates kultuuriruumides. Külalislahkus. Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse. Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale. Rahvuskultuuri säilitajad ja arendajad. Kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ning hoidjad • Keskkond ja jätkusuutlik areng. Roheline mõtteviis. Minu osa looduse hoidmisel. Üleilmsed loodushoiuprobleemid. Austav suhtumine elus- ja eluta loodusesse. Hädasolija aitamine. Lemmikloomad ja vastutus nende eest. Tasakaal looduses. Aastaaegade omanäolisus. Loodus kui ilu allikas. Linna- ja maakeskkonna erinevus • Kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Mina Eesti ühiskonna liikmena. Minu juured. Seos mineviku, oleviku ja tuleviku vahel. Ajaloomälu. Traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse. Suhe keelesse. Murdekeele omapära. Kodupaiga väärtustamine. Kangelaslikkus. Rahvusidentiteet.
--	--

	Suhted teiste rahvuste esindajatega. Eestlaste ja venelaste suhted. Rassismiprobleemid. Teistsuguste kultuuride austamine • Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon. Avastamisrõõm ja õppimiskogemused. Tänapäevased teabe otsimise ja edastamise võimalused. Internet kui silmaringi avardaja ja infoallikas. Internet kui ohuallikas. Keeleline mõjutamine. Käitumine suhtlusportaalides. Infoteadlik inimene. Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad
--	---

4. Eesti keel teise keelena

4.1. Õppeaine kirjeldus

Muu kodukeelega õpilased õpivad eesti keelt teise keelena eesmärgiga lõimuda Eesti ühiskonda ning tulla edukalt toime nii koolis kui ka väljaspool kooli. Eesti keel on paljudele muu kodukeelega õpilastele emakeele kõrval esimene õpitav keel. Seetõttu on eriti oluline õppe huvitavus ja jõukohasus, et tekiks ja säiliks õpimotivatsioon.

Õppetöös kasutatakse tänapäevaseid ja kaasahaaravaid õppematerjale ning autentseid lugemisja kuulamistekste, mis hoiavad õpilasi kursis ühiskonnas toimuvaga ja tekitavad eesti keele kasutamise soovi. Keeletundides kasutatakse inspireerivaid aktiivõppemeetodeid, mis toetavad eri õpistiiliga õpilasi, võimaldavad õpilastel keelt eesmärgipäraselt kasutada ja aitavad luua keelest süsteemse arusaamise.

Õppeprotsessis arendatakse õpilaste õpioskusi, oskust teha koostööd ja töötada iseseisvalt ning kasutada tõhusaid keeleõppevõtteid. Kasutatakse keelekeskkonna võimalusi: õpilasi suunatakse jälgima eestikeelset meediat, suhtlema eesti keeles väljaspool koolitunde, osalema eestikeelsetel üritustel, kutsutakse tundidesse eestikeelseid külalisi jmt. Eesti keelt õppides väärtustatakse ka teisi keeli ja kultuure, eriti õpilaste päritolukultuuri.

Eesti keele kui teise keele õppes keskendutakse järgmistele teemavaldkondadele:

- 1) mina ja teised;
- 2) kodu ja lähiümbrus;
- 3) Eesti ja maailm;
- 4) igapäevaelu;
- 5) õppimine ja töö.

Iga valdkonnaga tegeldakse korduvalt vastavalt õpilaste keeleoskustasemele, kogemustele, huvidele ning vajadustele. Eesti keele tunnis suheldakse eesti keeles. Vajaduse korral kohandab õpetaja oma keele tasemekohaseks ja/või jagab toetavaid selgitusi.

Eesti keele kui teise keele õpetaja teeb koostööd teiste õppeainete õpetajatega, et toetada keeleliselt teiste ainete omandamist ning aidata õpilastel näha ainetevahelisi seoseid.

4.2. Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
3. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase A2- keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta: 1) saab aru lihtsatest kirjalikest ja suulistest tekstidest; 2) väljendab oma vajadusi, kirjeldab lähiümbrust, inimesi ja toiminguid, osaleb lihtsas lühivestluses; 3) leiab vajalikku infot ümbritsevast keskkonnast; 4) koostab kirjalikke lihtsaid lühitekste; 5) teab mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate ürituste nimetusi ja tuntud inimeste nimesid; 6) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.	6. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B1- keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta: 1) saab aru kirjalikest ja suulistest tekstidest; 2) väljendab ja põhjendab oma arvamust, räägib oma kogemustest ja kavatsustest, tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades; 3) kasutab leitud infot suhtlusülesannete täitmiseks; 4) koostab isiklikke lihtsaid eri tüüpi tekste; 5) on kursis mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud üritustega ja tuntud inimeste tegevusega; 6) tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid; 7) tunneb ja järgib üldisi viisakusnorme.	9. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B2- keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta: 1) mõistab konkreetsel ja abstraktsel teemal tekste; 2) suhtleb loomulikult ja latusalt erinevatel teemadel; 3) väljendab, põhjendab ja kaitseb oma seisukohti; 4) loob sidusaid ja loogilisi eri tüüpi tekste eri teemadel; 5) on üldiselt kursis Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud olulisemate üritustega ja tuntud inimeste tegevusega; 6) tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid; 7) teadvustab eesti kultuuri suhtlustavade eripära ning arvestab neid suhtluses.

4.3. Õpitulemused

Keeleoskuse tasemed 3. klassi lõpus:

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE
Rahuldav õpitulemus	A1.1	A1.1	A1.1	A1.1
Hea õpitulemus	A1.2	A1.2	A1.2	A1.2
Väga hea õpitulemus	A2.1	A2.1	A2.1	A2.1

Metoodiliste võtete valikul lähtutakse eakohasusest. Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) teatud sõnale või fraasile reageerimine (nt käetõstmine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);
- 2) loetellu sobimatu sõna äratundmine;
- 3) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 4) häälega lugemine;
- 5) rääkimine pildi alusel;
- 6) jutustava teksti, laulu ja luuletuse kuulamine ning nende põhjal ülesande lahendamine;
- 7) ära kirja tegemine ning mudeli järgi kirjutamine;
- 8) laulu-, sõna-, laua- ja liikumismängude mängimine

Õpitulemused 1. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest 2) teab 1. klassi eesti keele õppekavas esitatud temaatika piires sõnu, peamiselt nimetavas käändes 3) loeb teksti sõna haaval, kõne tekstist aeglasemalt 4) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele 5) on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist 6) suhtub positiivselt eesti keele õppimisse 7) oskab vastata küsimuste toel loetust 8) moodustab pildi põhjal lihtlauseid 9) tutvub tähestikuga 10) teeb häälikuanalüüsi 11) oskab määrata suuliselt häälikute olemasolu ja järjekorda sõnas(kahe kuni nelja häälikulistes sõnades. 12) eristab ja märgib kirjas lühikest ja pikka täishäälikut 13) kasutab suurt algustähte lause alguses, tuttavate nimedes 14) teeb ära kirja tahvlilt, tahvlinäidise järgi täidab õpilaspäeviku 15) oskab etteütlemise järgi kirjutada lihtsamaid sõnu (2-3 tähte)	Mina ja teised (20 tundi) Tervitamine, vabandamine, enese-, pereliikmete- ja kaaslaste tutvustamine ja kirjeldamine. Perekonnaliikmed. Minu klass, minu õpetaja. Värvide nimetused. Kool ja klassiruum, seal leiduvad esemed. Käitumine koolis. Õppeainete nimetused. Tegevused tunnis. Tunniplaan Trüki- ja kirjatähtede tundmine pildis ja kirjas. Kodu ja lähiümbus (30 tundi) Kodu: asukoht (nt linn, küla, tänav, telefoninumber) mööbel, kodus olevad asjad. Koduümbus kodukoha loodus (nt lilled, puud, põõsad, linnud, loomad). Koduloomad. Kodused tegevused (nt koristamine, söömine, pesemine, riietumine); perekondlikud sündmused (nt sünnipäevad, isadepäev). Liiklusvahendid ja koolitee. Aastaajad ja kuud, nädalapäevad, ilm Eesti ja teised riigid (35 tundi) Eesti sümboolika. Suuremad linnad (nt pealinn Tallinn, Tartu, Pärnu, Kuressaare, Narva, Viljandi) Rahvakalendri tähtpäevad (nt mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlapäev), sõbrapäev, emadepäev, laulupidu - Söögikorrad, söögid, joogid, toiduainete nimetused. Metsloomad Tegevused õues.

16) hoiab kirjutusvahendit ja istub kirjutamisel, joonistamisel õigesti 17) oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris.	Igapäevaelu. Õppimine ja töö (20 tundi) Koolitee, koolipäev (kool ja klass, õppeained ja tunniplaan, koolitarbed, õppetegevused, kell ja kellaaeg). Kellaaeg, täis- ja pooltund. Kehaosad Riietusesemed. Tervis (nt enesetunne, arsti juures käimine) Vaba aeg. (35 tundi) Minu huvid. Huviringid. Mängud, mänguasjade nimetuse Tegevused õues. Vaba aeg koos perega. Puhkepäevade ja koolivaheaja tegevused; lemmiktegevused (nt lugemine, tantsimine, sport, mängud, ühistegevused sõpradega); Kauplused: kaupade nimetused, suhtlemine müüjaga, ostmine, maksmine. Rahaühikud. Suvised tegevused. Grammatika Tähestik, täis-, kaas-, sulghäälik, kes?, mis?, mida teeb? mida teevad? mitmus. Suur algustäht-lause algus, nimed. Lauselõpumärgid.
--	---

Õpitulemused 2. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest 2) loeb dialoogi 3) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks	Mina ja teised (35 tundi) Enese, pereliikmete, kaaslaste ja sõprade tutvustamine ning kirjeldamine. Jutustab oma perest: nimed, kes on peres. Kirjeldab pereliikmete välimust, iseloomujooni. Tervitab, jätab hüvasti. Kooliasjad. Riidesemed.

4) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele 5) on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist 6) suhtub positiivselt eesti keele õppimisse 7) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel 8) on lugenud vähemalt ühe lasteraamatu 9) esitab peast kahte luuletust 10) koostab lühemat suulist juttu pildiseeria või küsimuste abil 11) väljendab end arusaadavalt suhtlusolukordades: palumine, küsimine, keeldumine, vabandamine, tänamine 12) loeb ladusalt ja ilmekalt päheõpitud nelja realist luuletust 13) eristab täis- ja kaashäälikut, sõna, liitsõna, lauset 14) kasutab suurt algustähte inimeste, loomade ja kooli nimes, tuntud kohanimes 15) oskab lause lõppu panna kas punkti või küsimärgi 16) kirjutab väikesi ja suuri kirjatähti (lahuskiri või siduskiri) 17) kirjutab loetava käekirjaga 18) oskab vihikusse paigutada tööd, kirjutada pealkirja, kuupäeva 19) täidab õpilaspäevikut (kirjutab tunniplaani üks nädal ette, märgib kodused tööd õpetaja juhendamisel) 20) teeb ära kirja nii tahvlilt kui õpikust 21) oskab eristada jutukest ja luuletust 22) oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.	Kodu ja lähiümbrus (35 tundi) Värvid Kodukoht; Turul-puu-, juur- ja köögiviljad. Liiklusvahendid Ellen Niit “Rongisõit” Rongisõit Loomaaed, võõramaaloomad Koduloomad Ametid Jõulu sümboolika ja talverõõmud Eesti ja teised riigid (30 tundi) Naaberriigid, pealinnad, põhirahvused, keel. Eesti kaart, linnad Eesti sümboolika (rahvuslill-rukkilill, rahvuskivi-paekivi, rahvuslind – suitsupääsuke, lipp, vapp, vapil on kolm sinist lõvi). Menüü. Igapäevaelu. Õppimine ja töö (20 tundi) Tervis; koolipäev, koolitee. Huviringid Vaba aja veetmise kohad. Päev, nädal, kuu, kalender, kell. Vaba aeg. (20 tundi) Lemmiktegevused Mängude käsklused ja juhendid Piknik Leiutised Suveplaanid
--	--

	Grammatika Tähestik, täis-, kaas-, sulghäälik, täis- ja kaashäälikuühend. Pööramine. Suur algustäht-lause algus, nimed. Lauselõpumärgid.
--	--

Õpitulemused 3. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks 3) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele 4) on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist 5) suhtub positiivselt eesti keele õppimisse 6) koostab suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade, küsimuste abil 7) töötab tekstiga juhiste alusel 8) tunneb ära, mis on jutustus, luuletus, näidend, muinasjutt 9) kasutab suurt algustähte lause algul, inimese- ja loomanimedes ning tuntumates kohanimedes 10) oskab tähestikku, teab ja tunneb eesti keele häälikuid 11) oskab nimetada vastandtähendusega sõnu	Mina ja teised (45 tundi) Mina ja teised Enese, pereliikmete, kaaslaste ja sõprade tutvustamine ning kirjeldamine. Tunniplaan Kooliruumid Järgarvud Kuupäevad Sport Spordipäev- spordialad Transport- Millega? Ainsus, mitmus, loetlemine. Matk- Kellega? Mets ja sellega kaasnevad ohud. Lastekirjanik- Leelo Tungal erinevad luuleraamatud Kodu ja lähiümbrus (45 tundi) Kodukoht; kodukoha loodus; kodused toimingud; perekondlikud sündmused. Mängud. Võrdlus (suur, suurem, kõige suurem) Omadussõna Vastandsõna Lastekirjanik Ilmar Tomusk “Tere, Volli”

12) teab komaga ja komata sidesõnu 13) tunneb ära sõnaliikidest nimi-, omadus- ja tegusõnu ning liitsõnu 14) oskab märkida mitmuse lõppu ja tegusõna pöördelõppe 15) oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas. 16) kirjutab sidu 17) sat teksti oma eluoluga seotud teemadel; 18) on lugenud vähemalt kaks lasteraamatut	Raamatukogu ja raamatud Kellele? Kus? Asesõna Lastekirjanik Aino Pervik “Paula jõulud” Tüdrukute ja poiste tegevuse Toidud Lastekirjanik Heljo Mänd “Tuulehunt” Eesti ja teised riigid (20 tundi) Suuremad linnad; aastaring; rahvakalendri tähtpäevad. Riigid ja nende kultuur Naaberriigid; pealinnad, põhirahvused, keel. Sünnipäev/kutse Igapäevaelu. Õppimine ja töö (20 tundi) Tervis; haigused, arsti juures Lastekirjanik Andrus Kivirähk “Karneval ja kartulisalat” Kodumasinad Sõbrad Lastekirjanik Piret Raud “Natuke napakad lood” Vaba aeg. (10 tundi) Lemmiktegevused, mängude käsklused ja juhendid. Ootan suve. Grammatika Tähestik, täis-, -kaas-, sulghäälik, täis- ja kaashäälikuühend. Pööramine. Suur algustäht-lause algus, nimed. Lauselõpumärgid. Omadussõna, tegusõna, küsisõna. Kellega? millega? Kus? Asesõna. Vastandsõna. Võõrsõna. Silbitamine, poolitamine. I ja j õigekiri. Sidesõnad. Võrdlus. Samatähenduslikud sõnad, H- sõna alguses.
Õpitulemused 4. klass	Õppesisu

Õpilane: 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades õpitud sõnavara ulatuses (nt poes, apteegis ühistranspordis); 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhustest ja kirjadest (kuulutus, küsitlus, tööjuhised, päevaplaanid); 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest; 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisistust; 5) leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad, voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt; 6) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu (vahendab raamatu või filmi põhisisu); 7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest; 8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel; 9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile; 10) jagab lihtsamaid juhiseid (käskiv kõneviis); 11) kirjeldab kohti, tegevusi ja inimesi ; 12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone; 13) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, ankeet, e-kiri; 14) valdab põhisõnavara; 15) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt; 16) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.	Mina ja teised (20 tundi) suhtlemine pereliikmete ja koolikaaslastega; viisakusväljendid Kodu ja lähiümbrus (40 tundi) elu linnas ja maal; looduse märgid; kodu kirjeldamine; lemmikloomad; töövahendid ning kohustused kodus; rõõmsad ja kurvad sündmused peres; peretraditsioonid Eesti ja maailm (36 tundi) Eesti geograafiline asukoht; ilm; riigi- ja rahvussümboolika; riigipühad ja riiklikud tähtpäevad; üldrahvalikud sündmused; naaberriigid; pealinnad, põhirahvused, keel, kultuuritavad, huvipakkuvad paigad, muuseumid Igapäevaelu (20 tundi) aja planeerimine; avalikud kohad/asutused (poes, apteegis, ühistranspordis, haiglas/polikliinikus jm); turvaline liiklemine; tee küsimine ja juhatamine; igapäevased tegevused ja olukorrad. Õppimine ja töö (20 tundi) koolielu (tunni tegevused, koolitoit, koolitarbed, tunniplaan); ametid, töökohad, tegevused tööl. Vaba aeg, (30 tundi) kooliväline tegevus; huvid; laagrid; lugemiseelistused; perepuhkus; spordialad ning sportlikud tegevused. Tervis ja tervislik eluviis (19 tundi) tervis (haigused, põhjused, ravimine), sport, tervislik toitumine.
--	---

Õpitulemused 5. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades; 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest (kuulutused, saatekavad, küsitlused, reeglid, ilmateated, tööjuhised/soovitused, sõiduplaanid, blogid, postitused, päevaplaanid, reklaamid, tänukirjad); 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest; 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisist; 5) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisist; 6) vahendab raamatu või filmi põhisist; 7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest; 8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel; 9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile; 10) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile; 11) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi; 12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades; 13) avaldab arvamust tuttavatel teemadel; 14) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, ankeet;	Mina ja teised (7 tundi) suhted peres ja koolis, emotsioonid ja tuju, ootused ja hirmud, unistused ja pettumused Kodu ja lähiümbrus (28 tundi) erinevad kodud, elu linnas ja maal, koduümbrus, kodutööd, aia- ja õuetööd, unistuste kodu, liiklus, tee juhatamine, õnnetused teel. Eesti ja maailm (25 tundi) ilm ja kliima; Eesti looduslikud kohad (metsad, sood, looduskaitsealad, jõed, järved), Eesti meedia (ajakirjandus, televisioon, raadio, internetiallikad), Eesti ja teiste riikide traditsioonid ja tähtpäevad. Igapäevaelu (30 tundi) meedia (ajakirjandus, televisioon, internet, sotsiaalvõrgustikud, interneti ohud ja võimalused). Õppimine ja töö (35 tundi) koolielu, lemmiktegevused koolis/tunnis; koolimeedia (kooliraadio/TV/ajaleht), vahetundide tegevused; koolimaja/ruumide kirjeldamine, kooliraamatukogu; korrapidamine, koolimaja hoidmine; koolivorm (selle eeldused ja puudused), huviharidus (spordi-, kunstiringid); kooli traditsioonid ja tähtpäevad; e-õpe, koolitoit, õpilasvahetused, koolivahetused, unistuste kool. Vaba aeg, (30 tundi) koolivaheaegade tegemised. Tervis ja tervislik eluviis (20 tundi) terviseprobleemid (õnnetusjuhtumid, haigused: ennetamine, ravimine).

15) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste lihtsamatel tuttavatel teemadel; 16) valdab põhisojavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit. 17) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt; 18) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.	
---	--

Keeleoskuse tasemed 6.klassi lõpus:

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE
Rahuldav õpitulemus	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2
Hea õpitulemus	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Väga hea õpitulemus	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- 2) adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- 3) ülesande täitmine kuuldu ja loetu põhjal (nt küsimustele vastamine, tabeli täitmine, joonise täiendamine jm);
- 4) järjestusülesanded (nt sõnad lauseks, laused/lõigud tekstiks);
- 5) eri liiki etteütlused;

- 6) ümberjutustused;
- 7) mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad);
- 8) projektitööd;
- 9) lühiettekanded (nt projektitööde kokkuvõtted, huvialade tutvustamine);
- 10) rollimängud.

Õpitulemused 6. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades; 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhustest ja kirjadest; 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest; 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisist; 5) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisist vahendab raamatu või filmi põhisist ning väljendab oma muljeid ja mõtteid; 6) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest; 7) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel; 8) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile; 9) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile; 10) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;	Mina ja teised (35 tundi) võimed, tugevad ja nõrgad küljed; inimestevahelised suhted, viisakusreeglid, koostöö ja teiste arvestamine; tunded ja emotsioonid, toimetulek rasketes olukordades, abi ja toetamine, heategevus, suhted koolis ja peres, kiusamine ja vägivald. Kodu ja lähiümbrus (35 tundi) perekondlikud sündmused ja tähtpäevad; kodukoha vaatamisväärsused ja nende tutvustamine elu linnas ja maal (tegevused erinevatel aastaaegadel); lemmikloomad (hoolitsemine ja tähtsus), loodus ja looduskaitse; keskkonnahoidlik ja -säästlik käitumine; Eesti ja maailm (35 tundi) Eesti vaatamisväärsused, ilm ja kliima; kultuur ja traditsioonid, riiklikud tähtpäevad; meedia (teater, ilukirjandus, ajakirjandus, televisioon, filmikunst, muusika, raadio), Euroopa riigid ja nende kultuur; vaatamisväärsused, muuseumid, sambad; maailmaimed. Igapäevaelu, õppimine ja töö (29 tundi)

11) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades; 12) avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta; 13) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, teade, kiri, avaldus, ankeet, kuulutus, sõbrapäevik, suvekaart, motivatsioonikiri, päevik; 14) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel; 15) valdab põhisõnavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber; 16) tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi; 17) kasutab grammatika põhitähtsusi võrdlemise korrektselt; 18) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.	rahatarkus, taaskasutus, raha teeminime, suveks tööle, õpilasmalev, vabatahtlikud; liiklusvahendid; tehnika (nutiseadmed); käitumine avalikes kohtades (toidu- ja riidepoes, kohvikus, restoranis), ametid ja töökohad (elukutse valik, elukestev õpe); huvid ja fännid. Vaba aeg, (20 tundi) kirjandus ja kunst, sport, erinevad meediavahendid ning reklaam. minu ajakasutus Kuidas leida sobiv harrastusvõimalus. Harrastusest saab kutsumus. Spordivõistlused, harrastussport ja võistlussport. Peod, pidulikud sündmused, perepeod ja peod sõpradega. Tervis ja tervislik eluviis (21 tundi) tervisehooldamine; toitumine; füüsiline, sotsiaalne ja vaimne tervis; sõltuvused.
--	--

Keeleoskuse tasemed 9.klassi lõpus:

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE
Rahuldav õpitulemus	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1
Hea õpitulemus	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2
Väga hea õpitulemus	B2.1	B2.1	B2.1	B2.1

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine, sh iseseisev lugemine;
- 2) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (ajaleheartiklid, uudised, filmid);

- 3) loovtööd (nt lühikirjandid, isiklikud kirjad, teadaanded, kuulutused, lühiülevaated);
- 4) projektitööd;
- 5) referaat, lihtsam uurimistöö;
- 6) suulised ettekanded (nt projektitööde, referaatide, iseseisva lugemise kokkuvõtted);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) info otsimine eestikeelsetest teatmeallikatest (nt käsiraamatud, meediaväljaanded, internet).

Õpitulemused 7. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) suhtleb eesti keeles igapäevastes suhtlusolukordades väljaspool kooli; 2) kasutab eestikeelset internetikeskkonda õpitegevuses ja enda huvialadega seoses; 3) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust; 4) jälgib mõttevahetust tuttavatel teemal ning saab aru selgelt struktureeritud diskussiooni põhisisust; 5) jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte, teeb kirjalikke märkmeid loetud või kuulnud teksti kohta; 6) saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbetekstidest; 7) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, mõistab põhisõnumit ning avaldab loetu kohta arvamust; 8) suhtleb ettevalmistuseta küllaltki lüüdlaselt tuttavatel teemal, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule; 9) jutustab endast ja oma elu sündmustest, kirjeldab ennast, kirjutab oma eesti sõbrale kirja endast;	Mina ja teised (29 tundi) Kes ma olen? Sündmused peres ja peretraditsioonid. Minu juured ja päritolu. Kelle moodi ma olen? Põnev sugulane. Minu eeskujud. Toimetulek raskustega perekonnas. Teismeiga. Koostöö teistega, head grupisuhted. Suulise suhtlemise tavad eesti keeles. Mina internetis: mida ja kui palju avaldada. Netisõber. - piltide kirjeldamine - arvamuste avaldamine Kodu ja lähiümbrus (21 tundi) Erinevad elamutüübid: eramaja, kortermaja, ühiselamu, suvila. Erinevad piirkonnad, nt keskus, puhkeala, kesklinn, äärelinn, tööstusrajoon. Nn tark maja. Remont. Kinnisvarakuulutused. Eesti (35 tundi) Eesti looduse omapära võrreldes teiste maadega. Looduskaitsealad. Põnev taime- või loomaliik. Traditsioonilised muusikaüritused. Muusikakonkursid ja -saated.

10) jutustab ettevalmistatud tekstis endaga seotud minevikusündmusest selgelt ja arusaadavalt; 11) osaleb arutelus, väljendab seisukohti tuttavatel teemadel, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi; 12) tutvustab suuliselt üht tuntud eesti muusikut ja / või kunstnikku; 13) esitab selgelt struktureeritud ettekande; 14) kirjutab vabas vormis tarbetekste, näiteks kuulutus, järelepärimine, teade, kutse, blogi; 15) koostab alusteksti, näiteks mõistekaart, pilt või video, põhjal jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis; 16) valdab üldsõnavara tuttavatel teemadel; 17) valdab grammatika tarindeid; moodustab tüüpsõna eeskujul sõnavorme, 18) väljendab ennast grammatiliselt õigesti õpitu piires; 19) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult; 20) valib erinevates suhtlussituatsioonides sobivad keelelised vahendid; 21) ühendab lausungid sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks; 22) järgib õigekirjareegleid õpitu piires.	Kujutava kunsti liigid. Muuseumid, näitused, galeriid. Tänavakunst. Lähem tutvus ühe Eesti kunstniku või muusikuga. Riigid ja nende kultuur (20 tundi) Reisikogemused. Reisikaaslased, reisimise viisid, ohutus reisimisel, reisieesmärgid ja sihtkohad. Reisi korraldamine. Igapäevaelu, õppimine ja töö (26 tundi) Pere eelarve ja taskuraha. Ostukohtade võrdlus, internetikaubandus. Ostunimekirja koostamine. Kokkuhoid ja säästmine. Õpilasesinduse roll koolis. AI ja tõlkeprogrammide kasutamine koolitöös. Vastutustundlik loomapidamine. Vaba aeg, (24 tundi) minu ajakasutus Kuidas leida sobiv harrastusvõimalus. Harrastusest saab kutsumus. Spordiüritused, harrastussport ja võistlussport. Peod, pidulikud sündmused, perepeod ja peod sõpradega. Tervis (20 tundi) Tervislikud eluviisid. Toidupüramiid. Terviserisk. Liikumine.
--	--

Õpitulemused 8. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) kasutab Eesti Keele Instituudi veebisõnastikke keele rikastamiseks ja enesekontrolliks;	Mina ja teised (29 tundi)

2) oskab kasutada eestikeelse meedia pakutavaid võimalusi info leidmiseks ja keele õppimiseks, oskab nimetada eestikeelseid väljaandeid; 3) kasutab keele õppimiseks infokeskkonda, näiteks sildid, kuulutused, reklaamid ja juhised; 4) eristab tuntumaid kõnekeelseid keelendeid, valib kõnelemisel ja kirjutamisel sõltuvalt suhtlusolukorrast sobivad keelendid; 5) kasutab ametlikus suhtlussituatsioonis sobivat suhtlusstiili ja eesti keelele omaseid keelendeid pöördumiseks, tervitamiseks, huvi üles näitamiseks ja suhtluse lõpetamiseks; 6) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega oma huvivaldkondade, üldiste ning õpi- ja elutarbeliste kirjalike ja suuliste tekstide põhisisust; 7) teeb kuulnud või loetud intervjuu põhjal kokkuvõtte; 8) jälgib mitme osalejaga struktureeritud mõttevahetust ning toob välja mõned põhiseisukohad; 9) korduva kuulamise võimalusel teeb kokkuvõtte videoloengust tuttavale teemal; 10) saab aru üldkeelelisest või oma huvialaga seotud meelahutuslikust või enesediagnostilisest kirjalikust valikvastustega testist; 11) saab aru tuttavale teemal antud soovistest ja oskab neid ise koostada suuliselt ja kirjalikult; 12) jälgib ja mõistab eakohaste arvamuse- ja probleemartiklite arutluskäiku, esitab enda seisukoha; 13) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, mõistab põhisisu kui ka kõik pole arusaadav, avaldab loetu kohta arvamust; 14) suhtleb tuttavale teemal ettevalmistuseta küllaltki lüüsnalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule asjakohaselt ja viisakalt;	Isikuomadused, võimed, tugevad ja nõrgad küljed erinevates olukordades. Sõprus, armastus ja heade suhete hoidmine. Erilised inimesed: erivajadused, anded ja omapärad. Kodu ja lähiümbrus (21 tundi) Ümbruskond ja elukeskkond. Kodukoha rajatised, asutused ja ettevõtted. Tähtsad sündmused kodukandis. Liiklemisvõimalused, vahendid ja taristu. Jalakäija sõbralik linn. Eesti (35 tundi) Loodusväärtused ja kultuuriväärtused. UNESCO maailmapärand Eestis. Muuseumid, külastused ja virtuaaltuurid. Tuntud eestlased maailmas. Õppekäigud. Keskkond. Kliimamuutused. Kliimaaktiivsus Eestis. Kriisid. Kust saada abi kriisi korral? Riigid ja nende kultuur (24 tundi) Euroopa Liit, sümbolid, riigid ja keeled. Eesti roll Euroopa Liidus. Tuntud teistest rahvustest inimesed Eestis. Igapäevaelu. Õppimine ja töö (36 tundi) Tõhus õppimine. Mina õppijana. Õpikeskkonna mõju õppimisele. Erinevad õppimisvõimalused ja koolid. Hädaabinumbrile helistamine. Vabatahtliku töö võimalused õpilastele. Infotehnoloogia: riistavara, kasutusvõimalused keeleõppes. Sotsiaalmeedia ja äpid. Turvaline internet. Eesti Rahvusringhääling: meediakanalid, rubriigid. Noortele suunatud saatel. Uudistesaatel. Vaba aeg (16 tundi) Lugemine. Eri tüüpi raamatud. Aktiivse puhkuse vajalikkus ja võimalused. Ohutus. Liiklusohutus liigeldes ratta või tõukerattaga. Veeohutus.
---	--

15) osaleb arutelus, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi, kasutab kaaslaste jutule reageerimiseks ja sõnajärje saamiseks sobivaid keelendeid; 16) peab selgelt struktureeritud ettekande, toob esile olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumendid, pöördub kuulajate poole ning lõpetab ettekande asjakohaselt ning head tava silmas pidades; 17) kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks järelepärimine, motivatsioonikiri, avaldus, seletuskiri, ning oskab neid korrektselt vormistada; 18) kirjeldab möödunud sündmust või kogemust kirjeldava teksti; 19) kirjutab arutlevaid tekste, kus esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte; 20) saab aru õpitud teemaga seotud üldkasutatavatest rahvapärastest ütlustest ja vanasõnadest; 21) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult; 22) ühendab lausungid sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks; 23) kirjutab korrektselt järgides õigekirjareegleid õpitu piires.	Tervis ja tervislik eluviis (14 tundi) Füüsiline ja vaimne tervis, tervislikud eluviisid, liikumine.
---	---

Õpitulemused 9. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) väärtustab eesti keelt ja kultuuri, kasutab teadlikult eesti keele oskuse arendamiseks eestikeelset keelekeskkonda; 2) kasutab õppes ajakohaseid keeletehnoloogilisi vahendeid eesmärgipäraselt, arvestab digiturvalisuse nõuetega; 3) saab aru erineva pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust, mõistab nii kirja- kui kõnekeelt.	Mina ja teised (28 tundi) Lähisuhted, põlvkondlik erinevus mõtteviisis, sugulased ja sugupuud, armastus- ja sõprusuhted, psühholoogiline suhtlusbarjäär. Suhte probleemide ja konfliktide ennetamine ning lahendamine. Enesejuhtimisoskus ja eneseanalüüs. Avalik ja privaatne suhtlemine. Digisuhtlus sotsiaalvõrgustikes, e-kirja teel, veebis kommenteerimine jne.

4) jälgib vilunud kõnelejate elavat mõttevahetust ning saab aru selgelt struktureeritud diskussioonist; 5) jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte, avaldab oma arvamust, esitab vastuväiteid; 6) saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbe- ja meediatekstidest, eristab kvaliteetajakirjandust kollasest; 7) jälgib ja mõistab arvamuse- ja probleemartiklite ning saadete arutluskäiku usaldusväärsetest allikatest; 8) loeb keeletasemele vastavaid eri žanris ilukirjandustekste, analüüsib nende sisu ja mõistab sõnumit; 9) suhtleb ettevalmistuseta küllaltki ladusalt tuttavatel ja eale vastavatel teemadel, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule aktuaalsetel teemadel; 10) osaleb arutelus, väitluses, väljendub selgelt, üksikasjalikult ning argumenteeritult eakohastel ja aktuaalsetel teemadel. 11) peab selgelt struktureeritud ettekande tuttavatel teemal või alusteksti põhjal, esitab olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumentid; 12) kirjutab/koostab eri tüüpi tarbetekste, näiteks kandideerimisdokumente: avaldus, motivatsioonikiri, elulookirjeldus, seletuskiri, volitus, 13) e-kiri, ning vormistab need korrektset; 14) kirjutab jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis, 15) kirjutab arutlevaid tekste, esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte alustekstide põhjal; 16) kirjutab raamatu-, filmi-, teatri-, saate-, videoarvustuse loetu, nähtu, kuuldu põhjal; 17) valdab üldsõnavara tuttavatel ja aktuaalsetel teemadel, väljendub selgelt, täpselt ja varieeruvalt;	Meilietikett. Keeleviisakus ja -väärkus. Suhtlejate rollid ja nendest lähtuvad valikud. Anonüümsus veebikeskkonnas. Digisuhtluses kasutatav släng ja lühendid. Turvaline digisuhtlus ja koostöö veebikeskkonnas. Küberturvalisus. Küberkiusamine ja pahavara. Kodu ja lähiümbrus (22 tundi) Kogukondlikud rahvaalgatused, „Teeme ära!” talgud. Rohepööre. Looduskaitse ja -hoid, prügi sorteerimine, taaskasutus ja pakendiringlus. Säästlik eluviis. Heakord ja heakorranõuded. Eesti (28 tundi) Eesti eripära/koht/tuntus maailmas: e-riik, puhas keskkond. Eesti keele kui riigikeele väärtustamine ja tähtsus, eestlaste välja- ja sisseränne; eesti keel ja kultuur maailmas. Eesti noored ja teadus. Eesti keele keskkonnad, eesti tuntumad kirjanikud ning tüviteksid. Eestikeelsed teabeallikad. Info kriitiline hindamine. Riigid ja nende kultuur (18 tundi) Riigiaparaat ja selle valitsemine. Erinevate rahvaste stereotüübid, tavad ja kombed. Heategevus- ja tänuüritused. Noorteorganisatsioonid, noortevahetus. Õpilaste õpiränne. Igapäevaelu. Õppimine ja töö (32 tundi) Formaalse ja mitteformaalse keeleõppe võimalused: tandemõpe, õpilasvõistlused, kohtumisõhtud, keelesõbrad, keeleklubid ja -kohvikud jt; Edasiõppimine: kutseõpe, õpipoisi õpe, töövarjupäevad, õpilasvahetus.
--	--

18) tunneb eesti keele grammatikat õpitu piires, tunneb sõna- ja sõnavormide moodustamise viise; 19) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult; 20) arvestab keeleliste vahendite valikul suhtluse eesmärki, partnerit ja olukorda nii koolis kui ka väljaspool kooli. 21) kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet; ühendab lausungid selgelt ja loogiliselt struktureeritud sidusaks tekstiks; 22) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, järgib õigekirjareegleid õpitu piires; 23) tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid;	Noorte tööhõive ja teenimisvõimalused: õpilasfirmad, äriideede arendusnädalavahetused ehk Hacketonid ehk start-up'id ehk leidlus ehk taibutalgud. Kandideerimiseks vajalikud tarbetekstid, nende vormistamine. Vaba aeg (25 tundi) Noorte vaba aeg ja tegevusetus. Tegevusetuse põhjused ja tagajärjed: suitsetamine, e-sigaretid, uimastid, ülekaal jt. Aktiivne puhkus: matkad, rattaretked, kultuurireisid, noortelaagrid, vabatahtlik tegevus. Huvitegevus: kujutav kunst, muusika, kirjandus, film, teater, fotograafia, sport, tants, käsitöö, kogumine jt loovtegevused. Tervis ja tervislik eluviis: (22 t) Füüsilise ja vaimse tervise tasakaal. Terviseriskid: istuv eluviis, netisõltuvus, tasakaalustamata toitumine, saastatud õhk jt. Kriisiabi numbrid. Toitumisnõustamine.
--	--

5. Vene keel (vene õppekeele klassis)

5.1. Õppeaine kirjeldus

Keeleoskus võimaldab mõista ja väärtustada rahvuskultuuri. Õpilane väärtustab vene keelt kui oma emakeelt ja kogukondliku suhtluse vahendit, mis toetab teda oma identiteedi loomisel ning teadlikuks õppijaks kujunemisel.

Vene keele hea valdamine on vene õppekeele klassis eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt põhikooliõpilaste emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Põhikoolis pannakse alus õpilaste teadmiste ja oskustele, mis hõlmavad keele variante ning lubavad tulevikus toime tulla eriliigiliste tekstide vastuvõtu ja loomisega. Neis õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning saadakse erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi.

I kooliastmes keelt ja kirjandust (lugemine) õpetatakse lõimingu, üheainena „Vene keel“. See lubab õpetamise algetapil, kui õpilasel pole piisavalt aineoskusi ja teadmisi, teostada kompleksset lähenemist õpetamisele: lugeda, kasutada lihtsamaid analüüsimeetodeid erinevatel lingvistilistel tasemetel. Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja. Keele valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldus. Vene keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes.

Vene keel 1.-3.klassini – on õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keelelisi osakusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine, õigekiri) ning teabe- tarbetekstide ja kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel arendatakse õigekirja; kujundatakse esmaseid teadmisi foneetikast, ortograafiast, ortoepiakast, leksikast, fraseoloogiast, morfeemikast ja grammatikast. I kooliastmes vene keele õpetamine on peamiselt praktilise iseloomuga. Õppijad saavad algteadmisi keeles ja kirjanduses, õpivad

rääkima õigesti, kirjutama, lugema ja kuulama tähelepanelikult, õppijal areneb oskus keskenduda ning huvi lugemise vastu.

Alates 5. klassist on vene keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihipärase lugemise, suulise keelekasutuse ja kirjutamise oskust. 4. klassis keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisele nii suulisele kui ka kirjalikule keelele.

II kooliastmes on eesmärk arendada õpilase lugemis- ja kirjutamisoskust, eneseväljendus- ja suhtlusoskust, selleks et edukalt sotsialiseeruda. Suulise ja kirjaliku suhtluse juures on oluline saavutada just praktilised oskused, mis loovad õpioskuste arenguks olulise baasi. Igapäevaste ja koolikesksete suhtlustoimingute valdamine valmistab õpilast ette iseseisvaks suhtlemiseks keelekeskkonnas. Eneseväljendus, sealhulgas korrektse kirjakeele valdamine laiendab keele kasutusvaldkonda. Teksti vastuvõtt on aluseks õpioskustele, mistõttu on siin rõhutatud just sobiva lugemisviisi valimist ja enda kui lugeja arengu suunamist. Arendada tuleb oskust leida teavet mitmesugustest veebikeskkondadest ja kasutada infoallikaid tulemuslikult, kasutades sobivaid digivahendeid ning eri strateegiaid. Oluline on eesmärgile vastavalt infot leida ja sirvida, seda hallata ja hinnata ning sellele ka viidata (autoriõigus ja litsentsid). Tekstiloomes on rõhk kirjutamise protsessil, mitte ainult tulemusel. Tähtis on see, et õpilane järgiks kirjutamise etappe alates ettevalmistamisest kuni lõpptulemuse viimistlemiseni. Teksti vastuvõtt ja -loome on lõimitud õigekeelsusega, see tähendab, et teksti lugemisel ja kirjutamisel juhitakse pidevalt tähelepanu keelevahenditele. Nii kujuneb õpilases esmane keeleteadlikkus. Õigekeelsusteemade õppimisel on soovitatav kasutada elulähedasi ja õpilasele tähenduslikke tekste, sealhulgas ilukirjandustekste. Keeleoskus võimaldab mõista ja väärtustada rahvuskultuuri. Õpilane väärtustab vene keelt kui oma emakeelt ja kogukondliku suhtluse vahendit, mis toetab teda oma identiteedi loomisel ning teadlikuks õppijaks kujunemisel.

Vene keele hea valdamine on vene õppekeele klassis eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt põhikooliõpilaste emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Põhikoolis pannakse alus õpilaste teadmiste ja

oskustele, mis hõlmavad keele variante ning lubavad tulevikus toime tulla eriliigiliste tekstide vastuvõtu ja loomisega. Neis õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning saadakse erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi.

III kooliastmes taotletakse, et õpilane väljendub selgelt ja õigesti, keelenormidele vastavalt erinevates suhtlusolukordades. Tõhus ja tulemuslik suhtlemine on keeleteadmisteta võimatu.

Suulise ja kirjaliku suhtluse käigus kujundatakse praktilisi oskusi, mis loovad õpioskuste arenguks olulise põhja. Igapäevaste ja koolikesksetesuhtlustoimingute valdamine valmistab õpilast ette iseseisvaks suhtlemiseks keelekeskkonnas. Eneseväljendus, sealhulgas korrektse kirjakeele valdamine laiendab keele individuaalset kasutusvaldkonda. Õpilane peab saama koolist kaasa oskuse arutleda ja selgitada oma seisukohti silmast silma, telefoni, kirja ja e-kirja teel ning internetikeskkonnas.

Teksti vastuvõtt ja mõistmine on aluseks kõikidele õpioskustele, mistõttu III kooliastme lõpuks peab õpilane olema iseseisev ja kriitiline lugeja, et ta saaks edaspidi teha teadlikke ja õigeid valikuid. Tähtis on oskus kasutada teabeallikaid ning leida infot mitmesugustest keskkondadest, kasutades sobivaid digivahendeid ja eri strateegiaid. Seejuures on väga oluline arendada kriitilist mõtlemist, oskust eristada väärinfot ja manipulatsiooni tegelikkusest ning teadlikkust valida teaduspõhiseid infoallikaid.

Tekstiloomes on rõhk kirjutamise protsessil, mitte ainult tulemusel. Tähtis on see, et õpilane järgiks kirjutamise etappe alates ettevalmistamisest kuni lõpptulemuse viimistlemiseni. Õpilane peab kirjutama eesmärgistatult, teadvustades, kellele ja miks ta kirjutab, ning vastavalt sellele järgima tekstiliigile omast keelekasutust. Tekstide vastuvõttu ja kirjalikku loomet lõimitakse õigekeelsusega, see tähendab, et tekstide lugemisel ja kirjutamisel juhitakse pidevalt tähelepanu keelevahenditele, arendamaks õpilase keeleteadlikkust.

Kogu põhikooli vältel kujundatakse õiget ja sidusat kõnet ning rikastatakse õpilase sõnavara. Sammhaaval suureneb iseseisvuse osakaal õppetöös. Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldut, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning tegeldakse loovkirjutamisega. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata, tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.

Õppesisu valib aineõpetaja arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainealased pädevused oleksid saavutatavad.

5.2. Kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
-------------	--------------	---------------

Õpilane: 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) väärtustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit; 3) omandab vene keele lugemistehnika; 4) loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest; 5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja eri keskkondades; 6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult; 7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste; 8) tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu; 9) kujundab lugemise kaudu esmased hoiakud ja tõekspidamised, väärtustab lugemist.	Õpilane: 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) teadvustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit; 3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutab oma keeleoskusi kõnetegevuses; 4) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades; 5) omandab vene keele erinevate lugemisstrateegiate alused; 6) kuulab, loeb ja loob eri liiki tekste eesmärgistatult eri keskkondades; 7) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste; 8) tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu; 9) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist; 10) arendab lugedes oma sõnavara.	Õpilane: 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) teadvustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit; 3) väljendab end selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt nii suuliselt kui ka kirjalikult; 4) kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri allikate toel ning eri keskkondades; 5) kuulab, loeb ja loob eri liiki tekste eesmärgistatult eri keskkondades; 6) analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga; 7) tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu; 8) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi, 9) arendab lugedes oma sõnavara.
--	--	--

5.3. Õpitulemused

Õpitulemused 2. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) Tunneb valdkonna põhimõisteid;	Üldandmed vene keelest

2) teab, et kõne on suuline ja kirjalik; eristab suulise ja kirjaliku kõne liike; 3) saab aru kõne ja keele tähtsusest inimese elus; 4) teab, et kahekõne on argikeele vorm; 5) tunneb dialoogiteksti tunnuseid, dialoogi moodustamise reegleid; eristab dialoogis osalejate repliike; 6) kuulab ja saab aru repliikide teabest; 7) vormistab kirjas dialoogi õigesti; parandab vigu korralikult; 8) teeb dialoogi ja monoloogi vahet, osaleb õppedialoogis; 9) saab aru kõnesituatsioonist, õpib adekvaatselt valima suulise kõne vahendeid, viisakuväljendeid vastavalt kõnesituatsioonile; 10) eristab koolis, kodus ja õues suhtlemiseripärasid; tuttavate ja võõrastega, sugulaste ja sõpradega, eakaaslaste ja täiskasvanute ning väikelastega; 11) leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastikest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid; 12) loeb ja saab aru paber- ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest; 13) on ettekujutusi keeleliste sõnaraamatute tüüpidest: vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, vene keele homonüümide sõnastik, 14) fraseoloogiasõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, ortograafiasõnastik, e-sõnastikud; 15) jälgib kirjalikus ja suulises kõnes õpitud kirjakeele (ortograafia, interpunktsiooni, leksika, ortoepilisi, morfoloogia) norme.	Keele roll inimeste elus. Keel kui põhisuhtlusvahend. Suuline kõne (kuulamine, rääkimine) ja kirjalik kõne (lugemine, kirjutamine). Kõne- ja suhtlemiskultuur. Dialoog ja monoloog. Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Tutvumine sõnastike tüüpidega. Põhimõisted: keel kui suhtlusvahend, kõne, suuline kõne (kuulamine, rääkimine), kirjalik kõne (lugemine, kirjutamine), jutukaaslased, suhtlemine, suhlemiseesmärk, žestid, miimika, kõnekultuur, viisakuväljendid: tänamine, hüvastijätmine, teretamine, viisakus, kultuurne käitumine, monoloog, dialoog, vestlus, repliik, autorisõnad, kahekõne eesmärk, vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, vene keele homonüümide sõnastik, fraseoloogiasõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, ortograafiasõnastik, e-sõnastikud.
Õpilane: 1) oskab eristada kuulmise põhjal häälikut, silpi, foneetilist sõna;	Graafika. Foneetika. Ortoeepia. Tähe ja hääliku suhe. Häälikute mõtte eristav funktsioon. Tähestik. Sõnastikud ja nende kasutamine.

2) teab, et sõnad koosnevad silpidest, silbid – häälikutest, häälikuid märgistatakse tähega; mõistab häälikute ja kõnehäälikute vahelist erinevusi; 3) oskab eristada häälikuid ja tähti; 4) mõistab, et häälikute ja tähtede kasutamine sõnas on seotud sisuga; tunneb täis- ja kaashäälikute hääldamise eripärasusi; 5) tunneb häälikute tingmärke; 6) jälgib sõnade häälikumudeleid, analüüsib neid; teab vene transkriptsiooni elementaarseid reegleid; transkribeerib sõnu, mille hääldamine ja kirjutamine on sarnane/erinev; transkribeerib sõnu vene ortograafiareegleid järgides; 7) tunneb vene keele tähestikku, tähtede arvu; 8) seletab, kus saab kasutada tähestiku teadmisi, nimetab tähti õigesti, paneb tähti õigesse järjekorda; 9) määrab tähe järjekorda tähestikus, nimetab naabertähti, paneb pakutavaid sõnu tähestikuliselt järjekorda oskab hääldada täis- ja kaashäälikuid selgelt: eristada ja võrrelda neid; seletada täis- ja kaashääliku rolli sõnas; 10) teab, et tähed е, ё, ю, я väljendavad kahte häälikut [й'э], [й'о], [й'у], [й'а] sõna alguses ja pärast täishäälikut; 11) teeb sõnade häälikuanalüüsi antud häälikutega; jagab sõnu häälikutega е, ё, ю, я silpideks; teab ja tunneb Ъ ja Ь funktsiooni; jagab sõnu tähtedega Ъ ja Ь silpideks; 12) teab kaashäälikute ja täishäälikute arvu vene tähestikus; 13) teab palatariseeritud ja palataliseerimata häälikute olemasolust; palataliseerimise märkimisest kirjas tähtede ъ, е, ё, ю, я abil; 14) teab sõna silpideks jagamise poolitamiseks erinevusest ja sarnasusest; oskab jagada sõnu silpideks poolitamise jaoks; 15) teab, et [ж] ja [ш] on alati palataliseerimata häälikud; teab, et [ч] ja [щ] on alati palataliseeritud häälikud; teab, et on helilised ja helitud kaashäälikud;	Täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palatariseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud. Kaas- ja täishääliku mõtte eristav funktsioon; Tähtede е, ё, ю, я funktsioonid. Е, Ё, Ю, Я sõna alguses, Ъ ja Ь järel, täishäälikute järel. Paaris- ja paaritud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. а Tähtede ъ, е, ё, ю, я funktsioonid. Рõhk. Täishääliku kui silbi moodustaja roll sõnas. Sõna jagamine silpideks, rõhutud silbi leidmine. Intonatsioon. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud. Häälikuanalüüs. Analüüsi kord. Põhimõisted: Häälik, häälikumudel (skeem), ühendid, täht (hääliku tingmärk), suur- ja väiketäht, kirjatäht, trükitäht; häälikud, sõna, sõnarõhk, rõhumärk, sõnatähendus, intonatsioon, sõna vahetamine tähega ja vastupidi; tähestik (Aabits), tähestiku tähendus, täht ja tema koht tähestikus (järjekord); kaashäälikute tunnused (iseloostus): kaashäälik – rõhurõhuline ja rõhutu; kaashäälikute tunnused (iseloostus); kaashäälik – palataliseeritud ja palataliseerimata, heliline ja helitu, paaris- ja paaritu: alati palataliseerimata kaashäälikud ([ж] ja [ш]), alati palatariseeritud kaashäälikud ([ч] ja [щ]); kaashäälikud ([ж] и [ш], [ч] и [щ]); tähed („kavalad tähed“) Е, Ё, Ю, Я; tähed kaashäälikute palatariseerimiseks kirjas (ъ, е, ё, и, ю, я); sõna jagamine silpideks, sõna foneetiline transkriptsioon, häälikuanalüüs, sõna häälikuanalüüsi kord. Sõnastus: kaashäälikute palatariseerimise märgistamine kirjas.
--	--

16) oskab määrata silpide arvu, rõhutatud ja rõhulised silbid sõnas; oskab iseloomustada kaas- ja täishäälikuid; 17) tunneb häälikuanalüüsi korda; oskab teha häälikuanalüüsi, võrrelda häälikukoosseisu sõnades, eristada sarnaseid ja erinevaid häälikuid; 18) mõistab sõna nimetava funktsiooni; mõistab sõna sisu ja rõhu seost; 19) teab et kaashäälikud on paarilised: helitud ja helilised, oskab neid paare nimetada; suhestab hääliku vastava tähega; 20) määrab nimetatud hääliku koha sõnas (alguses, keskel, lõpus); 21) iseloomustab nimetatud häälikut (täis- või kaashäälik); nimetab hääliku tunnuseid; nimetab häälikute arvu ja järjekorda sõnas; 22) loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt; täidab grammatilisi ülesandeid õigesti; 23) kommenteerib ülesannete täitmist vastavalt algoritmile, arutleb neid rühmas/paaris; loeb ja saab aru paber- ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest; 24) leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastikest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;	
Õpilane: 1) teab mõisteid: sõna, sõna leksikaalne tähendus, seletamine ühetähenduslik sõna, mitmetähenduslik sõna, sõna otsene ja ülekantud tähendus, homonüümid, fraseologismid (sõnade pidev ühendus), vanasõnad, kõnekäänud, sünonüümid (lähedase tähendusega sõnad), antonüümid (vastandtähendusega sõnad); 2) tunneb sõna kui leksika põhiüksust, sõnarolli keeles; 3) mõistab sõna nimetavat tähendust, selle eristused lausetest ja tekstist;	Leksikoloogia ja fraseoloogia Leksika ehk keele sõnavara. Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Rõhk ja sõna tähendus. Vene keele seletussõnastik. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. Vene keele seletussõnastik. Sõna otsene ja ülekantud tähendus. Vene keele seletussõnastik. Fraseologismid. Vene keele fraseologismide sõnastik. Sünonüümid. Vene keele sünonüümide sõnastik. Antonüümid. Vene keele antonüümide sõnastik. Homonüümid. Vene keele seletussõnastik. Vanasõnad, kõnekäänud. Vene keele vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnastik. Põhimõisted: leksika, sõna ja selle tähendus, rõhk,

4) on tutvunud seletus-, etümoloogia-, fraseoloogiasõnastikuga ning vene keele vanasõnade ja kõnekäändude, sünonüümide ja antonüümide sõnastikutega, nende eripärasustega; 5) oskab seostada sõna ja selle leksikaalset tähendust; 6) oskab seletada sõna leksikaalset tähendust iseseisvalt ja sõnastiku abil, mõistab sõna sisu ja rõhu seost, kirjeldab objekti elementaarselt: edastab objekti väliseid iseloomustusi; 7) seletab sõna leksikaalset tähendust kontekstile toetades; 8) eristab ühe- ja mitmetähenduslikke sõnu oskab sõna ühe- või mitmetähenduslikkust seletada; 9) eristab sõnu otseses ja ülekantud tähenduses; eristab homonüüme (lihtsad juhtumid); 10) tunneb õpitud fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände; 11) eristab fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände; oskab seletada fraseologismide, vanasõnade ja kõnekäändude tähendusi iseseisvalt ja sõnastiku abil; 12) eristab ja valib sünonüüme ja antonüüme; 13) toob sünonüümide, antonüümide, homonüümide, fraseologismide, vanasõnade ja kõnekäändude, ühe- ja mitmetähenduslikute sõnade, sõnade otsese või ülekantud tähendusega näiteid; 14) koostab lauseid pakutud homonüümide, fraseologismide, ühe- ja mitmetähenduslikute sõnade, otsese või ülekantud tähendusega sõnadega; 15) kasutab õpitud sünonüüme, antonüüme, homonüüme, fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände, ühe- ja mitmetähenduslikute sõnu, otsese või ülekantud tähendusega sõnu õigesti nii suulises kui ka kirjalikus kõnes; 16) töötab iseseisvalt: loeb ja täidab ülesandeid, tegutseb vastavalt juhendile; kommenteerib ülesannete täitmist vastavalt algoritmile, arutleb neid rühmas/paaris; loeb ja saab aru paber-	sõna leksikaalne tähendus, seletus, ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad, sõna otsene ja ülekantud tähendus, sünonüümid (lähedase tähendusega sõnad), antonüümid (vastandtähendusega sõnad), homonüümid, fraseologismid (sõnade pidev ühend), vanasõnad ja kõnekäänud, seletussõnastik, fraseoloogiasõnastik, sünonüümide sõnastik, antonüümide sõnastik, etümoloogiasõnastik, vene keele vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnastikud, e-sõnaraamat.
--	--

ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest; täidab grammatilisi ülesandeid õigesti; 17) parandab oma kirjalikke töid.	
Õpilane: 1) teab, mis on sõna juur, sugulassõnad; 2) tunneb mõiste „sugulassõnad” tähendust, leiab sugulassõnu teiste sõnade hulgast, eristab sugulassõnade (amatüveliste) tunnuseid; 3) eristab, võrdleb amatüvelisi sõnu ja sünonüüme, homonüümsete juurtega sõnu, amatüvelisi sõnu ja ühe sõna vorme; 4) oskab moodustada amatüvelisi sõnu; 5) oskab määrata juure erinevates, sugulassõnades ning vahelduva kaashäälikutega sõnades; suhestab juurte kirjutamist ja hääldamist sugulassõnades; teab juure ühesugusest kirjutamisest amatüvelistes sõnades; 6) teab ja saab aru, et muutelõpp on muutuv sõnaosa, selle roll on lause sõnade seostamine; teab, et on olemas sõnad ilma muutelõputa, sõnad juurmorfeemiga; 7) oskab moodustada nimisõna, omadussõna, tegusõna vorme, märgistada sõna tüve ja muutelõppu; 8) teab, et sufiks on tähtis sõnaosa; 9) teab sufiksi rollist sõna sisu määramisel, saab aru ülesannetes antud sufiksile tähendusest; leiab ja märgistab õpitud sufikseid; 10) kirjutab sõnu õpitud sufiksile õigesti, sh sufiksile –ИК, –ЕК и –Н-, seletades ortogramme; teab, et eesliide on tähtis sõnaosa, saab aru eesliite rollist uute sõnade moodustamisel; 11) leiab ja märgistab eesliiteid, määrab eesliite tähenduse; teab, kuidas eristada eesliidet ja eessõna; 12) oskab eristada eesliidet eessõnast;	Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur. Amatüvelised sõnad. Ühetüveliste sõnade ja homonüümsete tüvedega sõnade erinevused (ilma terminoloogiata). Kaashäälikute vaheldus sõna juures. Rasked sõnad (üldine ettekujutus). Sõnamuutemorfeemid. Morfeemide liigid: muutelõpp (esemeid, omadusi, tegevusi nimetavates sõnades). Sõnade lõpu õigekiri. Sõna tüvi. Sõnamoodustumorfeemid. Morfeemide liigid: sufiks. Sufiksile tähendus: hellitusliide, augmentatiivne sufiks, sufiksid loomade poegade nimetamiseks, sufiksid inimeste elukutsete nimetamiseks. Amatüveliste sõnade moodustamine sufiksile abil. Sõnade sufiksile –ик, –ек õigekiri. Sõnade sufiksile –н õigekiri. НН sõnades sufiksile –Н-. Sõnamoodustumorfeemid. Morfeemide liigid: eesliide. Täis- ja kaashäälikud eesliidetes: до-, по-, под-, про-, от-, о-, за-, на-, над-, с-, в-; об-, от-, над-, под-. Eessõnade ja eesliidete eristamine. Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid. Sõna morfoloogilise koostise analüüs. Sõnamoodustussõnastik. Põhimõisted: sõna leksikaalne tähendus, ühetüvelised sõnad (sugulassõnad), sugulassõnade rühm, sõnavorm, kaashäälikute vaheldus sõna juures; morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp; sufiksile tähendus (hellitusliide, augmentatiivne sufiks) eesliidete tähendused (läheduse ja kauguse tähendus); uute sõnade

13) kirjutab sõnu õpitud eesliidetega õigesti, eristab sõnade hääldamist ja kirjutamist, seletab ortogramme; 14) tunneb morfoloogilise analüüsi algoritmi, samatüveliste sõnade leidmise võtteid, uute sõnamoodustusviise eesliidete ja sifiksiste abil; 15) arutleb morfoloogilise analüüsi algoritmi üle, planeerib õppetegevusi sõna morfoloogilise koostise määramisel; 16) töötab „sõna morfoloogiline analüüs” meespeaga iseseisvalt; 17) oskab teha morfoloogilist analüüsi, moodustada samatüvelisi sõnu eesliidete ja sufiksiste abil, suhestada sõna ja selle skeemi; 18) analüüsib, koostab morfoloogilise analüüsi mudeleid ja valib sõnu vastavalt koostatud mudelile; 19) sõnastab ja tunneb mõisteid: samatüvelised sõnad, juur, muutelõpp, sõnatüvi, eesliide, sufiks; suudab töötada iseseisvalt; 20) loeb ja saab aru paber- ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest; täidab grammatilisi ülesandeid õigesti; 21) parandab oma kirjalikke töid, leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastustest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid; 22) leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastustest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;	moodustamine, sõna morfoloogiline koostis, sõna morfoloogilise koostise analüüs (algoritm), sõna skeem, sõnamoodustussõnastik.
Õpilane: 1) suhestab eseme, tunnuse, tegevuse nimetavaid sõnu vastavate küsimustega; määrab, mida nimetab sõna (ese, tunnus, tegevus), esitab küsimusi; rühmitab sõnu üldise tähenduse ja küsimuste järgi; 2) rühmitab sõnaliike leksikaalse tähenduse ja küsimuse põhjal (ese, tunnus, tegevus); toob esemeid, tunnuseid, tegevusi nimetavate sõnade näiteid;	Morfoloogia Sõnaliigid, üldiseloostus. Põhimõisted: sõnaliik, sõna, küsimused, ese, eseme tunnus, tegevus, sõnade rühm, üldtähendus (ese, tunnus, tegevus), üldised küsimused, eessõna.

3) loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile; 4) täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugeda eseme, omaduse, tegevuse nimetavaid sõnu; leiab üleliigset sõna esemeid, tunnuseid, tegevusi nimetavate sõnade reast; 5) leiab tekstist eset, tunnust ja tegevust nimetavaid sõnu; 6) kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb nende üle paaris/rühmas; 7) vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti, parandab oma kirjalikke töid; leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastikest, internetist); 8) kasutab eakohaseid sõnaraamatuid; 9) loeb ja saab aru paber- ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.	
Õpilane: 1) teab ja määrab nimisõna mõned grammatilised tunnused: elusolendit või elutuid esemeid märkivad nimisõnad, üld- või pärisnimi, ainsus või mitmus, sugu, kääne; 2) leiab nimisõnu tekstist ning teiste sõnaliikide hulgast; täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugeda nimisõnu; leiab üleliigset sõna nimisõnade reast; 3) toob üld- ja pärisnimede näited; tunneb pärisnimede kirjutamisreegleid; 4) teab, et nimisõnad esinevad nii ainsuses kui ka mitmuses, ainsuse ja mitmuse näitaja on muutelõpp; 5) eristab ainsuses ja mitmuses nimisõnu, moodustab mitmuse ainsusest ja ainsuse mitmusest; teab, et nimisõnad võivad olla mees-, nais- ja keskssoost; 6) teab mees-, nais- ja keskssoos nimisõnade algvormi lõpud; 7) teab, kuidas määrata nimisõna sugu algvormis (Nim., ainsus) ning nimisõna mitmuses; tunneb, milleks on vaja määrata nimisõna sugu;	Nimisõna Nimisõna üldiseloomustus. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Nimisõna põhilised süntaktilised tunnused lauses. Üld- ja pärisnimed. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnade sugu. Nimisõnade käänamine. Vene keele nimisõnade käänete süsteem (kolm tüüpi).

8) tunneb nimisõnade käänamise tunnuseid; 1, 2, ja 3-käände tunnuseid; 9) nimisõnade muutelõpusüsteemi; 10) teab algvormis nimisõna käände määramise algoritmi (Nim., ainsus) ning nimisõna mitmuses; rühmitab nimisõnu vastavalt soole, arvule, käände ning nimisõnade teistele grammatilistele tunnustele (Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad); 11) teab ja määrab nimisõna rolli lauses (alus või kõrvalliige); mõistab nimisõnade tähtsust kõnes; 12) kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb nende üle paaris/rühmas; vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti; 13) loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile, parandab oma kirjalikke töid; 14) leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastikest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid; 15) loeb ja saab aru paber- ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.	
Õpilane: 1) teab ja määrab omadussõna mõned grammatilised tunnused: arv, sugu; toob omadussõnade näited; 2) leiab üleliigset sõna omadussõnade reast; 3) leiab omadussõnu tekstist ning teiste sõnaliikide hulgast; mõistab omadussõna sõltuvust nimisõnast; 4) leiab tekstist omadussõna, mis on ühildatud nimisõnaga; 5) esitab küsimusi nimisõnalt omadussõnale; seletab seost nimisõna ja omadussõna vahel; määrab nimisõna, millega ühildab omadussõna; 6) teab mis küsimustele vastab nais-, mees- ja kesksõna omadussõna; (mees. – какой?, nais. – какая?, kesk. – какое?);	Omadussõna Omadussõna üldiseloostus. Omadussõna sugu. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis. Omadussõna arv. Omadussõna ühildumine nimisõnaga arvus.

7) teab nais-, mees- ja kesksõo omadussõnade muutelõppe; (mees. -ой, -ый, -ий; nais. -ая, -яя; kesk. -ое, -ее); 8) võrdleb rõhutuid ja rõhutu nais-, mees- ja kesksõo omadussõnade muutelõppe, teeb elementaarseid kokkuvõtteid, kontrollib ennast õpiku alusel; 9) teab, mis küsimustele vastavad ainsuses ja mitmuses omadussõnad (ains. – какой? какая? какое?; mitm. – какие?); 10) teab ainsuses ja mitmuses omadussõnade muutelõppe (ains. -ой, -ый, -ий, -ая, -яя, -ое, -ее; mitm. -ые, -ие); 11) teab, kuidas määrata omadussõna sugu ja arvu; 12) määrab omadussõna arvu ja soo (ainsuses), toetudes nimisõnadega ühildumisele ning nende grammatiliste tunnuste teadmistele; 13) teab omadussõnade muutelõppude kirjutamise algoritmi; paneb omadussõnu õigesse arvu- või soovormi; 14) kirjutab omadussõna (nimetavas) muutelõppu õigesti, toetudes näidisele; mõistab omadussõnade tähtsust kõnes; 15) kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb nende üle paaris/rühmas; 16) vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti; 17) loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile, parandab oma kirjalikke töid; leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastikest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid; 18) loeb ja saab aru paber- ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.	
Õpilane: 1) esitab tegusõnale küsimusi, leiab tegusõnu teiste sõnaliikide hulgast lausest, tekstist; toob tegusõnade näited;	Tegusõna Tegusõna üldiseloostus. Tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid lauses. Tegusõna ajavormid. Tegusõnade ainsus ja mitmus.

2) teab ja määrab tegusõnade mõned grammatilised tunnused: arv, ainsus, mitmus; esitab küsimusi olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnadele; 3) eristab tegusõna ajavorme; 4) esitab küsimusi ainsuses ja mitmuses tegusõnadele, määrab küsimuste abil tegusõna arvu; rühmitab tegusõnu küsimuste, aja, arvu järgi; 5) mõistab tegusõnade tähtsust kõnes; 6) teab ja määrab tegusõna rolli lauses (öeldis), märgistab graafiliselt; kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb nende üle paaris/rühmas; vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti; 7) loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile, parandab oma kirjalikke töid; leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastikest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid; 8) loeb ja saab aru paber- ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.	
Õpilane: 1) nimetab eessõnu; 2) mõistab eessõna rolli lauses; 3) leiab eessõnu tekstist, eristab neid eesliidetest; 4) võrdleb eessõnu ja eesliiteid, leiab sarnasusi ja erinevusi; 5) oskab valida eessõnu lause mõte edastamiseks; määrab lauses nimisõna, mille alla käib eessõna; oskab kirjutada eessõnu sõnadest lahku; 6) kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb nende üle paaris/rühmas; vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti; 7) loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile, parandab oma kirjalikke töid; 8) loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest;	Eesõna Üldiseloostus. Põhimõisted: eessõna on sõnaliik, eesliide on sõnaosa; kokku- ja lahku kirjutamine;

9) parandab oma kirjalikke töid; kasutab eessõnu kõnes õigesti.	
Õpilane: 1) mõistab erinevusi lausete ja sõnade vahel; oskab eristada lauset sõnade grupist; 2) iseloomustab sõna, lauset, teksti õpitud materjali piires; 3) seletab sõna, lause ja teksti vahelisi erinevusi praktilisel tasemel, toetudes õpikus ja vihikus antud ülesannetele; 4) teab lausete vormistamisreegleid kirjas (suurtähe kasutamine lause alguses, kirjavahemärkide kasutamine sõna lõpus vastavalt intonatsioonile ja suhtluseesmärgile); vormistab lauset õigesti; teab lauseliike tundevärvingu ja suhtluseesmärgi järgi, vormistab lauselõpu õigesti vastavalt intonatsioonile ja suhtluseesmärgile; analüüsib lauset suhtluseesmärgi ja tundevärvingu järgi, omandab teadliku ja ilmeka lugemise oskusi; 5) oskab määrata lauseliigi suhtluseesmärgi järgi (väit-, käsk- ja küsilauseid) ja tundevärvingu 6) järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid; eristada lauseliike intonatsiooni järgi; 7) saab aru kirjaliktest ja suulistest küsimustest; vastab küsimustele, kasutades nii liht- kui ka laiendatud lauseid; 8) teab liht- ja laiendatud lausetest, oskab neid eristada; oskab määrata lauseliike kõrvalliikmete järgi; 9) oskab koostada ja kirjutada lauset sõnadest, määrata sõnade seosed küsimuste järgi ning määrata grammatilised ja leksikaalsed seosed sõnade vahel (lause koostamisel); 10) oskab jagada lauset sõnadeks; oskab määrata lausepiirid tekstis; 11) oskab koostada teksti lausetest (määrata loogilised seosed lausete vahel teksti koostamisel; leida teksti algust, põhiosa ja	Süntaks ja tekst Lause Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus Lause põhitunnused. Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Lause kõrvalliikmed (üldandmed). Liht- ja laiendatud laused. Põhimõisted: sõna, lause, lõpetatud mõte, tähenduslikult seotud sõnad, lause pealiikmed. lause grammatiline põhi, alus, öeldis, lause kõrvalliikmed; lausete eesmärk (teadaanne, küsimus, käsu andmine), väit-, küsi-, hüüdlauseid, intonatsioon, hüüd- ja mittehüüdlauseid, liht- ja laiendatud laused, grammatilise põhja leidmine, lause laiendamine, lause skeem, lause iseloomustus.

lõppu), oskab määrata teksti põhiidee ja toetuda sellele pealkirja valimisel; 12) teab, mis küsimustele vastab alus ja öeldis, eristab alust ja öeldist; teab tegevuste järjekorda pealiikmete märgistamisel; 13) oskab leida liht- ja laiendatud lausetest grammatilist põhja (lause pealiikmeid), märgistada alust ja öeldist õigesti; 14) kasutab termineid: alus ja öeldis, lause pealiikmed, lause grammatiline põhi; 15) teab, mis sõnaliigiks on alus (nimisõna), öeldis (tegu sõna), mida nad tähendavad ja mis küsimustele vastavad; 16) oskab laiendada, täpsustada teavet, mis on edastatud lause pealiikmete abil; 17) teab lihtlause süntaktilise analüüsi korda õpitud materjali raames ning skeemile toetudes; teeb lihtlause süntaktilist analüüsi skeemi toel või õpetaja abil; 18) loeb ja täidab juhendeid iseseisvalt; 19) täidab ülesandeid, milles tuleb valikusest lugeda sõnu, lauseid; vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti; 20) kirjutab vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile; kommenteerib ülesannete täitmist, arutleb nende üle rühmas/paaris; 21) loeb ja saab aru paber- ja digiskeemidest, tingmärkidest; 22) leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirja näidise, tööraamatust; parandab oma kirjalikke töid.	
Õpilane: 1) tunneb teksti tunnuseid (teema, põhimõte, osade järgnevus, pealkiri); 2) teksti ülesehitust (sissejuhatus, põhiosa, kokkuvõte), lihtsa plaani koostamise võtteid, teksti paranduse võtteid;	Tekst Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus. Teksti pealkiri. Teksti põhiidee. Teksti pealkiri ja põhiidee. Teksti ülesehitus. Lõik . Teksti plaan (tava; nimetav, küsimus). Tekstide tüübid: (jutustus, kirjeldus, arutlus). Teksti tüüp: jutustav (oma elu sündmustest, nähtust).

3) mõistab erinevusi lausete grupi ja teksti vahel; eristab teksti eraldi lausetest ja sõnadest; seletab erinevusi teksti, lause ja sõna vahel praktilisel tasemel; 4) mõistab ja määrab audioteksti teema (millest?) ja põhimõtte (mille jaoks?) kuulmise põhjal; jätab teksti sisu meelde ja täidab põhilisi tekstülesandeid õpetaja käsklusel; 5) loeb teksti teadlikult, määrab teksti teema, suhestab teksti ja pealkirja, valib pealkirja; jagab teksti osadeks, eristades algust, põhiosa, lõppu); määrab osade järgnevuse tekstis; koostab plaani (tava ja küsimuste järgse); 6) taastab deformeeritud teksti: eristab lauseid terviktekstist, koostab teksti lausetest/deformeeritud lausetest, lühendatud lausetest; suudab töötada iseseisvalt; kirjutab ümber trüki- ja käsikirjalist teksti kalligraafiliselt õigesti; 7) teab tekstide tüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus); 8) teab, mis küsimusele vastab jutustav tekst (mida teeb?), kirjeldustekst (missugune?), arutlustekst (miks?); 9) teab jutustava-, kirjeldus-, arutlusteksti struktuuri; nendes tekstides kasutavaid seose- ja 10) keelevahendeid; 11) eristab elementaarset jutustus-, kirjeldus-, arutlusteksti; 12) koostab jutustus-, kirjeldus-, arutlusteksti pakutud teemale pildi, süžeeplottide järgi ning tava- või küsimuste järgse plaani, märksõnade toel; eristab teksti osi ning seletab osade eristamist; jutustab lühikest teksti lihtsa plaani, märksõnade, küsimuste alusel; õpib kirjutama ümberjutustust; 13) hoiab vestlust ülal oma elu sündmustest, loetud, nähtud teemal; 14) jutustab endast, oma huvidest ja hobidest, lähiümbruses toimuvast; kirjeldab eset, nähtust, situatsiooni; 15) õpib kirjutama lühikest kirjandit;	Teksti tüüp: kirjeldus (inimeste, loomade, esemete kirjeldus). Teksti tüüp: arutlus (loetutest). Tekstide tüübid. Tekstide eristamine (jutustus, kirjeldus, arutlus). Tekstide mitmekesisus: teadaanne. Tekstide otsimine internetist. Tekstide mitmekesisus: kutse. Tekstide otsimine internetist. Tekstide mitmekesisus: õnnesoov. Tekstide otsimine internetist. Põhimõisted: tekst, teksti tunnused; terviklikkus, lõpetatus, sidusus; teema ja põhiidee, pealkiri; teksti osad: algus, põhiosa, lõpp; lõik, suurtäht; deformeerunud tekst; teksti koostamine pakutud osade abil; teksti jagamine mõtteosadeks; teksti plaan, teksti tüübid: jutustus, kirjeldus, arutlus; pildi reproduktsioon, ühendavad sõnad, võtissõnad ja väljendid; kunstilise väljendusrikkuse võtted: võrdlemine, isikustamine, epiteet; ümberütlus, kirjand; teadaanne, kutse, õnnesoov, pöördumine.
--	---

16) oskab määrata leksikaalsed ja grammatilisi seoseid sõnade vahel lause koostamisel, ning loogilisi seoseid teksti koostamisel; 17) vormistab kirjeldus-, jutustustekste korrektselt, eristab iga tekstiosa suurtähe abil; tunneb tekstide mitmekesistust (teadaanne, õnnesoov, kutse), nende struktuuri; oskab koostada kuulutust, kutset, õnnesoovi näidise järgi; 18) kommenteerib ülesannete täitmist; arutleb nende üle paaris/rühmas; 19) leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidisest, tööraamatust; kasutab eakohaseid sõnaraamatuid; 20) loeb ja saab aru paber- ja digiskeemidest, tingmärkidest.	
Õpilane: 1) mõistab mis on ortogramm, seletab mõiste „ortogramm” tähendust; kasutab terminit 2) „ortogramm”; 3) leiab õpitud ortogramme sõnadest; sõnastab ortograafiareeglit; rühmitab sõnu vastavalt õpitud ortograafiareeglitele; 4) oskab õigesti kirjutada sõnu silpidega: жи-ши, ча-ща, чу-щу ja tähtedega чк, чн, щн, нч, нщ; teab suurtähe kasutamise reegleid kirjalikus kõnes; 5) oskab kirjutada õigesti pärisnimesid: inimeste nimed, perekonnanimed, isanimed, loomanimed, tänava- jõe- linnanimed jne; 6) teab elementaarseid poolitamisreegleid, saab aru sõna silpideks jagamise ja poolitamise vahel erinevusest, oskab jagada sõnu silpideks poolitamise jaoks; 7) mõistab Ъ funktsiooni sõnas; oskab õigesti kirjutada sõnu Ъ-ga sõna lõpus ja keskel; kasutab sõnade Ъ-ga poolitamisreeglit;	Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon Suurtähe kasutamine lause alguses. Interpunktsioon: kirjavahemärgid sõna lõpus. Ortogrammi mõiste. Väike- ja suurtähe kasutamine. Suurtähe kasutamine inimeste ja loomanimedes, muinasjutu tegelaste nimedes, inimeste perekonnanimedes ja isanimedes, kohanimedes; Ь kasutamine sõna lõpus ja keskel; Täishäälikute kasutamine susisevate järel: ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ ЧК, ЧН, НЧ, НЩ, ЩН. õigekiri. Poolitamisreeglid. Täishäälikute ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis: rõhutatud täishäälikud, paarilised kaashäälikud, helitud kaashäälikud, kaksikkonsonandid. Sõnaraamat kui teatmeteose liik, vene keele ortograafiasõnastik ja selle kasutamine; Ъ ja Ъ kasutamine; eessõnade kirjutamine.

8) eristab Ъ ja ъ-ga sõnu, mõistab Ъ ja ъ funktsiooni sõnas; kirjutab Ъ ja ъ-ga sõnu õigesti; 9) tunneb sõnade Ъ ja ъ-ga poolitamisreegleid, seletab Ъ ja ъ kirjutamist, kasutab sõnade Ъ ja ъ-ga poolitamisreegleid; 10) teab, et juurmorfeem sama sõna erinevates vormides ja ühetüvelistes sõnades kirjutatakse samamoodi; 11) võrdleb samasuguseid kaas- ja täishäälikuid samatüvelistes sõnades ja sama sõna vormides, kontroll- ja kontrollitavas sõnas; 12) teab kontrollsõna valimise viise sõnavormi muutmise või samatüvelise sõna leidmise teel; 13) leiab rõhutu täishäälikut sõna juurmorfeemis; leiab kontrollsõnu sõnade rõhutu täishäälikuga juurde; seletab rõhutu täishääliku kirjutamist juurmorfeemis; 14) eristab kuulmise ja hääldamise põhjal paarilisi kaashäälikuid sõnade lõpus, teab, et helilist kaashäälikut sõnade lõpus hääldatakse kui helitu, mõistab sõnade paariliste kaashäälikutega kirjutamiskontrolli vajadust; leiab paarilisi kaashäälikuid ja märgistab neid õigesti; 15) tunneb kontrollsõna leidmisviise sõnavormimuutmise või ühetüvelise sõna valimise teel nii, et kontrollitava kaashääliku järel oleks täishäälik; valib kontrollsõnu sõnade paariliste kaashäälikutega sõna lõpus ka keskel; 16) tunneb helituid kaashäälikuid sõna juurmorfeemis (л, д, т, в); 17) eristab sõnu helitu kaashäälikuga; oskab leida sõnadest helituid kaashäälikuid ja märgistada neid õigesti; 18) oskab leida kontrollsõnu helitu täishäälikuga sõnatüves; jälgib kaksikkonsonantidega sõnu hääldamist ja kirjutamist; 19) oskab õigesti kirjutada sõnu kaksikkonsonantidega (õpitud materjali piires); kasutab kaksikkonsonantidega sõnade poolitamisreegleid;	Põhimõisted: ortogramm, reegel, õigekiri, pärisnimed, suur- ja väiketäht, poolitamisreeglid, poolitamine; sisisevad kaashäälikud, täheühendid жи-ши, ча-ща, чу-щу, чк, чн, щн, нч, нщ; häälik, täht, hääldamine, kirjutamine, transkriptsioon, juur, täishääliku või kaashääliku tugev ja nõrk positsioon juurmorfeemis, rõhuline ja rõhutu täishäälik, ühetüvelised sõnad, sõnavorm, sõna leksikaalne tähendus, juurortogramm, kontroll ja kontrollitav sõna, veaohklik sõna, paarilised helilised ja helitud kaashäälikud, rõhutud täishäälikud, kaksikkonsonandid, Ъ (kaashäälik ei sulandu täishäälikuga), ortograafiasõnastik, ortogramm sõna eesliides, sufiks; Ъ (kaashäälik ei sulandu täishäälikuga); eesliide ja eessõna, kokku- ja lahkukirjutamine, kirjavahemärgid sõna lõpus (punkt, küsi, hüüdmärk), loetelu, koma kasutamine loetelu puhul, poolitamismärk – mõttekriips; kontrollkirjutamine, sõnaraamatutöö, etteütus.
--	--

20) kasutab „ortograafilist sõnastikku”, omandab raskemate ortogramme kirjutamisoskusi, oskab õigesti kirjutada õpitud veaohtlikuid sõnu; 21) eristab eesliidet eessõnadest; teab eessõnade lahkukirjutamisest, seletab õigekirja reeglit; tunneb lause kirjutamise reegleid; lause alguses kirjutab suurtähti, lause lõpus paneb kirjavehemärgi vastavalt lause tundevärvingule ja suhtluseesmärgile; 22) mõistab kirjavahemärkide funktsioone, paneb õigesti kirjavahemärgid sõnade loetelu puhul; oskab korralikult ja korrektselt kirjutada sõnu, lauseid ja õpitud ortogramme ja punktogramme sisaldavaid lühikesi tekste etteütlemise järgi (35 – 45 sõna); 23) kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti; loeb ja täidab ülesandeid ja juhendeid iseseisvalt; 24) täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugeda õpitud reeglitega seotud sõnu; loeb ja saab aru paber- ja digiskeemidest, diagrammidest, tingmärkidest; kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb nende üle paaris/rühmas; vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti; 25) kirjutab vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistab seda korrektselt; teeb täidetud kirjaliku töö vastastikuse ja enesekontrolli; 26) parandab oma kirjalikke töid; 27) oskab kirjutada väike- ja suurtähti, ühendada neid sõnades; kasutab omandatud kalligraafilisi oskusi; 28) leiab õpitud ortogramme sõnadest; teab ortograafiareegleid.	
Õpilane: 1) Kasutab tiitelehte, eessõna, sisukorda, viiteid; tunneb lastekirjanikke; 2) tunneb vene, eesti, väliskirjanikke; eri liiki ja žanris valitud teoseid;	Kirjanduslik lugemine Tekstide mitmekesisus; mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, liisusalm, mäng, laul, muinasjutt, legend, poem, jutustus, luuletus, valm, teadusartikkel ja nende iseärasused. Tekstide otsing internetist. Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õpkekirjanduse

3) omandab järgmisi mõisteid: autor, pealkiri, tegelane, sisu, kunstnik (illustreerija), viide; loeb lühikesi teaduslikke artikleid õppekirjandusest ja saab neist aru; leiab iseseisvalt informatiivsetest tekstidest vastuseid konkreetsetele küsimustele ja tegutseb vastavalt juhendile; 4) loeb jõukohase keerukusega teksti ladusalt, selgelt ja täpselt (raskemaid sõnu –silpide kaupa); parandab oma vigu iseseisvalt; eristab tekstist lauseid vastavalt suhluseemärgile; 5) edastab teksti sisu intonatsiooni abil; 6) loeb rollide kaupa, oskab märgistada lühikest teksti (leiab ja märgistab, tegelaste- ja autorisõnad ning leiab ja kriipsutab alla neid sõnu, mis tähistavad tegelaste repliike intonatsiooni); 7) eristab mono ja dialoogi; 8) eristab tekstide liike: jutustus, kirjeldus, arutlus; 9) loeb eri žanris tekste (mõistatused, vanasõnad, kõnekäänud, kiirkõned, liisusalmid, mängud, laulud, muinasjutud, legendid, poeemid, jutustused, pikemad jutustused, luuletused, valmid) ja saab neist aru; 10) mõistab etteloeatud või poole häälega loetu sisu; 11) vastab teksti kohta käivatele küsimustele, ning lihtsamatele probleemsetele küsimustele; täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstiosi; eristab teose pea- ja kõrvaltegelasi; 12) iseloomustab tegelasi; koostab klastereid, sinkveine, võrdlevaid diagramme; 13) annab edasi luuletuse, jutu, muinasjutu sisu ; oskab määrata selle eripärasused (loodusest, eakaaslastest, headusest ja kurjusest, tõsine, lõbus jne); 14) mõtleb jutule sisu pealkirja, illustratsioonide, sõnade, eelnevate katkendite alusel; 15) oskab jagada teksti mõtteosadeks, koostada plaani (tava- ja küsimusjärgse) loetud alusel; oskab ümberjutustada eri žanris	tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid: Kirjandusliku lugemise temaatika 2.klassis: Minu perekond Mina ja mu pereliikmed. Otsi sõpra ja hoia teda. Õppida on alati kasulik. Aastaajad. Loodusimedest fantastikani. Headusest, mis võidab kurjuse. Aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks.
---	---

tekste lihtsama plaani/märksõnade/küsimuste järgi; koostab suulisi ja kirjalikke küsimusi loetu põhjal; 16) peab kõnet oma elu sündmustest, loetust, nähtust; mõtleb jutule alguse või lõpu; 17) väljendab oma mõtteid ja tundeid täislausetega loovtööde kirjutamisel, ümberjutustamisel, teksti täiendamisel (lõpu või alguse mõtlemisel); 18) täidab tekstülesandeid õpetaja korraldusel; 19) kommenteerib ülesannete täitmist; arutleb nende üle paaris/rühmas; orienteerub mahuka sisuga teostes; 20) teab tekstide liike: kuulutus, õnnesoov, kutse, nende eripärasusi; 21) loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, diagrammidest, tingmärkidest; 22) leiab tekste internetist õpetaja abil; 23) õpib pähe ja esitab luule- või proosateksti peast ilmekalt;	
--	--

Õpitulemused 3. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) mõistab keele tähtsust inimeste vahelise kontaktileidmise vahendina, inimeste vahel suhtlusvahendina; 2) eristab kõnevorme: dialoog, monoloog; 3) omandab kahekõne pidamise vilumusi; osaleb kahekõnes arutlemisel; hindab jutukaaslaste kõnet; 4) koostab kahekõnega teksti; eristab dialoogi vaidlusest; 5) leiab vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastikest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid; 6) loeb ja saab aru paber- ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest;	Üldandmed vene keelest Keele roll inimeste elus. Keel kui põhisuhtlusvahend. Suuline kõne ja kirjalik kõne, sisekõne, (kuulamine, rääkimine, lugemine, kirjutamine kui kõnetegevuse liigid. Kõnevormid: monoloog, dialoog. Kõnestiilid: argikeel ja kirjakeel. Argikeel, dialoog. Suhtlemiskultuur. Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. sõnastike tüübid. Põhimõisted: keel, kõne, suuline kõne, kirjalik kõne, sisekõne, kõnevormid (monoloog, dialoog), jutukaaslased, vaidlemine, diskussioon, argikeel, kirjakeel, suhtlemine, kõnekultuur, suhtlemiseesmärk, suulise ja kirjaliku kõne reeglid, repliik, sõnastike tüübid: vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik,

7) on ettekujutusi keeleliste sõnaraamatute tüüpidest: vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, vene keele homonüümide sõnastik, fraseoloogiasõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, ortograafiasõnastik, e- sõnastikud; 8) jälgib kirjalikus ja suulises kõnes õpitud kirjakeele (ortograafia, interpunktsiooni, leksika, ortoepilisi, morfoloogia) norme; 9) on ettekujutusi kõnestiilidest, määrab tekstide stiilid, koostab etteantud stiilis tekste. Õpilane teab: 10) valdkonna põhimõisteid; keele roll inimese elus; 11) et kõne on suuline, kirjalik, sisene; suulise ja kirjaliku kõne liike; kõnevorme (dialoog, monoloog); 12) kõnestiile (argikeel, kirjakeel), kus antud stiili ja milliseid keelevahendeid kasutatakse; et kahekõne on argikeele vorm; 13) dialoogi pidamise põhinõuded; 14) dialoogiteksti tunnused, dialoogi moodustamise reegleid; suulise ja kirjalikukõne reeglid; 15) käitumisreeglid diskussioonis, vaidluses osalemisel; 16) sõnaraamatute tüüpe: vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, fraseoloogiasõnastik, morfeemide ja sõnamoodustussõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, etümoloogiasõnastik, grammatikasõnastik, ortograafiasõnastik; Õpilane oskab: 17) tajuda suulist ja kirjalikku kõnet, mõista sõnade sisu; kuulata ja saada kahekõnest aru; 18) orienteeruda kõne- ja suhtlussituatsioonides (kellega räägin, kellele räägin, millises olukorras); püstitada kommunikatiivseid eesmärgid (teavitada, teada saada, küsida,	vene keele sünonüümide sõnastik, morfeemide- ja sõnamoodustussõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, ortograafiasõnastik, etümoloogiasõnastik, e- sõnastikud.
--	--

ergutada, nõustuda, keelduda, paluda, õnnitleda), tunda kõne eesmärki (milleks räägin); 19) tunda normidele vastavat inimeste kõnet; vormistada dialoogi õigesti (kirjas); lugeda ja täita ülesandeid iseseisvalt; vormistada õppeülesandeid õigesti; 20) kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda nende üle rühmas/paaris; parandada oma kirjalikke töid; 21) lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist; 22) kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt.	
Õpilane teab: 1) ja mõistab hääliku ja tähe suhet ortograafiateadmise alusena; korrektselt kõlava kõne esteetilist tähtsust; 2) mille poolest erinevad häälikud ja tähed; 3) kaas- ja täishäälikute tunnuse; mille poolest erinevad kaas- ja täishäälikud; ja mõistab häälikute mõtte- ja sõnavormistava rolli; 4) ja nimetab täis- ja kaashäälikuid; palataliseeritud ja palataliseerimata, helilised ja helitud kaashäälikud; 5) palataliseeritud ja palataliseerimata, paarilised ja paaritud; alati palataliseerimata/palataliseeritud; sisihäälikud; 6) täis- ja kaashäälikute-tähtede arvu vene keeles; palatalisatsiooni märgistamise viise kirjas; 7) ja nimetab täishäälikuid, mis märgistavad kaashääliku palataliseerimist; ja nimetab täishäälikuid, mis märgistavad 1 või 2 häälikut; 8) tähtede E, Ё, Ю, Я funktsiooni; 9) ja nimetab tähti, mis ei märgista häälikuid; tähtede Ь ja Ъ funktsioonid;	Graafika. Foneetika. Ortoeepia. Tähed ja häälikud. Häälikute mõtte eristav funktsioon. Rõhk. Sõna häälikuanalüüs. Tähtede e, ё, ю, я häälikutähendus. Sõna ja silp. Vene keele täishäälikute süsteem: paaris ja paaritud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Palatalisatsiooni märgistamise viisid kirjas: e, ё, ю, я, и, ъ. Vene keele täishäälikute süsteem: paaris ja paaritud, helitud ja helilised, palataliseeritud ja palataliseerimata. Sisihäälikud. Tähe ja hääliku suhe. Vene keele kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud. Hääliku ja tähe suhe. Sõnarõhu rasked juhud. Intonatsioon ja loogiline rõhk; Vene keele täishäälikute süsteem: paaris ja paaritud, helitud ja helilised. Hääliku ja tähe suhe. Tähestik. Sõnastikud ja nende kasutamine. Põhimõisted: häälik, täht, tähestik; täishäälik – rõhuline ja rõhutu; kaashäälik – palataliseeritud, palataliseerimata, heliline ja helitu, paariline ja paaritu; alati palataliseerimata kaashäälik, alati

10) vene tähestikku, tähtede nimetusi, tähtede arvu; vene foneetilise transkriptsiooni reegleid; häälikuanalüüsi korda. 11) hääldada õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades, vene ortoepiareegleid järgides; 12) eristada kuulmise põhjal häälikut, silpi, sõna; 13) määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid; 14) eristada joteeritud täishäälikute häälikukoostist; 15) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe; märgistada häälikuid tähtede abil; 16) eristada, võrrelda häälikuid ja tähti; 17) märgistada kaashäälikute palatalisatsiooni tähtede И, Е, Ё, Ю, Я, Ь abil; 18) kirjutada sõnade, mille kirjutamine on hääldusega sarnane/erinev transkriptsiooni, vene foneetilise transkribeerimisreegleid; 19) kirjutada transkriptsiooni alusel sõnu vene ortograafiareegleid järgides; 20) teha häälikuanalüüsi, suhestada sõna häälikute ja tähtede arvu; määrata hääldamise vastavust/mittevastavust kirjutamisele; 21) panna sõnu tähestikjärjestusse; 22) kasutada tähestikku praktiliselt erinevates olukordades (raamatukogus, nimekirjade koostamine, kataloog); 23) vormistada õppeülesandeid õigesti; 24) kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda nende üle rühmas/paaris; parandada oma kirjalikke töid; 25) lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;	palataliseeritud kaashäälik; sisihäälikud, joteeritud täishäälikud (märgistavad kaks häälikut), sõna, silp, sõnarõhk, intonatsioon, foneetiline transkriptsioon, foneetiline analüüs, ortoepia sõnastik.
--	---

26) kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt; leida vajalikku teavet erinevatest allikatest, kasutada eale vastavaid ortoopia sõnaraamatuid.	
Õpilane teab: 1) põhimõisteid: leksika, leksikaalne tähendus, seletamine, ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad, sõna otsene ja ülekantud tähendus, homonüümid, sünonüümid, antonüümid, fraseologismid, vanasõna, kõnekäänud. 2) õpitud fraseologisme, vanasõnu, kõnekääne. Õpilane oskab: 1) võrrelda sõna ja selle tähendust; 2) seletada sõnade, fraseologismide, vanasõnade ja kõnekäändude (ainekava raames) leksikaalset tähendust iseseisvalt ja sõnaraamatu abil; 3) määrata ja seletada sõna ühetähenduslikkust (ainekava raames); eristada sõna otsest ja ülekantud tähendust; 4) eristada homonüüme (lihtsad juhud: соль 1 - соль 2, овсянка 1 – овсянка 2, ключ 1 – ключ 2 - ключ 3, коса 1 – коса 2 – коса 3, кран 1 – кран 2, очки 1 – очки 2, иголка 1 – иголка 2 jne); 5) eristada mõisteid „sõna otsene tähendus” „sõna üle kantud tähendus” ja „homonüümid”; valida sünonüüme, antonüüme teiste sõnade reast; 6) rühmitada sünonüüme tähenduse alusel; 7) eristada termineid sünonüüm ja antonüüm; valida ühe sõna sünonüüme ja antonüüme; rühmitada vanasõnu ja kõnekäände teemade alusel; 8) valida vanasõnu teksti juurde; 9) leida tekstist sünonüüme, antonüüme, homonüüme, otse- ja ülekantud tähendusega sõnu, ühe- ja mitmetähenduslikuid	Leksikoloogia ja fraseoloogia Leksika ehk keele sõnavara. Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. Tutvus seletus- ja etümoloogia sõnaraamatutega. Sõna otsene ja ülekantud tähendus. Homonüümid. Vene keele seletussõnastik. Sünonüümid. Vene keele sünonüümide sõnastik. Antonüümid. Vene keele antonüümide sõnastik. Fraseologismid. Vene keele fraseologismide sõnastik. Vanasõnad, kõnekäänud. Vene keele vanasõnade ja kõnekäändude sõnastik. Põhimõisted: leksika, sõna leksikaalne tähendus, seletamine, ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad, sõna otsene ja ülekantud tähendus, sünonüümid, antonüümid, homonüümid, fraseologismid, vanasõnad, kõnekäänud, seletussõnastik, fraseoloogiasõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, etümoloogiasõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnastikud, online sõnastik.

sõnu, fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände; määrata antud sõnade tähendust konteksti abil; 10) valida sõnu, arvestades nende kommunikatiivset eesmärki; 11) tuua sünonüümide, homonüümide, antonüümide, ühe- ja mitmetähenduslikute, otsese- ja ülekantud tähendusega sõnade, fraseologismide, vanasõnade ja kõnekäändude näiteid; 12) valida sünonüüme ja antonüüme sõnadele ja fraseologismile iseseisvalt; 13) kasutada õpitud sünonüüme, antonüüme, homonüüme, ühe- ja mitmetähenduslikute, otsese- ja ülekantud tähendusega sõnu, fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände õigesti; 14) koostada väiksemaid teemaakohaseid sõnastikke; 15) kasutada mitmetähenduslikke sõnu, sünonüüme, antonüüme, homonüüme lausete moodustamisel; 16) koostada teksti ja kirjutada kirjandit vanasõnade, kõnekäändude teemal; määrata teksti teema ja põhiideed; 17) töötada eri tüüpi sõnaraamatutega: vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, fraseoloogiasõnastik (õpetaja juhendamisel), vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, etümoloogiasõnastik, ortograafiasõnastik; mõista oma sõnavara laiendamise vajadust; 18) lugeda ja täita ülesandeid iseseisvalt; vormistada õppeülesandeid õigesti; 19) kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda nende üle rühmas/paaris; parandada oma kirjalikke töid; 20) lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist; 21) kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt.	
---	--

Õpilane teab: 1) valdkonna põhimõisteid: tüvi, samatüvelised sõnad, muutelõpp, sõnavorm, muutelõpp, sõnapõhi, eesliide, sufiks, sõnavorm, sõnapõhi, eesliide, sõna kostis; 2) teab morfeeme; juur, muutelõpp, eesliide, sufiks, sõnatüvi; sõnatüve, eeslite, sufiksi, muutelõpu leidmise viise; samatüveliste sõnade tunnuseid; 3) mõistab ja nimetab, mis sõnast on moodustatud sõna; 4) kaashäälikute к//ч, х//ш, г//ж//з, д//ж//жд jne vaheldumine sõnajuures; muutuvat sõnaosa, mis seostab sõnu lauses ja sõnaühendis; 5) suudab seletada, mis on sõnavorm ja samatüvelised sõnad; mõistab muutelõpu ja eessõnade rolli sõnaühendis ja lauses; 6) milliseid sõnaliike on vaja uute sõnade moodustamiseks; kuidas moodustuvad sõnad; eesliidete ja sufiksiste mõttetähendus; 7) nimisõnade (-к-, -ик-, -чик- jne), omadussõnade (-н-, -ск-, -ов- jne), tegusõnade (-а-, -о-, -е-, 8) -я-, -и-, -л-) põhilisi sufikseid; erinevate tähendusega sufikseid (augmentatiivne, pejoratiivne, hellitusliide jne); sufikseid, mis nimetavad inimest ja tema tegevusala, naissugu, linna, riigielanikku; sufiksid, mis nimetavad loomapoegi; 9) õpitud muutumatud eesliited; kuidas eristada eesliidet ja eessõna; 10) mõistab ortograafiaülesande lahendamise viisi; 11) täishääliku „nõrka” positsiooni sõnajuures, eesliites, sufiksis, muutelõpus määramise algoritmi ja selle kontrollimise viise; 12) mida tähendab mõiste „morfeemanalüüs” ja selle tegemise viisi; vene keele sõnamoodustussõnaraamatud. Õpilane oskab:	Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur. Samatüvelised sõnad. Kaashäälikute vaheldus sõna juures. Rasked sõnad. Sõnamuutemorfeemid. Morfeemide liigid: juur. Samatüvelised sõnad. Kaashäälikute vaheldus sõna juures. Rasked sõnad. Sõnamuutemorfeemid. Morfeemide liigid: muutelõpp. Sõna tüvi. Sõnamoodustusmorfeemid. Morfeemide liigid: eesliide, sufiks. Sõnamoodustusviisid. Sõnamoodustussõnastik; Täis- ja kaashäälikud eesliidetes: до-, по-, под- (подо-), про-, от- (ото-), о-, за-, на-, над-, об- (обо-), над-, под-; с- (со-), в- (во-), вы-, пере- jne. Eessõnad: в, во, с, о, об, от, за, на, над, по, под, про. Eessõnad ja eesliide. Sõnamoodustusmorfeemid. Morfeemide liigid: sufiks. Sufiksiste tähendus. Sõnaliikide muutmine sufiksiste к-, -б-, -ость- (-есть-), -н- jne abil; Sõnad mitmete sufiksistega; Sõna morfeemanalüüs. Põhimõisted: samatüvelised sõnad, sõnavorm, täishäälikute vaheldumine; morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks; sufiksiste ja eesliidete tähendus; uute sõnade moodustamine, sõna morfeemanalüüs, sõnaskeem, sõnamoodustussõnastik.
---	--

1) eristada ja märgistada sõnaosi ning leida seoseid sõna koostise, leksikaalse tähenduse ja sõna õigekirja vahel; 2) leida sõnatüve sugulas- ja mitte sugulassõnadest; leida ja moodustada sugulassõnu; 3) leida ja valida sõnu vahelduvate kaashäälikutega sõnatüves, märgistada tüvesid vahelduvate kaashäälikutega sõnades; 4) ühildada sõnu lauses ja sõnaühendites, muuta nende lõppe; muuta lause mõtet sõnade lõpu muutmise abil; 5) eristada sõnamoodustusviise; 6) eristada reast sõnu, mis on moodustatud prefiksaal, sufiksaal, prefiksaal-sufiksaal viisil; moodustada uusi sõnu eesliidete ja sufiksiste abil; 7) nimetada õpitud eesliiteid ja tuua näiteid antud eesliidetega; võrrelda, leida sarnasusi ja erinevusi eesliidete ja eessõnade vahel; tunda eesliiteid ja eristada neid eessõnadest; 8) kirjutada sõnu õpitud eesliidete ja eessõnadega õigesti; eristada sõnade hääldamist ja kirjutamist, seletada ortogramme; 9) nimetada õpitud sufiksiste rühmi ja tuua näiteid õpitud sufiksiga; 10) kirjutada sõnu õpitud sufiksistega õigesti, sh –ок, -ек, –ик, -ек sisihäälikute järel ning ortogramme seletades; 11) suhestada skeemi sõnaga; 12) teha sõnakoostise analüüsi, teha erinevate sõnade morfeemanalüüsi; lugeda ja täita ülesandeid iseseisvalt; 13) vormistada õppeülesandeid õigesti; 14) kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda nende üle rühmas/paaris; parandada oma kirjalikke töid; 15) lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist; 16) kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt;	
--	--

17) leida vajalikku teavet erinevatest allikatest ja kasutada eakohaseid sõnakoostise seletavaid sõnaraamatuid.	
Õpilane teab: 1) teemaga seotud põhimõisteid; 2) sõnaliike: nimisõna, omadussõna, asesõna, tegusõna; nimisõna, omadussõna, asesõna, tegusõna üldtähendus; 3) mis küsimustele vastab nimisõna, omadussõna, asesõna, tegusõna; kuidas määrata sõnaliike; 4) eessõna, sidesõna; 5) eessõna, sidesõna rolli lauses. Õpilane oskab: 1) nimetada erinevaid sõnaliike; tuua erinevate sõnaliikide näiteid; 2) lugeda ja täita ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile; mõista sõna üldtähendust; 3) mõista sõnade kuuluvust sõnaliikidesse; 4) täita ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda nimisõnu, asesõnu, omadussõnu, tegusõnu, eessõnu ja sidesõnu; 5) leida üleliigset sõna nimisõnade, omadussõnade, tegusõnade reast; rühmitada sõnu üldtähenduse ja küsimuse alusel; 6) leida tekstist erinevaid sõnaliike; 7) valida 2-3 sünonüümi, antonüümi pakutud sõnaliikidele iseseisvalt ja sõnaraamatuid kasutades; lugeda ja täita ülesandeid iseseisvalt; 8) vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti; 9) kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda neid rühmas/paaris; parandada oma kirjalikke töid; 10) lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist; 11) kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt;	Morfoloogia Sõnaliigid, üldiseloostus. Põhimõisted: morfoloogia, sõnaliigid, sidesõna ja eessõna sõnaliikide süsteemis; üldiseloostus.

12) leida vajalikku teavet erinevatest allikatest ja kasutada eakohaseid sõnakoostise seletavaid sõnaraamatuid.	
Õpilane teab: 1) põhimõisteid „Nimisõna” teemal; 2) nimisõnade grammatilisi tunnuseid: eseme (kes/ mis see on?), Üld- ja pärisnimed, Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad, nimisõnade sugu (nais-, mees-, kesk-), ainsus, mitmus, käändkond; 3) nimisõna püsivaid: Üld- ja pärisnimed, Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad; sugu, kääne) ja muutuvaid: (arv, kääne) tunnuseid; 4) mida tähendavad üld- ja pärisnimed; pärisnimede kirjutamisreegleid; 5) elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnu; nimisõnade sugu (nais-, mees-, kesk-); 6) nimisõnade soolõppe; 7) kuidas määrata nimisõnade sugu, mis esinevad nominatiivis, järgkäänetes; mida on vaja osata määrata nimisõnade soos; 8) et nimisõnad esinevad ainsuses ja mitmuses, sõnalõpp on ainsuse või mitmuse näitaja; mõistab erinevust nimisõnade ja nimisõnade, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis vahel; 9) nimisõnu, mis ei esine ainsuses või mitmuses; 10) nimisõnade käänamise tunnuseid; 1, 2, ja 3 käände lõpusüsteem; mõistab, et nimisõna nimetav on nominatiiv; 11) nimisõna nominatiivis ja järgkäänetes ning ainsuse ja mitmuse vormis käände määramise algoritmi; 12) tähe B sisihäälikute järel ja sõnalõpus kasutusreegleid (nimisõnades, mis esinevad 3 käändes); mõistab, kuidas käänatakse nimisõna;	Nimisõna Nimisõna üldiseloostus. Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnad, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis. Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem. Nimisõnade käändelõpud ainsuses ja mitmuses. Nimisõna põhilised süntaktilised funktsioonid lauses ja sõnaühendis. Nimisõnade morfoloogiline analüüs. Põhimõisted: nimisõna, sõnaliik, nimisõna grammatilised tunnused, nimisõna püsivad ja muutuvad tunnused, üld- ja pärisnimedes, elusolenditel ning elututel esemetel ja nähtusi märkivad nimisõnad, muutumatud nimisõnad, nimisõnade sugu (nais, mees, kesk), nimisõnade käänamine (именительный, родительный, дательный, винительный, творительный, предложный), nimisõnade ainsus, mitmus, tugisõnad, nominatiiv, järgkäänded, käänamine, käändelõpud, rõhuline ja rõhutu sõnalõpp, süntaktiline roll lauses (lause pealiige – alus, kõrvalliige – täiend, määrus), nimisõna morfoloogiline analüüs.

13) käänete nimetused ja küsimusi, eessõnade käänete kasutamist; tunneb erinevusi käänete vahel; 14) nimisõna, mis esineb ainsuses ja mitmuses 1, 2, 3 käändes käändelõppe; täishäälikute e-и, a-o valiku viise käändelõpus; 15) süntaktilist rolli lauses nominatiivis (lause pealiige – alus, kõrvalliige – täiend, määrus); mõistab erinevusi pea- ja kõrvalliikme vahel; 16) nimisõna morfoloogiaanalüüsi tegemise korda skeemi toel; nimisõnade kasutusnorme kirjas ja suuliselt. Õpilane oskab: 1) nimetada nimisõnade grammatilisi tunnuseid; 2) leida nimisõnu erinevates käänetes teiste sõnaliikide hulgast ning tekstist; täita ülesandeid, millises tuleb valikuliselt lugeda nimisõnu; 3) leida üleliigset sõna teiste nimisõnade reast; 4) tuua elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivaid nimisõnade näiteid; kirjutada pärisnimesid õigesti; 5) rühmitada nimisõnu soo, arvu, käände ja teiste grammatiliste tunnuste alusel; 6) määrata nimisõna sugu küsimuste ja asesõnade abil, ühildada nimisõna teiste sõnadega; kirjutada b sisihäälikute järel ja sõnalõpus; 7) eristada nimisõnu, mis esinevad ainsuses, mitmuses, moodustada mitmuse vormi ainsusest ja vastupidi; 8) määrata nimisõnade arvu; nimetada nimisõnu, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis; määrata käändetüüpi nominatiivis soo ja muutelõpu alusel; 9) määrata nimisõnade, mis esinevad mitmuse vormis või järgkäändes käändetüübi nominatiivi toel; 10) kirjutada 3 käändes nimisõnu b sisihäälikute järel ja sõnalõpus; leida vigu nimisõnade käändevormides;	
---	--

- 11) suhestada käännet ja käändeküsimusi, eessõnu; tegutseda järjekindlalt käände määramisel;
- 12) esitada küsimusi nimisõna kohta õigesti, määrata nimisõna kääne küsimuse ja eessõna alusel; käänta pakutud nimisõna;
- 13) käänta nimisõnu ja märgistada käändelõppe;
- 14) tegutseda järjekindlalt, et nimisõnal määrata rõhuta lõpp;
- 15) jätta meelde neid sõnalõppe, mille kirjutamisel saab teha vigu; määrata rõhutu sõnalõpp igas konkreetsetes sõnas;
- 16) kirjutada ainsuses ja mitmuses 1, 2, 3 käändes nimisõnade rõhutuid lõppe õigesti; kontrollida
- 17) sõnalõppu kirjutamist algoritmi järgi;
- 18) kirjutada nimisõnade raskemaid variante
(mitmuses ja omastavas käändes)
õigesti (апельсинов, бананов, помидоров, носков, чулок, килограммов, граммов);
- 19) määrata nimisõna rolli lauses;
- 20) teha nimisõna morfoloogilist analüüsi skeemi toel; kasutada erinevaid nimisõnu kirjas ja suuliselt õigesti;
- 21) valida 2-3 sünonüümi, antonüümi pakutud nimisõnadele iseseisvalt ja sõnaraamatu abil; leida tekstist otseses või ülekantud tähendusega nimisõnu;
- 22) lugeda ja täita ülesandeid iseseisvalt; vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti;
- 23) kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda nende üle rühmas/paaris; lugeda tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- 24) kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt. leida vajalikku teavet erinevatest allikatest ja kasutada eakohaseid sõnakoostise seletavaid sõnaraamatuid; parandada oma kirjalikke töid.

1) Õpilane teab: 2) põhimõisteid „Omadussõna” teemal; 3) omadussõnadest kui sõnaliigest: omadussõnade leksikaalsest üldtähendusest, nende soost, arvust, lauses nimisõnast sõltuvusest; 4) omadussõnade morfoloogilisi tunnuseid: eseme (arv, sugu, kääne); omadussõnade rolli meie kõnes; 5) omadussõnade ja nimisõnadest sõltuvust; 6) mis küsimustele vastavad nais-, mees-, kesksõost omadussõnad; nais-, mees-, kesksõost omadussõnade sõnalõppe; 7) mis küsimustele vastavad omadussõnad ainsuses ja mitmuses; mis on omadussõnade lõpud ainsuses ja mitmuse vormis; kuidas määrata omadussõna sugu, arvu, kääned; 8) nais-, mees- ja kesksõo lõpud omadussõnade ainsuse ja mitmuse vormis; omadussõna rõhutu lõpu kirjutamise algoritm; 9) mõistab, et meessoost omadussõna nimetavas käändes on nominatiiv; omadussõna morfoloogiaanalüüsi tegemise korda skeemi toel; omadussõnade kasutusnorme kõnes; 10) tunneb mõisteid omadussõnad, antonüümid ja sünonüümid. 11) 12) Õpilane oskab: 13) tuua omadussõnade näiteid; 14) leida üleliigset sõna teiste nimisõnade reast; 15) leida tekstist, lausetest omadussõnu erinevas käändes teiste sõnaliikide hulgast; leida lausest nimisõna ja tema juurde kuuluva omadussõna; 16) esitada küsimusi omadussõna kohta; seostada nimisõnu omadussõnadega; määrata, mis nimisõnale kuulub omadussõna;	Omadussõna Omadussõna üldiseloostus. Omadussõnad – sünonüümid, antonüümid. Omadussõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses. Omadussõna sugu. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis. Omadussõna arv. Omadussõna ühildumine nimisõnaga arvus. Omadussõna kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga käändes. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes. Omadussõna morfoloogiline analüüs. Nais-, mees-, ja kesksõo omadussõna käändelõpud ainsuse vormis. Naissoost omadussõna käändelõpud ainsuse vormis. omadussõna käändelõpud mitmuse vormis. Esmased teadmised omadussõna täis- ja lühivormide kohta. Omadussõna. Omadussõna morfoloogiline analüüs. Põhimõisted: omadussõna, sõnaliik, omadussõnad – sünonüümid/antonüümid; nimisõna süntaktiline roll lauses (kõrvalliige – määrus), sõltuv sõna sõnaühendis, muutuvad tunnused (kääne, arv, sugu), ühildumine, sugu (nais, mees, kesksõo), arv – ainsus/ mitmus, kääne, rühuline ja rõhutu sõnalõpp, omadussõna täis- ja lühivorm, prossiivne omadussõna, omadussõna morfoloogiline analüüs.
--	---

17) muuta omadussõnade arvu ja sugu; kirjutada omadussõnade soolõppe õigesti; 18) määrata omadussõnade sugu (ainsuses), arvu, kääned, toetades nimisõnadega seosele ning nende grammatiliste tunnuste teadmiste; 19) suudab seletada tegevuste järjekorda omadussõna soo, arvu ja käände määramisel; 20) käänta nais-, mees- ja kesksõst omadussõnu ja omadussõnaga seotud nimisõnu ainsuses ja mitmuses; 21) märgistada omadussõnade lõppe; 22) 23) korrata tegevuste järjekorda omadussõna täisvormi rõhutu lõpu kirjutamiseks; seletada omadussõna rõhutu lõpu õigekirja kontrolli reegleid; 24) rakendada omadussõna rõhutu käändelõpu kirjutamise reegleid; 25) kirjutada nais-, mees- ja kesksõst omadussõna täisvormi rõhutu käändelõpu ainsuses ja mitmuses õigesti õppetabelite toel ja õppetabelita; 26) ühilduva omadus- ja nimisõnu soos, arvus ja käändes; teha omadussõna morfoloogilist analüüsi skeemi toel; eristada omadussõna täis- ja lühivormi; 27) seletada omadussõna täis- ja lühivormi erinevusi; 28) esitada küsimusi nimisõnalt omadussõnade lühivormidele; leida tekstist ja kasutada omadussõnade lühivorme; 29) valida 2-3 sünonüümi pakutud omadussõnale; 30) leida tekstist omadussõna ja omadussõna rolli lauses; valida sõnu, arvestades suhtluseesmärki; 31) kasutada omadussõnu sihipäraselt kõne ilmekuse loomiseks. 32)	
Õpilane teab: 1) Põhimõisteid teemal „Asesõna”; asesõnast kui sõnaliigist;	Asesõna

2) mõistab asesõna rolli lauses ja tekstis; 3) 1.,2.,3. käände asesõnu ainsuses ja mitmuses; 1., 2., 3. käände asesõnade eripärasusi; kuidas määrata isikulise asesõna kääned; 4) nimetab isikuliste asesõnade käändeid: я, мы, ты, вы, он, она, оно, они; 5) asesõnade eessõnadega kirjutamise reegleid; kõnes asesõnade kasutusreegleid; 6) isikuliste asesõnade morfoloogilise analüüsi korda skeemi toel. Õpilane oskab: 7) eristada asesõnu suulises ja kirjalikus kõnes; 8) laida isiklikke asesõnu teiste sõnaliikide hulgast ning tekstist, moodustada nominatiivi; määrata asesõnade süntaktilist rolli tekstis; kasutada isikulisi asesõnu suulises ja kirjalikus kõnes; 9) loetleda 1., 2., ja 3. käände asesõnu ainsuses ja mitmuses; 10) määrata asesõnade kääned, arvu, sugu (3. käändes ainsuses), eristada asesõnu käände, arvu, soo alusel; 11) käänta isikuliste asesõnu ainsuses ja mitmuses; loetleda ja tunda isikuliste asesõnade käändeid; 12) määrata isikuliste asesõnade nominatiivi käände vormi alusel; 13) kirjutada isikuliste asesõnade käändevormi õigesti; parandada grammatilisi puudusi tabelitoel; 14) kirjutada isikulisi asesõnu eessõnadega õigesti, leida vigu isikulisi asesõnu eessõnadega kirjutamisel; 15) teha isikuliste asesõnade morfoloogilist analüüsi skeemi toel.	Asesõna üldiseloostus. Asesõna sõnaliikide süsteemis. Isikulised asesõnad. Isiklikuste asesõnade käänamine (esmased teadmised) 3. käände isiklikuste asesõnade kasutusnormid. Isikulised asesõnad kui sidususvahendid lauses ja tekstis. Põhimõisted: asesõna, sõnaliik, isikulised asesõnad (1.kääne: я, мы; 2. kääne ты, вы; 3. kääne: он, она, оно, они; arv (ansus: я, ты, он, она, оно, mitmus: мы, вы, они; sugu (mees- он, nais – она, kesk- оно; kääne, nominatiiv, järgkääne, süntaktiline roll lauses (lausepealiige – alus; kõrvalliige – täiend, sihitis, määrus), isikuste asesõnade morfoloogiline analüüs.
1) Õpilane teab: 2) põhimõisted teemal „Tegusõna”; määrab ja mõistab tegusõna rolli lauses; 3) tunneb mõisteid : sünonüümid, antonüümid, ülekantud tähendus; infinitiivi tunnuseid; 4) infinitiivi määramise algoritmi; 5) et infinitiivis ч järel kirjutatakse ъ; tähtsamate tegusõnade tunnustest; tegusõnade käänamist koos nimisõnadega;	Tegusõna Tegusõna. Tegusõna üldiseloostus. Tegusõnad-sünonüümid/ antonüümid. Tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid lauses. Tegevusnimi (infinitiiv) Tegusõna ajavormid. Tegusõna ajavormid. Tegusõnade ainsus ja mitmus. Tegusõnade pööramine olevikus. Tegusõna isikulised vormid. Tegusõnade käänamine. Tegusõnad minevikus. Tegusõnade pööramine minevikus.

tegusõnade küsimusi olevikus, tulevikus; tegusõnade pööramist minevikus (ainsuses); 6) 2. käände tegusõnade lõpud on -ЕІІІЬ, -ІІІІЬ, sõnalõpus on Ъ; abisõna не tegusõnadega kirjutamise reegleid (eitav tähendust); 7) tegusõna morfoloogilisi tunnuseid ja tegusõna morfoloogilise analüüsi korda skeemi toel. Õpilane oskaab: 8) esitada tegusõnale küsimusi, leiab tegusõnu teiste sõnaliikide hulgast lausest, tekstist; tuua tegusõnade näited; 9) kasutada tegusõnu suulises ja kirjalikus kõnes õigesti; kasutada tegusõnu vastavalt suhtlussituatsioonile; graafiliselt märgistada öeldist lauses; 10) valida tegusõna sünonüümi/ antonüümi; 11) kasutada tegusõnu otseses ja ülekantud tähenduses; nimetada tegusõnade grammatilisi tunnuseid; 12) esitada küsimusi ainsuses ja mitmuses tegusõnadele, määrata küsimuste abil tegusõna arvu; märgata olevikku, tulevikku ja minevikku tegusõnades; 13) esitada küsimusi olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnadele; eristada tegusõna ajavormi ja kasutada neid õigesti kirjas ja suuliselt ; 14) esitab küsimusi ainsuses ja mitmuses tegusõnadele, määrab küsimuste abil tegusõna arvu; kasutada tegusõnu õiges ajavormis suuliselt ja kirjas; 15) leida tekstist tegusõnu olevikus, tulevikus ja minevikus; seletada olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnade erinevusi; moodustada olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnu; pöörata tegusõnu; 16) rühmitada tegusõnu küsimuste, arvu, ja aja alusel; 17) leida infinitiivi teiste sõnade hulgast ja tekstist, esitada küsimust infinitiivile, märgistada infinitiivi sufikseid;	Tegusõnad tulevikus. Tegusõna isikulised vormid. Tegusõnade pööramine tulevikus. Tegusõna morfoloogiline analüüs. käändes tegusõnade lõppude õigekiri. Põhimõisted: tegusõna, sõnaliik, tegusõnad – sünonüümid/ antonüümid, tegusõnade otsene ja ülekantud tähendus; lauseliige (pealiige – öeldis), roll lauses – öeldis, lihtlaused (lause pealiikmed), laiendatud laused (lause pea- ja kõrvalliikmed); tegevusnimi (infinitiiv), küsimused (что делать? что сделать?), sufiks -ть-, -ти-, -чь-); tegusõnade ainsus ja mitmus; grammatilised tunnused, muutuvad grammatilised tunnused (arv, aeg, kääne, sugu); ainsuse vorm (ühe tegeja tegevused), mitmuse vorm (mitme tegijate tegevused), tegusõna ajavormid, tegusõna olevikus, minevikus (mineviku sufiks -л-); tegusõna isikulised vormid (minevikus ainsuses), nais-, mees-, kesksõost tegusõna, tegusõna lõpud minevikus ainsuses (meessugu – lõppu ei ole, naissugu. – lõpp –а, kesksugu – lõpp –о), tegusõna tulevikus, tegusõna буду, tegusõna tulevik, 1., 2., 3. kääne, tegusõna isikulised vormid, tegusõna ühildumine asesõnaga, tegusõna käänamine, tegusõna pööramine, isikulised lõpud, käänata, pöörata, ortogramm, abisõna НЕ, tegusõna morfoloogiline analüüs.
---	---

18) kirjutada tegusõnu sufiksiga –ць- õigesti; 19) moodustada infinitiivist vajalikku vormi tegusõna (olevikus, tulevikus, minevikus; ainsuses, mitmuses) ning kasutada tegusõna infinitiivis; märgistada eesliidet, lõppu ja sufiksi; 20) kasutada konkreetset tegusõna infinitiivis; 21) määrata tegusõna kääne ja arv tegusõnaga koos kasutava asesõna abil; käänata tegusõnu, märgistada lõppe isikulises vormis; 22) kasutada tulevikus ja olevikus tegusõnade vajalikku vormi lauses; moodustada tegusõna liht- ja liitvormi tulevikus; 23) kirjutada ainsuse 2. käände tegusõnade lõppe õigesti; 24) määrata mineviku vormis tegusõnu küsimuste ja sufiksi –л- alusel, märgistada tegusõnade lõppe ja sufiksi –л- õigesti; 25) pöörata tegusõnu minevikus; 26) kirjutada minevikus tegusõnade lõppe õigesti vastavalt soole ja arvule; kirjutada «не» tegusõnadega õigesti, märgata vigu «не» kirjutamisel; teha tegusõna morfoloogilist analüüsi skeemi toel.	
Õpilane teab: 1) et eessõna on sõnaliik; 2) kuidas eristada eessõna ja eesliidet; eessõnade rolli lauses. 3) Õpilane oskab: 4) nimetada eessõnu; 5) leida eessõnu tekstist, eristada neid eesliidetest; eristada eessõnaga seotud nimisõna; võrrelda eessõnu ja eesliiteid, leida sarnasusi ja erinevusi; 6) valida eessõnu lause mõtte edastamiseks; 7) kirjutada sõnu õpitud eessõnadega õigesti, parandada vigu, seletada ortogramme; kommenteerida õppeülesannete täitmist, arutleda nende üle paaris/rühmas; vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti;	Eessõna Üldiseloostus. Eessõnade lahku kirjutamine. Põhimõisted: eessõna, sõnaliik

8) lugeda ja aru saada paber- ja digitabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest; parandada oma kirjalikke töid; 9) kirjutada ja vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt.	
1) Õpilane: 2) eristab foneetilist sõna ja lauset; 3) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi; vastab küsimustele, kasutades liht- ja laiendatud lauseid. 4) Õpilane teab: 5) süntaktilisi mõisteid: sõnaühend, sõnaühend, sõnaühendi põhisõna ja laiend, lihtlause, lause pealiikmed. lause grammatiline põhi, alus, öeldis, lause kõrvalliikmed: sihitis, määrus, täiend; lauseliigid suhtluseesmärgi järgi – väit-, küsi-, käsklause, mittehüüd- ja hüüdlause; ; liht- ja laiendatud laused, laiendada, korduvad lauseliikmed, lause iseloomustus; 6) sõnaühendi tähtsamad tunnused; 7) kuidas graafiliselt märgistatakse põhisõna ja sõnade seos sõnaühendis; mõistab erinevusi sõnaühendi, sõna ja lause vahel; 8) lauseliikidest suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilause; Lauseliikidest tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlause, liht- ja laiendatud lausetest; 9) tunneb mittehüüd- ja hüüdlause eripärasusi; tunneb kirjavahemärkide funktsiooni; sõnaühendi ja lause rolli; 10) pea- (alus, öeldis) ja kõrvalliikmete (täiend, sihitis, määrus) nimetusi; 11) et alus on nimisõna ja asesõna, öeldis on tegusõna, täiend on omadussõna, sihitis on nimisõna ja asesõna, määrus on nimisõna, mida nad tähendavad, (eseme, nimetavad eset, eseme 12) tunnus, tegevus) ja mis küsimustele vastavad;	Süntaks ja tekst Sõnaühend Sõnaühend ja lause kui süntaksi põhiühik. Sõnaühendi põhisõna ja laiend. Lause Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Liht- ja laiendatud lause. Lause kõrvalliikmed: täiend. Lause kõrvalliikmed: sihitis Lause kõrvalliikmed: määrus Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilause. Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlause. Lihtlause süntaktiline analüüs. Korduvad lauseliikmed. Põhimõisted: sõna, sõnaühend, sõnaühendi põhisõna ja laiend, lihtlause, lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi, alus, öeldis, lause kõrvalliikmed: sihitis, määrus, täiend; lauseliigid suhtluseesmärgi järgi – väit-, küsi-, hüüdlause; liht- ja laiendatud laused, loetelu intonatsioon, korduvad lauseliikmed, lause graafiline skeem, lause süntaktiline analüüs, lause iseloomustus.

13) määruse liike (koha-, aja-, viisimäärus) ning mis küsimustele nad vastavad (kohamäärus- kus? kuhu? kust?; ajamäärus – millal?; viisimäärus - kuidas? mis viisil?); 14) täiendi, sihitise, määruse funktsioone lauses; 15) tegevuste järjekorda pealiikmete eristamiseks lauses ja sõnaühendites; korduvate liikmete tunnuseid; 16) kuidas märgistatakse loetelu suuliselt ja kirjas; 17) lihtlause, pea- ja kõrvalliikmete, korduvate lauseliikmete graafiline märgistamine; lihtlause süntaktiline analüüs skeemi toel. Õpilane oskab: 18) eristada lauset sõnade grupist; 19) iseloomustada sõna, lauset, teksti õpitud materjali piires; 20) eristada sõnaühendit lausest, määrata põhisõna ja laiendit; esitada küsimust laiendile, näidata graafiliselt sõnade seost lauses; 21) määrata lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid, lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid; 22) määrata liht- ja laiendatud laused; 23) leida väit-, käsk- ja küsilauseid, mittehüüd- ja hüüdlauseid, liht- ja laiendatud lauseid; määrata kirjavahemärkide rolli lauselõpus; 24) panna kirjavahemärke lauselõpus vastavalt lause suhtluseesmärgile; koostada ja hääldada õigesti väit-, käsk- ja küsilauseid; 25) koostada lauseid pakutud sõnadest, piltide, skeemide ja õpikus antud ülesannete alusel ning kirjutada neid õigesti; 26) laiendada ja täpsustada pealiikmetega edastatud teavet; leida lausest korduvaid liikmeid suuliselt ja kirjas;	
---	--

27) lugeda korduvate liikmetega lauseid õigesti, loetelu intonatsiooni järgides; asetada üldistavaid sõnu korduvate lauseliikmetega; 28) määrata lause pealiikmeid ja tunda sõnade seoseid lauses, näidata graafiliselt sõnade seoseid lauses; 29) moodustada ja kirjutada üht lauset mitmete korduvate liikmetega lausetest; moodustada ja kirjutada lauset korduvate aluste, öeldiste, määruste, sihitistega; 30) seletada korduvate liikmetega lausete õigekirja, panna koma korduvate lauseliikmete vahel, märgata vigu korduvate lauseliikmetega lauses; 31) eristada laiendatud ja korduvate lauseliikmetega lauseid; 32) seostada sõnu lauses, koostada ja kasutada laiendatud lauseid kirjandi kirjutamisel, tööl deformeeritud tekstiga; 33) teha lihtlause süntaktilist analüüsi skeemi toel; 34) teha lihtlause süntaktilist analüüsi skeemi toel või õpetaja abil; lugeda ja täita juhendeid iseseisvalt; 35) täita ülesandeid, millises tuleb valikuselt lugeda sõnu, lauseid; vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti; 36) kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile; kommenteerida õppeülesannete täitmist, arutleda neid rühmas/paaris; 37) lugeda ja aru saada paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest; parandada oma kirjalikke töid	
Õpilane teab: 1) põhimõisted teemal „Tekst”; 2) teksti tunnused (teema, põhiidee, osade järgarvus, pealkiri); teksti ülesehitust (algus, põhiosa, lõpp), lihtsa plaani koostamise võtteid; teksti parandamise võtteid; 3) teksti tüübid (jutustus, kirjeldus, arutlus); 4) mis küsimusele vastab jutustav tekst (mida teeb?), kirjeldav tekst (missugune?), arutlustekst (miks?);	Tekst Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus. Teksti pealkiri, põhiidee plaan. Lõik. Teksti ülesehitus. Teksti tüüp: kirjeldus (inimeste, loomade, taimede, esemete kirjeldus). Teema, pealkiri, pihhiidee, teksti plaan. Lõik. Kirjeldusteksti ülesehitus. Teksti tüüp: kirjeldus. Kunsti- ja teadusstiil kui raamatuliku stiili liik. Erineva stiili kirjeldustekstide võrdlemine.

5) teab jutus-, kirjeldus-, arutlusteksti struktuuri; nendes tekstides kasutavaid seose- ja keelevahendeid; 6) raamatuliku stiili liike (kunsti – ja teadusstiil); kus kunsti – ja teadusstiile kasutatakse, kunsti – ja teadusstiile, süntaktilisi ja leksikaalseid omapärasusi; 7) tekstide mitmekesisus (teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend) ja nende struktuuri; kuidas luua teksti meelespea toel. Õpilane oskab: 1) tunda teksti tunnuseid (teema, põhimõte, osade järgnevus, pealkiri); teksti ülesehitust (sissejuhatus, põhiosa, kokkuvõte), lihtsa plaani koostamise võtteid, teksti paranduse võtteid; 2) mõista erinevusi lausete grupi ja teksti vahel; eristab teksti eraldi lausetest ja sõnadest; seletada erinevusi teksti, lause ja sõna vahel praktilisel tasemel; 3) mõista ja määrata audioteksti teemat (millest?) ja põhimõtet (mille jaoks?) kuulmise põhjal; jätta teksti sisu meelde ja täita põhilisi tekstülesandeid õpetaja korraldusel; 4) lugeda tekstiteadlikult, määrata teksti teemat, suhestada teksti ja pealkirja, valida pealkirja; nimetada teksti osi; 5) jagada teksti osadeks, eristades algust, põhiosa, lõppu); määrata osade järgnevuse tekstis; koostada teksti plaani (tava ja küsimusplaani); 6) töötada deformeeritud tekstiga; 7) kirjutada ümber trüki- ja käsikirjalist teksti kalligraafiliselt õigesti; 8) eristada jutustavaid-, kirjeldatavaid-, arutlustekste; määrata teksti liiki keelevahendite toel; tekstide tüüpe leida (kirjeldus, jutustus, arutlus); 9) küsimustele vastata jutustava teksti (mida teeb?), kirjeldava teksti (missugune?), arutlusteksti (miks?) juures;	Teksti tüüp: jutustav. Teema, pealkiri, põhiidee, teksti plaan. Lõik. Jutustava teksti ülesehitus. Teksti tüüp: arutlus. Pealkiri, pihhiidee, teksti plaan. Lõik. Arutlusteksti ülesehitus. Tekstide tüübid. Tekstide eristamine (jutustus, kirjeldus, arutlus). Tekstide mitmekesisus: teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. Tekstide otsimine internetist. Põhimõisted: tekst, plaan, idee, ühendavad sõnad, keelevahendid (võrdlemine, metafoor, epiteet); teksti osad: algus, põhiosa, lõpp; teksti tüübid: jutustus, kirjeldus, arutlus; tekstide tüübid: jutustust kirjeldus, arutlus; raamatuliku stiili liigid: kunsti – ja teadusstiil; väide, tõestus, kokkuvõte; ümberjutustus, kirjand; teksti liigid: teadaanne, kutse, õnnesoov, juhend, pöördumine, võtmesõnad, teksti plaan (tava, nimetav, plaan küsimustega).
--	--

10) jutustava-, kirjeldava-, arutlusteksti struktuuri; nendes tekstides kasutavaid seose- ja keelevahendeid; 11) ümber jutustada eri stiilis ja žanris tekste ning neist aru saada; 12) eristada kunststiilis ja teadusstiilis kirjutatud teksti; määrata teksti stiili; 13) täita ülesandeid, kus tuleb valikuselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, katkendeid; jutustada jutustus- või kirjeldusteksti ümber lühidalt või põhjalikult lihtsa plaani, märksõnade, küsimuste toel; 14) kirjutada ümberjutustust lihtsa plaani, küsimuste, võtmesõnade toel; 15) koostada jutus-, kirjeldus-, arutlustekste küsimuste, lihtsa plaani, märksõnade toel; valida materjali, panna materjali õigesse järjekorda (teksti struktuur ja kompositsioon sõltuvad põhiideest), valida vajalikke keelevahendeid (metafoore, epiteete, kasutada sobivaid tegusõnu, omadussõnu, nimisõnu), täiustada teksti, valida pealkirju vastavalt teemale ja kõne stiilile; vormistada jutustustavaid ja kirjeldavaid tekste korrektselt, alustades lõiku suurtähega; 16) hoida vestlust ülal oma elu sündmustest, loetud, nähtud teemal; kirjeldada eset, nähtust, olukorda; 17) koostada teadannet, õnnesoovi, kutset, juhendit; 18) leida vajalikku teavet erinevatest allikatest; kasutada eakohaseid sõnaraamatuid; lugeda ja täita juhendeid iseseisvalt; 19) täita ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, lauseid; vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti; 20) kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile; 21) kommenteerida õppeülesannete täitmist, arutleda nenede üle rühmas/paaris; lugeda ja aru saada paber- ja digiskeemidest, tingmärkidest; 22) leida ja parandada olulise teabe maha jäänud vigu.	
--	--

1) Õpilane teab: 2) põhimõisteid teemal: „Õigekiri”; sõnade poolitamisreegleid; 3) täishäälikute И, А, У tähtede Ж, Ш, Ч, Ц õigekirja; täishäälikute õigekirja Ц järel; 4) ortogrammi „nõrga” positsiooni määramise algoritmi ning selle kontrollimise viise; sõnu kaksikkonsonantidega juurmorfeemis; 5) Tähtede ъ ja ь kasutamist; 6) tähe Ь sisihäälikute järel kirjutamist (nimisõnades ja tegusõnades); tähe Ь kasutamist sisihäälikute järel 3. käände nimisõnades; 7) не õigekirja tegusõnadega; lause vormistamist kirjas; 8) kirjavahemärke väit-, küsi-, mitte hüüd- ja hüüdlause lõpus; kirjavahemärke korduvate lauseliikmete puhul. Õpilane oskab: 9) rühmitada sõnu õpitud ortogrammi alusel; jagada sõnu silpideks poolitamise jaoks; kirjutada suurtähte pärisnimedes; 10) kirjutada täishäälikuid И, А, У tähtede Ж, Ш, Ч, Ц järel; tunneb жи-ши, ча-ща, чу-щу kirjutamisreegleid; 11) kirjutada sõnu ühenditega ЧК, ЧН, НЧ, ШЦ, ЦН; kirjutada täishäälikuid Ц järel; 12) märgata juurmorfeemi sarnasust kirjutamisel sugulassõnades; 13) kasutada termineid “tugev” ja „nõrk” positsioon, kontroll ja kontrollitav sõna õigekirja oskuse kujundamisel: rõhutute täishäälikute, paariliste kaashäälikute, helitute täishäälikute kirjutamisel sõna juurmorfeemis; 14) leida sõnast õpitud ortogrammi (rõhutud täishäälikud, paarilised hääldamatud konsonandid); valida algoritmi selle	Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon Ortogrammi mõiste Poolitamisreeglid. Täishäälikute õigekiri sisihäälikute järel. ЧК, ЧН, НЧ, ШЦ, ЦН õigekiri. Väike ja suurtähe kasutamine. Suurtäht inimeste nimede, perekonnanimede, isanimede, loomanimede, muinasjutu tegelaste nimede, kohanimede, raamatute, perioodikaväljaannete nimetuste kirjutamisel. Täishäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede И ja Ъ Ц järel õigekiri. Kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Kaas- ja täishäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede ъ ja ь kasutamine. 3. käände nimisõnades ь kasutamine sisihäälikute järel; Tähtede О ja Е õigekiri 1. ja 2. käände nimisõnades sisihäälikute ja Ц järel. He tegusõnadega õigekiri. Suurtäht lause alguses. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul. Põhimõisted: ortogramm, õigekiri, ortogramm juurmorfeemis, tugev ja nõrk positsioon, veaohtlikud sõnad, kontroll ja kontrollitav sõna, rõhutud täishäälikud, paarilised helilised ja helitud kaashäälikud, kaksikkonsonandid; ortogramm eesliites, sufiksis, muutelõpus, kirjavahemärgid (punkt, küsi, hüüumärk, mõttekriips), üksikud ja paarilised kirjavahemärgid, lause korduvad liigid, kahekõne, repliik.
---	--

kontrollimiseks; valida kontroll sõna; seletada kaas- ja täishääliku kirjutamist sõna juurmorfeemis); 15) kirjutada rõhutuid kaashäälikuid õigesti; leida vigu täishäälikute sõna juurmorfeemis kirjutamisel; 16) kirjutada paarilisi kaashäälikuid sõna lõpus ja keskel õigesti; leida vigu paariliste kaashäälikute kirjutamisel; 17) kirjutada sõnu hääldamatute konsonantidega sõna juurmorfeemis õigesti; leida vigu hääldamatute konsonantide kirjutamisel; 18) kirjutada sõnu kaksikkonsonantidega juurmorfeemis õigesti; eristada sõnu tähtedega b ja Ъ, kirjutada neid õigesti; 19) kirjutada sõnu Ъ tähega sisihäälikute järel ja 3. käände nimisõnades õigesti; leida sõna ortograafiasõnaraamatust; kirjutada õpitud sõnu õigesti; kirjutada HE tegusõnadega; 20) panna koma korduvate lauseliikmete vahele; 21) seletada korduvate liikmetega lausete õigekirja, märgata vigu korduvate lauseliikmetega lauses; kirjutada sõnu , lauseid ja lühikesi tekste õpitud ortogrammidega etteütlemise järgi korrektselt ja korralikult (55 – 65 sõna); 22) kirjutada kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti; 23) leida vajalikku teavet erinevatest allikatest; kasutada eakohaseid sõnaraamatuid; lugeda ja täita juhendeid iseseisvalt; 24) täita ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, lauseid; vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti; 25) kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile; kommenteerida õppeülesannete täitmist, arutleda neid rühmas/paaris; lugeda ja aru saada paber- ja digiskeemidest, tingmärkidest; parandada oma kirjalikke töid.	
Õpilane: 1) kasutab sihipäraselt raamatu tiitellehte ja viiteid;	Tekst. Kirjanduslik lugemine

2) loeb ja saab aru teabetekstist ning hangib teavet tekstist; 3) teab nimetada lastekirjanikke ning oskab leida teavet autorist iseseisvalt; 4) loeb tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning arvestades vene kirjakeele hääldusnorme; oskab teha tekstimärgistust (leida autori, tegelaste sõnu ning sõnu, mis määravad tegelaste repliikide intonatsiooni); 5) eristab kõnevorme (dialoog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt, böliina, mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, fantastika, näidend ja teised); 6) loeb ja kuulab mõtestatult eri tüüpi tekste; eristab stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste; määrab teksti žanri, selle eripärase; orienteerub mahulistes tekstides; 7) määrab audioteksti ja trükiteksti teema ja peamise mõtte; 8) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid; 9) koostab suulisi ja kirjalikke küsimusi loetud teksti põhjal; eristab teose pea- ja kõrval tegelasi; 10) iseloomustab tegelast tema tegude alusel ning annab hinnanguid teose tegelastele ja sündmustele; 11) diskuteerib loetu üle, sõnastab oma tundeid, elamusi, avaldab oma arvamust; sõnastab argumenteeritud arvamusi loetud teksti kohta; 12) määrab autori suhtumise sündmustesse; 13) jätab meelde loetud teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid; täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid; tunneb kirjanduse väljenduslikke vahendeid: epiteet, metafoor,	Tekstide mitmekesisus; mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, eepos, muinasjutt, böliina, tõsilugu, jutustus, luuletus, näidend, populaarteadusartikkel ja nende iseärasused. Tekstide otsing internetist. Algteadmised ilukirjandusteose ülesehitamisest, teksti põhimõtetest, tegelastest ja nende iseärasustest. Ilukirjanduse keel. Keele kujukad ja ilmekad vahendid teoses. Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid: Kirjandusliku lugemise temaatika 3. klassis: Minu perekond Mina ja mu pereliikmed. Otsi sõpra ja hoia teda. Õppida on alati kasulik. Aastaajad. Loodusimedest fantastikani. Headusest, mis võidab kurjuse. Aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks.
---	---

isikustamine; võrdlemine; kasutab neid oma tekstide loomiseks; 14) taastab deformeeritud tekste (jagab teksti lauseteks, lõikudeks; koostab seotud teksti pakutud lõikudest, lausetest, täidab lünki); 15) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist; koostab tekste (klaster, ringdiagrammid jne); 16) loeb iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid ning täidab neid; 17) kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt; oskab parandada oma kirjalikke töid; 18) kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb nende üle rühmas/paaris; koostab lihtsa plaani loetud teksti kohta; 19) jutustab teksti ümber detailselt või lühidalt lihtsa plaani järgi, küsimustele vastates ja märksõnadele toetudes; 20) arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta, teab ja järgib kahekõne pidamise reegleid, oskab võrrelda kõnet, mis vastab/ ei vasta suhtlusnormidele; 21) iseloomustab tegelast plaani toel, leiab tekstist iseloomustavat materjali; koostab jutu etteantud alguse, lõpu, märksõnade (sõnaühendite) toel; 22) koostab ning kirjutab lihtsaid jutustavaid (endast, oma huvidest, hobidest, lähiümbruses toimuvast) ja kirjeldavaid (eseme, nähtuse, olukorra kirjeldamine) tekste, ning arutlustekste raamatu kohta (lühike arvustus, arutlus teksti valiku kohta); valib vastava leksikaalse materjali; leiab ja parandab tähtsamaid vahele jäetud sõnadega seotuid vigu; redigeerib lihtsamaid tekste; suudab leida asjakohast teavet erinevatest allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid(ka e- sõnaraamatid);	
---	--

23) loeb peast luule- ja proosatekste, kasutades vastavat intonatsiooni, tooni, tempot, rõhku.	
--	--

Õpitulemused 5. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; esitab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt;	Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) esitab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 4) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme;	Foneetika. Graafika. Ortoeepia. Häälikumuutused kõnes. Vene keele hääldus.
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest;	Morfoloogia ja sõnamoodustus. Nimisõna: ebareeglipäraselt käänduvad ning käändumatud nimisõnad. Omadussõna: kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad. Omadussõnade võrdlusastmed.

3) esitab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 4) väljendab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult;	Asesõnade käänamine ja liigitus. Tegusõna: perfektivsed ja imperfektivsed tegusõnad. Tegusõna kõneviisid.
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetikeeti norme; eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 2) esitab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 3) väljendab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult; 4) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; 5) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid;	Ortograafia ja interpunktsioon. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Tähed H ja HH eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja HI kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.
Õpilane: 1) leiab teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud informatsiooni enda tekstides; 2) annab tekstile või seisukohale tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 3) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 4) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; 5) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 6) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust; 7) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas; 8) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;	Tekst. Tekstiliigid: instruktsioon, käsikirjas kirjatatud teade, SMS-teade, e-kiri, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema, allteemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutlus.

9) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;	
Õpilane: 1) esitab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 2) väljendab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult; 3) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; 4) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 5) tunneb teabekeskkondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe; 6) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis;	Sõnavara kasutamine erinevates tekstides. Teksti koostamine ja kirjutamine. Lihtsama teksti toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).
Õpilane: 1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 2) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; 3) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 4) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust; 5) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas 6) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 7) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;	Lugemiskogemus. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.

Õpilane: 1) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe; 2) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis; 3) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande; 4) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liike eakohaseid tekste; 5) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis; 6) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.	Sõnavara ja suulise kõne arendamine. Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine ja põhjendamine.
---	--

Õpitulemused 6. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) esitab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 4) väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult;	Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) esitab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt;	Leksikoloogia ja fraseoloogia. Paronüümid. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Üldkasutatav leksika ja piiratud kasutusega leksika.

4) väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult; 5) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; 6) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.	
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) esitab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 4) väljendab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult; 5) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 6) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme;	Morfoloogia ja sõnamoodustus. Arvsõnade iseloomustus. Määrsõnade iseloomustus. Eessõnad iseloomustus. Sidesõnad üldiseloomustus. Abisõnad iseloomustus. Hüüdsõnad.
Õpilane: 1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 2) tunneb teabekeskkondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe; 3) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis;	Süntaks. Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause.
Õpilane: 1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid;	Ortograafia ja interpunktsioon. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja HИ kokku- ja

2) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme; 3) leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides; 4) hindab kuulnud informatsiooni usaldusväärsust;	lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega. Arvsõnade õigekiri. Määrsõnade õigekiri. Eessõnade õigekiri. Samaliigiliste sõnade eraldamine kirjavahemärkidega. Interpunktsioon liitlausetes.
Õpilane: 1) esitab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 2) väljendab oma mõtteid loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult; 3) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; 4) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 5) tunneb teabekeskkondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe; 6) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis; 7) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste; 8) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;	Tekst. Tekstiliigid: instruktsioon, SMS-teade, e-kiri, allkirjastatud dokument, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogid) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema, allteemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutus.
Õpilane: 1) leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides; 2) hindab kuulnud informatsiooni usaldusväärsust; annab tekstile või seisukohale põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;	Sõnavara kasutamine erinevates tekstides. Teksti koostamine, kirjutamine ja toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).

Õpilane: 1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 2) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; 3) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 4) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, sõnastab järelduse; 5) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas; 6) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 7) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 8) valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi; 9) tunneb teabekeskkondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe; 10) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande; 11) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste; 12) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;	Lugemiskogemus. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.
Õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) esitab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 4) väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult; 5) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi;	Sõnavara ja suulise kõne arendamine. Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine ja põhjendamine.

Õpitulemused 7. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; 2) arvestab suhtlemisel eesmärgi ja olukorda, valdab kõnekultuuri; 3) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;	Ortoeepia. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud.
Õpilane: 1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 3) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; 4) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; 5) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.	Morfoloogia. Tegusõna vormid. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Keksõna grammatilised tunnused. Keksõnaga sõnaühendid. Gerundiumi grammatilised tunnused. Gerundiumiga sõnaühendid.
Õpilane: 1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 3) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 4) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; 5) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 6) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;	Süntaks. Sõnade ühendamise normid (leksikaalsed, grammatilised, stilistilised). Lihtlause laiendamine.

7) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 8) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;	
Õpilane: 1) ajärgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid 3) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; 4) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.	Ortograafia ja interpunktsioon. HE kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.
Õpilane: 1) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 3) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; 4) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 5) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 6) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 7) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 8) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist;	Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Esinemine etteantud teemal. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Keeleviisakus ja -väärikus.

9) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; 10) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.	
Õpilane: 1) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 3) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; 4) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 5) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 6) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 7) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 8) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist; 9) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; 10) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.	Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Esinemine etteantud teemal. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Keeleviisakus ja -väärikus.
Õpilane: 1) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 3) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;	Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine. Tekstid elektroonilises keskkonnas.

4) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 5) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 6) valdab peamisi tekstisidususvõtteid;	
Õpilane: 1) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 2) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; 3) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 4) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 5) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 6) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 7) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; 8) valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 9) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 10) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; 11) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;	Tekst. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstitid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstidest olulise info leidmine. Teabetekstide (õpikutekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine

12) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; 13) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.	
--	--

Õpitulemused 8. klass	Õppesisu
Õpilane: 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse;	Vene keel ühiskonnas. Vene keel maailma teiste keelte seas.
Õpilane: 1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;	Morfoloogia. Isikuta tegusõnad
Õpilane: 1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 3) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 4) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 5) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 6) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;	Süntaks. Aluse tekstifunktsioonid. Öeldise tekstifunktsioonid. Täiend, lisand, sihitis, määruse liigid. Lihtlause laiendamine (lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu). Kiilsõnad ja kiillaused.

7) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;	
Õpilane: 1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 3) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; 4) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; 5) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.	Ortograafia ja interpunktsioon. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vahemärgid koondlauses, komplitseeritud lauses. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.
Õpilane: 1) arvestab suhtlemisel eesmärgi ja olukorda, valdab kõnekultuuri; 2) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 3) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 4) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 5) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 6) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 7) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;	Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslase arvamuse täiendamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Esinemine etteantud teemal. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.

8) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne; 9) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes;	
Õpilane: 1) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 3) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 4) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 5) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;	Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Loov- ja uurimistöö vormistamine: struktuur ja keel. Projekt, teadaanne. Tekstid elektroonilises keskkonnas.
Õpilane: 1) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; 2) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 3) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 4) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisisidusvõtteid; 5) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; 6) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistuse nõudeid; 7) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; 8) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist;	Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine

6) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 7) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;	
Õpilane: 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; 3) arvestab suhtlemisel eesmärgi ja olukorda, valdab kõnekultuuri; 4) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 5) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 6) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 7) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 8) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 9) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.	Süntaks. Rindlaused, põimlaused, sidesõnata liitlaused. Lausete grammatilised seosed. Otsekõne. Dialog.
Õpilane: 1) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 2) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 3) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 4) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; 5) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 6) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 7) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 8) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;	Ortograafia ja interpunktsioon. Vahemärgid koondlausetes, komplitseeritud lausetes. Kirjavahemärgid liitlauses: rindlauses, põimlauses, sidesõnata lauses ning erinevate seoseliikidega liitlauses. Vahemärgid otse kõnega lausetes. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Eessõnade õigekiri.

9) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti;	
Õpilane: 1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 3) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 4) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 5) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 6) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 7) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 8) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; 9) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 10) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;	Suuline ja kirjalik suhtlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslane arvamuse täiendamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Väitlus, väitluse reeglid. Argumenteerimine, veenmine. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, blogid, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.
Õpilane: 1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 3) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 4) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 5) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 6) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;	Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Refereerimine ja tsiteerimine. Projekt, teadaanne, iseloomustus.

7) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 8) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes; 9) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;	
Õpilane: 1) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 2) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes; 3) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; 4) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; 5) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist; 6) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; 7) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.	Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstit), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järeltöötamine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.